

2 AYLIK İŞ DÜNYASI ve GÜNCEL EKONOMİ DERGİSİ

CERCEVE

YIL: 32 | SAYI: 105
OCAK - SUBAT 2023
ISSN - 1303 - 7501

Değişen Turizm Endüstrisi ve Sürdürülebilirlik

MEHMET NURİ ERSOY Türkiye'nin 2022 Turizm Hedefleri

DETAYLI DOSYA
Nitelikli İşgücü Göçü

Özel Sektörün Piyasalara Dair
Yeni Yıl Beklentileri

Orta Asya'nın İsviçresi
Kırgızistan

Kudüs
Nasıl Gezilmez?

Dr. Nureddin NEBATİ Türkiye'nin Yeni Ekonomi
Modeli ve Yansımaları

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN Belirsizlik Çağının
Vebası Dezenformasyon

YÜKSEK HIZLI TRENE 15 DAKİKA MESAFEDE

İMARLI İFRAZLI MÜSTAKİL TAPULU
90 PARSEL ARSA
LANSMAN FİYATLARIYLA!

Kırklareli Babaeski'de yüksek hızlı trene 15 dakikalık mesafede, imarlı, ifrazlı, müstakil tapulu
205 m² - 500 m² arsa arasından
dilediğinizi seçin, lansman fiyatlarıyla
kazanç dolu bir geleceğe adım atın.

E5 otoyolu 10 km
TEM otoyolu 10 km

MÜSİAD ÜYELERİNE ÖZEL
%30 İSKONTO
SON TARİH 20.02.2023

Yüksek hızlı tren 15 dk. Babaeski ilçe merkezi 17 km. Kırklareli il merkezi 20 km. Lüleburgaz 40 km.

4442772

www.yesilvadiarsaofisi.com.tr • info@yesilvadiarsaofisi.com.tr

15 yıllık tecrübemizle,
1500'ü aşkın firmaya
yapı malzemeleri tedarik hizmeti sunuyoruz.

ŞANTIYE MALZEMELERİ **TEDARİK MERKEZİ**

**İNŞAAT
ŞANTIYE**
Building and Construction

**ENDÜSTRİYEL
EKİPMANLAR**
Industrial Equipment

**İŞ GÜVENLİK
EKİPMANLARI**
Work Safety Equipment

**YAPI
KİMYASALLARI**
Construction Chemicals

[/baremyapi](#) [/baremyapi](#)

[/baremyapi](#) [in Baremyapi](#)

[Demirtaş Mah. Kibleçeşme Cd. No:10 Fatih / İST.](#) [+90 \(212\) 514 17 09](#) [+90 \(533\) 543 23 52](#)

[satis@baremteknik.com](#) [baremhirdavat.com.tr](#)

CERÇEVE BU SAYIDA

MÜSİAD Adına Sahibi Genel Başkan
Mahmut ASMALI

Genel Başkan Yardımcısı
Mehmet DEVELİOĞLU

Kurumsal İlişkiler ve İletişim Komisyonu Başkanı
Abdurrahman UZUN

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Cihad TERZİOĞLU

Yapım
MÜSİAD Kurumsal İlişkiler ve İletişim Birimi

Kreatif Direktör
Ahmet Emre KÜME

Editörler
İsmail Okan UKAV
Emir Furkan GÜNDOĞDU

Yayın Ekibi
Rıdvan Kadir YEŞİL
Mustafa AYDIN
Yasin AKDERE
Seyyid Ali AYAZ
Cihan YARAR
Abdulfettah İsmail ŞENBAŞ
Ömer BEKTAŞ

Reklam Rezervasyon
cerceve@musiad.org.tr

OCAK 2023 / Yayın Türü
2 Aylık, Yerel, Süreli Yayın

Baskı / Cilt
İMAK OFSET BASIM YAYIN
www.imakofset.com.tr

MÜSİAD / Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
Ataköy 7-8-9-10 Mah. E5 Yanyol Cad.
No.4 Çobançeşme, Bakırköy / İSTANBUL
T: +90 212 395 00 00 - 444 0 893 F: +90 212 395 00 01
www.musiad.org.tr

Copyright © Tüm Hakları Saklıdır.
Çerçeve Dergisinde yer alan yazıların tüm sorumluluğu yazarına aittir.
MÜSİAD sorumluluk kabul etmez. MÜSİAD'ın izni olmaksızın
alıntı yapılamaz ve logosu kullanılamaz.

2023 Yılı Beklentileri 16

22 Özel Sektörün Piyasalara Dair
Yeni Yıl Beklentileri

Türkiye'nin
Yeni Ekonomi Modeli ve
Yansımaları 30

Belirsizlik Çağının
Vebası Dezenformasyon 34

Kapak Konusu
38 Değişen Turizm Endüstrisi ve
Sürdürülebilirlik

Türkiye Kış Turizminde
Sunduğu Alternatiflerle
Öne Çıkıyor 40

Türkiye'nin Üretim Kapasitesi ve
Organize Sanayi Bölgeleri 58

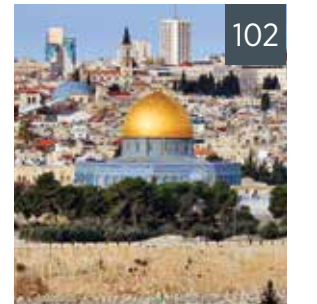
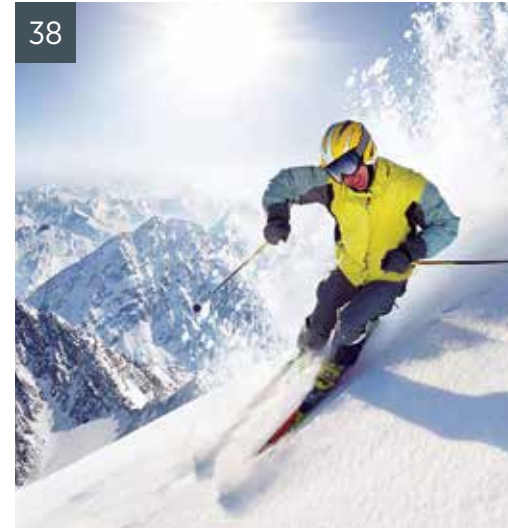
84 Orta Asya'nın İsviçresi
Kırgızistan

Detaylı Dosya
90 Nitelikli İşgücü Göçü
Türkiye'de Göçlerin
İstihdama Katkısı

Kudüs Nasıl Gezilmez? 102

Yıl: 32 Sayı: 105

cercevedergisi.com

Türkiye Yüzyılı'nda Her Alanda Büyüyen Türkiye...

Kıymetli Okurlarımız,

Çerçeve Dergisi'nin 105'inci sayısında odak konularımızı, Türkiye'nin sürdürülebilir hedefleri ve dev hamleleri etrafında şekillendirdik.

Cumhuriyetimizin yüzüncü yılına girerken Türkiye Yüzyılı misyonu ile her alanda büyüyen, sahada ve masada güçlü Türkiye idealimizi ortaya koyduk. Endüstriden turizme, dijitalden nitelikli iş göçü gücüne kadar her noktaya değinerek ülkemizin gündemindeki önemli konuları işlemeye devam ediyoruz.

Türkiye ekonomisi, küresel kırılgaların ve risklerin arasında geçirdiğimiz son üç yılın yıldızı olarak büyümesini sürdürüyor. Bu sayımızda T.C. Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Dr. Nureddin Nebati'nin de değerlendirmeleriyle Türkiye Ekonomi Modeli'ni (TEM) ele aldık. Ülkemizin yıllardır aradığı ekonomik bağımsızlığa çıkar yol olarak geliştirilen TEM, henüz ilk yılı dolmadan meyvelerini vermeye başladı. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracat temelinde hazırlanan TEM, ülkemizi üst sıralara taşıyarak en büyük 10 ekonomi arasına girme hedeflerimizi hızlandıracak.

Türkiye; mevcut imalat potansiyeli, esnek üretim kapasitesi ve büyük piyasalara yakınlığı sayesinde, bu yıl da pozitif ayrışmayı sürdürecektir. Önümüzdeki aylarda enflasyon rakamlarının düşüşünü sürdürmesiyle birlikte oluşacak fiyat istikrarı, ülkemizin ekonomik hedeflerine ulaşmasına da destek olacak.

İhracatta ve istihdamda tarihi rekor seviyelere ulaşılması, enerji dışı cari dengenin pozitif seyri ve sanayi üretimindeki artışların hız kesmeden sürmesi, ülkemizin güçlü ve dış şoklara dayanıklı makroekonomik altyapısının birer ispatı niteliğindedir.

Nitekim, ülkemizin gelir kaynaklarının önemli bir sac ayağını oluşturan turizm sektörü de bu pozitif seyre olumlu katkılar sağlamaya devam ediyor. 2020 yılındaki küresel salgınla tüm dünyada gerileyen ve ülkemizde de 14 milyar dolar seviyesinde gelir oluşturan turizm sektörü, toparlanışını

hızlıca gerçekleştirdi. 2021 yılında 30 milyar doları aşan turizm gelirlerimiz, 2022 yılının üçüncü çeyreğinde 35 milyar doları aşmış; son açıklanacak çeyrek rakamıyla da pandemi öncesi gelir seviyesinin üzerine çıkma hedefini gerçekleştirecektir.

105'inci sayımızın kapak konusunu da bu doğrultuda Değişen Turizm Endüstrisi ve Sürdürülebilirlik başlığıyla hazırladık. Son yıllarda ülkemiz adına gittikçe güçlenen kış turizmini ana odak konumuz belirleyerek; dünya standartlarında sürdürülebilir turizmin hedeflerini ortaya koyduk. Ülkemizin yıl boyunca yaklaşık 40 milyon turiste ev sahipliği yapması, bu alanda başarımızı ve sürdürülebilir hizmet sektörü faaliyetlerimizi gözler önüne seriyor. T.C. Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un kıymetli katkılarıyla başladığımız kapak konumuz birçok değerli ismi içinde barındırıyor.

Dosya konumuzu ise Nitelikli İş Gücü Göçü olarak belirledik. Türkiye'deki Turkuaz Kart uygulaması ve son yıllardaki politikalarımızı inceledik. Gelişmiş ülkelerdeki eğitim seviyesi yüksek, mesleki niteliğe haiz ve bilim-teknoloji alanında alınan nitelikli iş gücü göçünü örnekleri ile gösterdik.

MÜSİAD olarak, ülkemizin her alanda kalkınmasını ve büyümesini destekleyerek, bu yönde politikalar geliştirmeye; sektörlerimizi canlandırarak dinamizm katmaya ve ekonomimizin dünya ekonomileriyle aynı seviyeye gelmesi için çalışmaya var gücümüzle devam edeceğiz.

Kalın sağlıklıla...

Mahmut ASMALI
MÜSİAD Genel Başkanı

Gabar Dağı’nda 150 Milyon Varillik Petrol Rezervi Keşfedildi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın dün Kabine Toplantısı’nın ardından, Gabar Dağı’nda 150 milyon varillik net petrol rezervine sahip saha keşfedildiğini, 2022’de karada yapılan en büyük 10 keşiften biri olan bu sahadaki rezerv değerinin yaklaşık 12 milyar dolar olduğunu açıklaması, Şırnak’ta iş insanları, esnaf ve vatandaşları mutlu etti.

Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Başkanı Osman Geliş, AA muhabirine, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının çeşitli bölgelerde ciddi çalışmaları olduğunu belirterek, böyle bir müjde verilmesini beklediklerini söyledi.

“Sayın Cumhurbaşkanımızdan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımızdan bu olumlu söylemleri duymamız, bizi son derece mutlu etti.” diyen Geliş, bölgede petrol rezervi keşfinin son derece anlamlı ve önemli olduğunu belirtti.

Günlük 5 bin varillik üretim

Terörden temizlenen Gabar Dağı’nda yer altı kaynaklarının Türkiye ekonomisine kazandırılmasına ilişkin çalışmalar hız kazanırken, son bir yıl içerisinde yoğun petrol arama ve sondaj çalışması yürütüldü.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 12 Aralık’ta, Gabar Dağı’nda 150 milyon varillik net petrol rezervine sahip saha keşfedildiğini, 2022’de karada yapılan en büyük 10 keşiften biri olan bu sahadaki rezerv değerinin yaklaşık 12 milyar dolar olduğunu açıklamasının ardından bölgede çalışmalar aralıksız sürüyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından edinilen bilgilere göre, Türkiye’nin 5 yıl önce yaklaşık 40 bin varil olan günlük üretimi bugün 65 bin varile çıkarken, özel sektörle birlikte bu 80 bin varil oldu.

Yıl sonunda 30 yılın en yüksek yurt içi üretimine ulaşılması amaçlanıyor. Cumhuriyetin 100. yılında günlük 100 bin varil üretim hedefleniyor.

Enerji Bakanlığının onayı ile yılın başında 95’i arama, 55’i üretim olmak üzere 150 kuyuda sondaj çalışması için program belirlendi.

Bölgede yapılan çalışmalar sonucu 150 milyon varillik net petrol rezervine sahip yeni bir saha keşfedildi. Keşfedilen sahadaki rezerv değerinin yaklaşık 12 milyar dolar olduğu belirlendi. İdil ilçesinde 2019’da PKK’lı teröristlerce tuzaklanan el yapımı patlayıcıya müdahale sırasında meydana gelen patlamada şehit olan astsubay Esma Çevik’in isminin verildiği üretim sahasında 4 kuyuda günlük 5 bin varillik üretim yapılıyor.

“Esma Çevik” sahası dünyada 2022 yılında yapılan karadaki en büyük 10 keşif arasında yer alırken, keşfedilen petrolün 36 gravite değerinde olduğu belirlendi.

Bu sahada üretilen petrolün kalitesi ülkede üretilen diğer petrolerin kalitesinin de üzerinde olduğu tespit edildi. TPAO Operasyon Mühendisi Övünç Cemalettin Şener, yaptığı açıklamada, Şehit Esma Çevik 10-11 kuyularında sondaj faaliyetlerinin devam ettiğini belirterek, 4 kuyuda üretimin sürdüğünü, günlük üretimin günde yaklaşık 5 bin varil olduğunu kaydetti.

EYT Çözümüne Kavuştu

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, EYT düzenlemesini açıklayarak “Emeklilik hakkının kullanılması hususunda herhangi bir yaş sınırı uygulanmayacaktır.” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde düzenlediği basın toplantısında, EYT konusunda yapılan çalışmayı açıkladı.

Türkiye’deki sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilir, makul ve adil bir seviyeye getirilmesi hususunda çok önemli reformlara imza atan bir hükümet olduklarını vurgulayan Erdoğan, “Geçmiş yıllardaki gerçeklerden kopuk uygulamalar sebebiyle kamu bütçesine büyük yük bindiren sosyal güvenlik sistemimizi yönetilebilir bir hale getirmek için çok çalıştık, çok uğraştık.” diye konuştu.

Kendilerinden önceki dönemde, Eylül 1999’da yürürlüğe giren düzenlemeyle atılan adımları, dünyanın ve Türkiye’nin hakikatlerine uygun şekilde 2008’de daha ileriye taşıdıklarını dile getiren Erdoğan elbette her reformun, her düzenlemenin beraberinde yeni tartışmaları da getirdiğini söyledi.

Bunlardan birinin de 1999 düzenlemesine göre emeklilikte yıl ve prim günü şartını doldurduğu halde yaş şartı sebebiyle beklemek zorunda kalan çalışanların epeydir dile getirdikleri talepler olduğunu belirten Erdoğan şöyle devam etti:

“Prensip olarak 20 veya 25 yıl çalışmış bir kişinin çalıştığı süreden çok daha uzun bir dönem emekli maaşı alabileceği sistemin sürdürülebilir olmadığına inanıyoruz. Nitekim geçmiş yıllarda bunun acısı çok yaşanmıştır. Sistemin idamesine zarar vermemek ve ülke ekonomisinin üzerine kaldırmayacağı yükler bindirmemek için uzunca bir süre böyle bir düzenlemeye sıcak bakmadık. Bu yaklaşımımızdaki amaç, asla çalışanlarımızın haklarının tesliminin önüne geçmek değildi. Tam tersine 85 milyon hep birlikte ortak geleceğimizi düşündüğümüz için konuyu derinlemesine incelemeden, ölçüp biçmeden, hesabını kitabını sağlamlca yapmadan herhangi bir taahhüt altına girmek istemedik.”

2 Milyon 250 Bin Kişi Emeklilik Hakkı Kazanıyor

Türkiye’de emekli olabilmek için üç şartı; prim ödeme gün sayısını, sigortalılık süresini ve yaşı tamamlamak gerektiğini hatırlatan Erdoğan, “Yaptığımız düzenleme,

şartlardan ilk ikisini tamamlamış olup da sadece yaş sebebiyle emeklilik bekleyenleri kapsıyor. Yaş şartı olmadan emekliliğe imkân sağlayan düzenlemeyi eski sistemdeki SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ayrımı olmaksızın mevcut yapıdaki herkes için geçerli kılıyoruz.” dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan şöyle devam etti: “Bu düzenleme ilk çıktığında ülkemizde 5,6 milyon emekli varken bugün 13,9 milyon emekliye hizmet veren bir Türkiye’ye ulaştık. Her yıl istihdamına 1 milyon kişiyi ekleyen bir ülke olarak sosyal güvenlik sistemimizin aktif-pasif dengesini korumayı başarıyoruz. Emekli maaşlarında yıllar içinde yaptığımız yüksek oranlı artışlarla da reel olarak bu kesimi kendi geliriyle geçinebilmesine imkân sağlayacak seviyeye çıkardık. Bugün sizlerle paylaşacağımız düzenlemeyle yaklaşık 2 milyon 250 bin vatandaşımız daha emekli olma hakkına kavuşuyor. Emeklilik hakkının kullanılması hususunda herhangi bir yaş sınırı uygulanmayacaktır.”

Hak sahibi vatandaşların bir kısmının, hizmet birleştirme ve borçlanma işlemlerini zaten başlattığını dile getiren Erdoğan diğer vatandaşların işlemlerini de kısa sürede tamamlayacaklarını söyledi.

EYT düzenlemesinin ocak ayının ikinci haftasında TBMM’de sunularak kabul edilmesi bekleniyor.

Göbeklitepe Ziyaretçi Rekoru Kırdı

**Şanlıurfa'da 12 bin yıllık geçmişiyle
“tarihin sıfır noktası” olarak nitelendirilen ve
UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan
Göbeklitepe, 2022 yılında 850 bin kişiyi
ağırlayarak, açıldığı günden bu yana en
yüksek ziyaretçi sayısına ulaştı.**

Ziyarete açıldığı 2018 yılında üst koruma çatısı yapım çalışmaları nedeniyle bir kısmı ziyarete kapalı kalan ören yerini o dönem yaklaşık 70 bin kişi ziyaret etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2019'u "Göbeklitepe Yılı" ilan etmesiyle Göbeklitepe, 412 bin 378 ziyaretçiyi ağırlayarak önemli bir sayıya ulaşmayı başardı.

Ziyaretçi sayısının 2020'de artması beklenirken Kovid-19 salgını nedeniyle bu hedef tutmadı ve ören yerini sadece 197 bin 912 kişi ziyaret edebildi. Göbeklitepe, 2021'de 567 bin 453 kişiyi ağırlayarak 4 yılın en yüksek ziyaretçi sayısına ulaştı.

Tarihi ören yeri, 2022 yılında ise 850 bin misafire ev sahipliği yaparak ziyaretçi rekorunu kırmayı başardı. Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi Müdürü Celal Uludağ, yaptığı açıklamada, Göbeklitepe kazılarının 1995 yılında Kültür

ve Turizm Bakanlığı himayesinde başlatıldığını ve çok önemli buluntuların gün yüzüne çıkarıldığını söyledi. Göbeklitepe'yi diğer anıtlardan ayıran en önemli unsurun 12 bin yıllık tarihi olduğunu ifade eden Uludağ, şöyle konuştu:

“Göbeklitepe kazıları devam etmektedir. Kazılarda birçok alanın ortaya çıkarılmasıyla Göbeklitepe'ye olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Göbeklitepe'nin en önemli süreçlerinden birisi de UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması ve sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2019'u 'Göbeklitepe Yılı' ilan etmesidir. Bunlarla birlikte Kültür ve Turizm Bakanlığınca tanıtım için çok önemli adımlar atıldı. Dünyanın her tarafında Göbeklitepe'nin tanıtımına yönelik faaliyetler yürütüldü. Belgesel filmler, konferanslar ve dergilerde önemli yer almıştır. Bir dönem Kovid-19 salgını nedeniyle ziyaretlerde bir azalma olsa da diğerleriyle kıyasladığımızda iyi bir ziyaretçi yoğunluğu yaşanmıştı. 2022 yılı sonunda ziyaretçi sayılarını analiz ettiğimizde Göbeklitepe 850 bin kişiyi ağırlamış ve bu anlamda kendi rekorunu kırmıştır. Bundan sonra da yürütülen çalışmalarla ziyaretçi yoğunluğunun artacağını düşünüyoruz.”

Kültür ve Turizm Bakanlığınca 2023 yılında yapılacak Dünya Neolitik Kongresi'nin Şanlıurfa'da düzenlenmesinin planlandığını ve dünyadan çeşitli bilim insanlarının bu kongreye katılacağını dile getiren Uludağ, özellikle neolitik çağ ile ilgili merak edilen bütün soruların bu kongrede cevap bulacağını sözlerine ekledi.

HAYATI BÜYÜK YAŞAYANLAR İÇİN.

BIG COUNTRY

— VİLLA • GÖL • DENİZ —

MÜSİAD
ÜYELERİNE
ÖZEL
İNDİRİM

GERÇEK
FOTOĞRAF

BİR YANDA BÜYÜKÇEKMECE GÖLÜ,
DİĞER YANDA DENİZ MANZARASI
VE EŞSİZ BIG COUNTRY CLUB AYRICALIKLARIYLA
HAYATI BÜYÜK YAŞAYANLAR İÇİN...

BIG COUNTRY'YE GELİN,
HAYATINIZA BÜYÜK BİR HUZUR GELSİN.

HAKAN
GRUP

AKYAPI

1998'DEN BERİ
Alnımızın Akiyla...

bigcountry.com.tr

#AlnımızınAkiyla ■ akyapi.com.tr

#BigCountry

444 25 14

Dünya Kupası'nın Sahibi Arjantin Oldu

Katar'ın ev sahipliğinde düzenlenen 2022 FIFA Dünya Kupası'nı, normal süresi 2-2, uzatma bölümü 3-3 sona eren finalde, Fransa'yı penaltı atışlarıyla yenen Arjantin kazandı.

Tarihinde üçüncü kez Dünya Kupası'nı kazanan Arjantin, 1986'dan sonra kupayı kazanarak 36 yıllık şampiyonluk özlemine son verdi. Turnuvada son şampiyonluğunu Diego Armando Maradona'nın da yer aldığı kadrosuyla 1986'da elde eden "Tangocular", 36 yılın ardından kupayı müzesine götürmeyi başardı.

Arjantin, 6 kez final oynadığı Dünya Kupası'nı 3. kez (1978, 1986, 2022) kazanmayı başardı. "Tangocular", 1930, 1990 ve 2014'te ise ikincilikle yetindi. Dünya Kupası tarihinde 20 yıl sonra ilk kez Avrupa kıtası dışından bir takım şampiyonluğa ulaştı. Arjantin, 2002'de kupayı müzesine götürün Brezilya'nın ardından bunu Avrupa dışından başaran ilk ülke oldu.

Kupayı 2006'da İtalya, 2010'da İspanya, 2014'te Almanya ve 2018'de ise Fransa kazanmıştı. Son 5 Dünya

Kupası'nın 4'ünde maçlar uzatmaya giderken, 3 finalin kazananını penaltı atışları belirledi. Turnuvada penaltı atışları sonucunda 1994'te Brezilya ve 2006'da İtalya şampiyonluğu elde etmişti. Arjantin, 16 yıl sonra yine penaltılarda kupayı müzesine götürmeyi başardı.

Messi tarihe geçti

Ülkesi adına önemli bir başarıya imza atıp Dünya Şampiyonu olma yolunda liderlerden birisi olan Arjantinli yıldız Lionel Messi, önemli bir unvanın daha sahibi oldu. Karşılaşmada takımının birinci ve üçüncü golüne imza atan 35 yaşındaki yıldız, Dünya Kupası tarihinde grup aşamasında, son 16 turunda, çeyrek finalde, yarı finalde ve finalde fileleri havalandıran ilk oyuncu unvanını elde etti.

Fransa'nın yıldız oyuncusu Kylian Mbappe ise 2022 FIFA Dünya Kupası'nda gol kralı oldu. Turnuvada 8 gole imza atan Mbappe, en çok gol atan oyuncular sıralamasında zirvede yer aldı. Mbappe'yi 7 gol atan Messi ile 4'er kez ağları sarsan Olivier Giroud ve Julian Alvarez takip etti.

Turnuvada üçüncülük maçında ise Hırvatistan, Fas'ı mağlup ederek, Katar 2022 Dünya Kupası'ndan üçüncü olarak döndü. Fas millî takımı gösterdiği başarılı performans sonrası turnuvaya dördüncü olarak veda etti.

2023 Yılı Asgari Ücret Rakamı Belli Oldu

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2023'te asgari ücretin net 8 bin 506 lira olacağını kamuoyuna duyurdu. Böylece asgari ücrette temmuz ayına göre yüzde 54,66, ocak ayına göre yüzde 100'lük bir artış yapılmış oldu.

Beştepe'de düzenlenen basın toplantısında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2023'te geçerli olacak asgari ücreti 8 bin 506 lira olarak açıkladı. Yeni asgari ücret 1 Ocak 2023-31 Aralık 2023 tarihlerinde geçerli olacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan, beklenmedik bir tabloyla karşılaşılması durumunda bu yıl olduğu gibi ara düzenleme yapabileceklerini açıkladı.

Enflasyonu indirmeye kararlı olduklarını da söyleyen Erdoğan, şu ifadeleri kullandı:

"Ülkemizde 2002 yılında 184 lira olan bizim dönemimizde nominal olarak 30 kat reel olarak yüzde 142 artmıştır. Tüm gelirlerin asgari ücret kadar kısmını muafiyet kısmına dahil etmiştik. Yıl içinde enflasyondaki artış asgari ücreti 5 bin 500 liraya çıkarmaya yöneltti. Sırtımızda bu devletin küfesi var. Yıl içinde asgari ücrette ortalama yüzde 80 kümülatif yüzde 95 artış sağladık. Sırtında küfe olmayanlar atıyorlar. Çünkü bir sıkıntısı yok. 85 milyon nüfusu olan ülkemiz bu yıl 1 milyonun üzerinde artış daha söz konusu nüfus olarak. 86 milyonu aşması mümkün. Bu ayla birlikte enflasyonun hızla aşağıya düşüşüne şahitlik edeceğiz. Yıl ortasında yüzde 30'lu yıl sonu yüzde 20'li rakamlara indirmekte kararlıyız."

Asgari ücrette işveren desteğini de 400 TL olarak açıklayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Asgari ücreti belirlerken hem geçmiş kayıpları telafi edecek hem de önümüzdeki yıla dair enflasyon öngörümüzü destekleyecek bir yaklaşım benimsedik. Şayet beklenmedik bir tabloyla karşılaşsaksak, tıpkı geçen yıl olduğu gibi yine bir ara düzenleme yapmaktan da kaçınmayız" diye konuştu.

İstanbul Havalimanı'ndan Bir Rekor Daha

Avrupa'daki havalimanları arasında ağırladığı yolcu sayısı bakımından son üç yıldır ilk sırada yer alan İstanbul Havalimanı, bu bölgede 25 Kasım-1 Aralık arasında en çok uçuşun yapıldığı havalimanı oldu.

Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyet Teşkilatından (EUROCONTROL) yapılan açıklamaya göre, İstanbul Havalimanı 25 Kasım-1 Aralık arasında günde ortalama 1210 uçuşla Avrupa'da en çok uçuş yapılan havalimanları arasında ilk sırada yer aldı.

Bu rakamlara göre, işletmeciliğini İGA'nın yaptığı İstanbul Havalimanı Avrupa'daki en yoğun 10 havalimanı içerisinde 2019'daki performansının üzerine çıkabilen tek havalimanı oldu.

İstanbul Havalimanı'nın ardından bin 153 uçuşla Londra'daki Heathrow Havalimanı ikinci oldu. Paris-Charles de Gaulle Havalimanı ise bin 108 uçuşla üçüncülüğü elde etti.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, "25 Kasım-1 Aralık 2022 döneminde, İstanbul Havalimanı 1210 uçuş ile Avrupa'daki en yoğun havalimanı olmuştur. Ayrıca, İstanbul Havalimanı Avrupa'daki en yoğun 10 havalimanı içerisinde 2019 yılı performansının üzerine çıkabilen tek havalimanı olarak öne çıkmıştır." ifadelerine yer verildi.

2022'de İller Arası 2,8 Milyon Kişi Göç Etti

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2021 yılına ilişkin "İç Göç İstatistikleri" bültenini yayımladı.

Buna göre, ülkede 2007-2008 döneminde yüzde 3,18 olan iller arası göç eden nüfus oranı, yıllar içinde inişli ve çıkışlı seyir izleyerek 2021 yılında yüzde 3,28 oldu. Bu çerçevede Türkiye'de geçen yıl 2 milyon 777 bin 797 kişi iller arasında göç etti. Bu nüfusun yüzde 47,5'ini erkekler, yüzde 52,5'ini ise kadınlar oluşturdu.

**En az göçü Ardahan aldı,
en az göç veren il Bayburt oldu**

Türkiye'de iller arası göç eden nüfusun dağılımında, **İstanbul 385 bin 328 kişi ile en çok göç alan il olarak tespit edildi. İstanbul'u sırasıyla 197 bin 702 kişi ile Ankara ve 131 bin 394 kişi ile İzmir takip etti.**

En az göç alan iller ise sırasıyla 4 bin 750 kişi ile Ardahan, 7 bin 54 kişi ile Tunceli ve 7 bin 474 kişi ile Kilis oldu.

En çok göç alan iller İstanbul, Ankara ve İzmir'in aynı zamanda en çok göç veren iller olduğu görüldü.

408 bin 165 kişi ile İstanbul, en çok göç veren il olurken, bu ili 165 bin 604 kişi ile Ankara ve 109 bin 470 kişi ile İzmir takip etti.

En az göç veren iller ise sırasıyla 6 bin 382 kişi ile Bayburt, 6 bin 445 kişi ile Ardahan ve 6 bin 517 kişi ile Tunceli olarak belirlendi.

Türkiye'de, geçen yıl en fazla göç hareketliliği 20-24 yaş grubunda

Türkiye'de, geçen yıl en fazla göç hareketliliği, 731 bin 284 kişi ile 20-24 yaş grubunda gerçekleşti. Söz konusu yaş grubunda göç edenlerin yüzde 41,6'sını erkekler, yüzde 58,4'ünü ise kadınlar oluşturdu.

Türkiye'de 2021'de 18-24 yaş grubunda yer alan 386 bin 646 kişi, ikamet ettiği ilden farklı bir ildeki üniversiteye kayıt yaptırdı. Söz konusu kişilerin 18-24 yaş grubunda bulunan genç nüfus içindeki oranı yüzde 4,2 oldu.

Bu oran erkeklerde yüzde 3,7, kadınlarda yüzde 4,7 olarak hesaplandı.

İkamet ettiği ilden başka bir ildeki üniversiteye kayıt yaptıran gençlerin oranı en yüksek ilin yüzde 17,5 ile Isparta olduğu görüldü. Bu ili yüzde 16,8 ile Bayburt ve yüzde 16,7 ile Burdur izledi.

İkamet ettiği ilden başka bir ildeki üniversiteye kayıt yaptıran gençlerin oranı en düşük iller ise sırasıyla, yüzde 0,2 ile Şanlıurfa, yüzde 0,4 ile Şırnak ve yüzde 0,7 ile Mardin ve Diyarbakır oldu.

En çok eğitim nedeniyle göç hareketliliği yaşandı

Türkiye'de geçen yıl 686 bin 973 kişi eğitim nedeniyle göç etti. Diğer göç etme nedenlerine bakıldığında, 570 bin 224 kişinin hanedeki fertlerden birine bağımlı göç ettiği, 429 bin 752 kişinin ise daha iyi konut ve yaşam koşulları nedeniyle göç ettiği görüldü.

Hem erkeklerde hem de kadınlarda en çok eğitim sebebiyle göç hareketliliğinin yaşandığı tespit edildi. Erkeklerde 274 bin 273 kişi, kadınlarda ise 412 bin 700 kişi eğitim nedeniyle göç etti. Her iki cinsiyette de sırasıyla hanedeki fertlerden birine bağımlı göç ile daha iyi konut ve yaşam koşulları, eğitimden sonra en önemli göç nedenleri olarak sıralandı.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden ilk kez göç etme nedeni bilgisi üretildi

Öte yandan, Türkiye'de iç göçe ilişkin bilgiler Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden (ADNKS) her yıl düzenli olarak üretiliyor. Her yıl üretilen iç göç istatistiklerine ek olarak, göç eden nüfusun göç etme nedeni bilgisi "2021 Nüfus ve Konut Sayımı (NKS)" kapsamında ilk kez idari kayıtlara dayalı üretilti.

Nail OLPak
DEİK Başkanı

2023 Yılı Beklentileri

2022 yılı hem Türkiye hem de dünya için küresel ekonomi ve ticaret açısından pek çok zorluğun bir arada yaşandığı bir yıl oldu. Elbette, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) olarak dünyanın dört bir yanındaki 151 İş Konseyimiz ile ticari diplomasi faaliyetlerimizi yürütürken, küresel bir projeksiyon tutarak sürecin nabzını tuttuk, çalışmalarımızı dünyada yaşanan değişim ve dönüşüme kurguladık.

Bu yıl, Covid-19 sürecinin olumsuz yansımalarının yanında giderek yükselen küresel enflasyon, enerji fiyatlarındaki artış, Rusya ile Ukrayna arasındaki çatışmanın etkisi, emtia fiyatlarındaki görülen rekor seviyeler, hammadde ve gıda fiyatlarındaki sarsıcı artışların görüldüğü bir dönemi yaşadık. Küresel resesyon ihtimalinin de çok yüksek sesle dillendirildiği, bazı ülkeler için negatif büyüme trendinin dahi oluşabileceği bir süreçte, biz de DEİK ve Türk iş dünyası temsilcileri olarak yeni dinamiklere göre en doğru pozisyonu almak ve Türkiye'yi dünyadan pozitif ayırtmak için çalışmaya devam ediyoruz.

Türkiye ekonomisi 2021 yılındaki yüzde 11,4 büyüme performansının ardından 2022 yılına da güçlü bir başlangıç yaparak yılın ilk iki çeyreğinde sırasıyla yüzde 7,5 ve yüzde 7,7 oranında büyüme gösterdi. Üçüncü çeyrekte ise küresel resesyon riski beklentisinin ülkemizi de etkilemesi sebebiyle

büyüme oranımız yüzde 3,9'a gerilemesine rağmen yüzde 5 olan yıllık büyüme hedefini yakalamamız hala mümkün. Dolayısıyla küresel ekonomiye baktığımızda Türkiye'nin dünyadan pozitif ayrıştığını ve küresel olumsuzluklara rağmen yükselişini sürdürdüğünü görüyoruz. İhracat tarafında da yıla çok iyi başlamıştık. 2021 yılındaki yüzde 33'lük artıştan sonra Ocak ayında da yüzde 20 oranında bir ihracat artışı ile 2022'ye de iyi bir adım attık. Ancak yılın ikinci yarısından sonra başta Avrupa olmak üzere ana ihracat pazarlarımızdaki daralma, elbette Türkiye'nin de ihracatını olumsuz yönde etkiledi. Gelen sipariş iptalleri neticesinde sene başında yüzde 20 olan ihracat artış oranımız 2022 yılı sonunda yüzde 13'e kadar geriledi. Ancak bu küresel olumsuzluklara rağmen yılı 254 milyar doların üzerinde bir ihracat ile tamamladık.

2023 yılında ise ihracat hedefimiz kapsamında küresel resesyon beklentisi ve ihtimalini göz önünde bulundurarak daha dengeli bir artış oranı öngörülüyor. Bir yandan küresel resesyon riski sebebiyle talebin azalması ihtimali, bir yandan da enflasyon oranlarındaki gerilemeye bağlı olarak fiyatların aşağı yönlü değişecek olması, 2023 yılı için ihracat hedefimizin 265 milyar dolar olarak belirlenmesinde etkili oldu.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) olarak 2022 yılının ikinci yarısından itibaren başlayan küresel yavaşlamanın, 2023 yılında da devam etmesini öngörüyoruz. Küresel açıdan değerlendirdiğimizde bölgeler bazında ele alacak olursak; Amerika kıtasının büyümesinin yavaşlamasını ancak negatif büyüme oranlarının görülmeyeceğini düşünürüz. Türk iş dünyası dış ticarete en önemli pazar olan Avrupa bölgesinde ise hem enerji krizinin devam etmesi hem de yüksek faiz ve yüksek enflasyon ortamı ile bir miktar daralma yaşanabilir. Hatta 2023 yılı için bazı ülkelerde negatif büyüme oranları görmemiz de söz konusu olabilir. Asya kıtasının ise Çin'in sıfır-covid politikasından vazgeçmesi sebebiyle de nispeten daha olumlu bir büyüme oranı göstermesini bekliyoruz.

Böylesine zorlu bir küresel görünüm altında Türkiye için en büyük risk ise Avrupa kıtasındaki yavaşlama olacaktır. Çünkü AB bölgesi hem sanayi üretimimiz hem de ihracat açısından bizim için yüzde 50'lik payı ile kritik öneme sahip. Ancak madalyonun diğer yüzüne bakacak olursak, özellikle enerji krizi Avrupa'daki üretimin Türkiye'ye kayması gibi bir fırsatı da beraberinde getirecektir. Bu durumda ise Türk iş dünyasının güçlü sanayisi ile birlikte fırsatı kazanca çevirmek için hazırlıklarını yapması, kapasitesini bir adım ileriye taşıyarak potansiyelini bir kez daha göstermesi gerekiyor.

2023 yılı ülkemiz için her alanda yeni bir yüzyılın başlangıcı. Elbette Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında nasıl bir ihracat performansı göstereceğimiz, dış ekonomik ilişkiler ekseninde nasıl bir vizyon doğrultusunda yeni dönemi planlayacağımıza, sanayideki dönüşüme, dijitalleşme ve yeşil ekonomi gibi alanlarda atacağımız adımlara bağlı olarak gelişecek.

Açıkçası son 20 yılda ülkemiz ve iş dünyamız olarak önemli adımlar attık. Bunun önümüzdeki dönemde de artarak devam etmesi için dünyanın üretim üslerinden biri olmaya devam etmeliyiz. Tabii üretimde de katma değeri artırmamız gereken bir sürece başlıyoruz. Yüksek katma değer anlayışını benimseyerek, bu bakış açısını neredeyse her iş alanına ve lokomotif sektörlerimize taşımak zorundayız. Türkiye olarak belki daha önceki sanayi atılımlarında nispeten biraz eksik kalmıştık ama şu an yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm gibi ciddi değişimlerin olacağı yeni bir döneme giriyoruz. Ülke olarak her ikisinin fırsatlarını çok iyi değerlendirecek, böylece daha katma değerli üretim ve ihracat yapabilecek bir potansiyele sahibiz. Bu potansiyeli harekete geçirdiğimiz takdirde, başta ihracat olmak üzere çok önemli bir sıçrama yapabileceğimizi düşünüyoruz.

2023 yılı ihracat hedefinin önündeki en büyük risk elbette Avrupa'da yaşanan durgunluk. Ancak buna rağmen Asya ülkeleri ve Amerika kıtasına odaklanılarak, yani biraz daha uzak pazarlara erişimi artırarak bu hedefimizi de yakalayabileceğimizi düşünüyorum. Özellikle dış ticaret açığımızın büyük bir kısmını verdiğimiz Çin ve ASEAN ülkeleri, DEİK olarak 2023 yılında en önemli gündem maddelerimizden birisi olacak. Siyasi ilişkilerimizin ve dolayısıyla ikili ticaretimizin son dönemde yavaş seyrettiği Ortadoğu ülkeleri de radarımızda. Kuzey Afrika ülkeleri ile ticaret ve yatırım ilişkilerimizi artırmak da 2023 yılındaki ticari diplomasi ajandamızın merkezinde olacak.

2022 yılında mevcut çalışma gruplarımıza ilave olarak "Yeşil Dönüşüm", "Gümrük ve Dış Ticaret", "Hukuk, Mevzuat ve Vergi" ve "Uluslararası Yaptırımlar" olmak üzere 4 yeni çalışma grubu kurduk. Bankacılık ve Finans çalışma grubumuzun kapsamını da genişlettik. En çok dış ticaret açığı verdiğimiz Asya-Pasifik Bölgesindeki ASEAN Çalışma Grubumuzu, yeni oluşan RCEP gündemi ile birleştirdik. Elbette AB çalışmalarımız kapsamında, Gümrük Birliği'nin Güncellenmesinin yanı sıra, gündemdeki Yeşil Mutabakat ve 2053 yılında Sıfır Karbon da önemli başlıklarımız arasında olacak. Dijital Teknolojiler İş Konseyimiz ile de Türkiye'nin bir dijital teknolojiler merkezi haline gelmesi için 9 alt sektör komitemiz ile bütünleşik bir bakış açısıyla dijital ekonomi kapsamında yeni bir çalışma maratonu içinde olacağız.

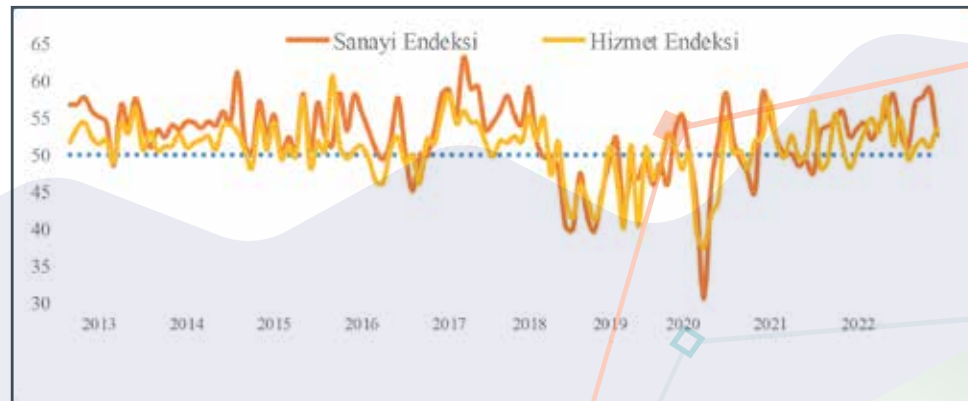
Türk iş dünyasının Kuzey Yıldızı olma kimliğiyle DEİK olarak yürüttüğümüz ticari diplomasi faaliyetlerimizi, 2023 yılında da tüm hızıyla sürdüreceğiz. 2022 yılında 1500 civarında ticari diplomasi etkinliğine imza attık. Bu etkinliklerimizin 6'sını yurt dışında Sn. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleri ile 7'sini de ülkemizde yabancı devlet başkanlarının katılımlarıyla gerçekleştirdik. DEİK İş Konseylerimiz de 300'den fazla Yürütme Kurulu Toplantısı gerçekleştirerek, ülkelerle Ticari Diplomasi faaliyetlerinin nabzını tuttu. 2023 yılında İstanbul'da gerçekleştireceğimiz Dünya Türk İş Konseyi Kurultayı ile diasporamızın önemli isimlerini ülkemizde buluşturacağız. Bu yıl dördüncüsünü düzenleyeceğimiz Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu (TABEF) ile de 54 Afrika ülkesinden iş dünyası temsilcilerini yeni ticari hedefler için bir araya getireceğiz.

DEİK olarak biz de Türk özel sektörü adına üstlendiğimiz ticari diplomasi misyonu çerçevesinde, dünyanın dört bir yanında daha fazla ticaret yapmak için iş dünyamızın Kuzey Yıldızı olmaya ve Cumhuriyetimizin 100. yılında Türkiye'nin güçlü geleceği için çalışmaya devam edeceğiz.

SATINALMA MÜDÜRLERİ ENDEKSİ **SAMEKS**

Aralık Ayında da Yükselişini Sürdürerek 2022 Yılını Pozitif Şekilde Kapattı

2022 yılı Aralık ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre **0,2 puan artarak 53,3 değerine yükselmiştir.** Söz konusu gelişmede Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksinin önceki aya göre **2,7 puan artış** kaydederek **53,6 puana yükselmesi** belirleyici rol oynamıştır. Önceki aya göre 6,3 puan azalmasına karşın 52,6 puanla referans değer üzerinde gerçekleşen Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi de artış eğilimi sürmüştür.

Bu dönemde hizmet sektörüne ilişkin girdi alımları güçlü seyrini sürdürmüş ve iş hacmi alt endeksi yeniden artışa geçmiştir. Sanayi sektöründe ise yeni siparişlerin önceki aya göre azalması girdi alımları ve üretimde ivme kaybına neden olmuştur.

Bu gelişmeler neticesinde önceki aya göre 0,2 puan artarak 53,3 seviyesinde gerçekleşen mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, 50 referans değeri üzerindeki seyrini dördüncü çeyrek boyunca sürdürmüş ve ekonomik aktivitedeki canlılığın devam ettiğine işaret etmiştir.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi, 2022 yılı Aralık ayında, bir önceki aya göre 6,3 puan azalarak 52,6 seviyesine gerilemiştir.

Bu dönemde yeni siparişlerin önceki aya göre 11,7 puan birden azalarak 49,0 puan seviyesine gerilemesi, endeksteki ivme kaybının başat faktörü olmuştur.

Yeni siparişlerdeki azalışa bağlı olarak girdi alımları alt endeksi önceki aya kıyasla 2,7 puan ivme kaybetmiş, bununla birlikte 65,0 puan seviyesinde gerçekleşerek pozitif görünümünü sürdürmüştür.

Bu gelişmelere bağlı olarak önceki aya göre 3,8 puan azalarak 53,7 seviyesine gerilemiş olsa da, üretim alt endeksinin referans değer üzerindeki seyri yılın son ayında da devam etmiştir.

Önceki aya göre 6,5 puan azalarak 42,2 puan seviyesine gerileyen nihai mal stoku alt endeksi olumsuz bir görünüm arz ederken, 3,6 puan azalarak 50,0 puan seviyesine gerileyen tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi ise önceki dönemle yatay bir seyir izlemiştir.

2,8 puan artış kaydederek 53,7 puan seviyesine yükselen istihdam alt endeksi ise sanayi sektörü genelinde emek talebinin artış kaydetmeye devam ettiğini göstermektedir.

Böylece 52,6 puanla Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi 50 referans değeri üzerindeki seyrini üst

üste 17'nci ayına taşırken, sektördeki genişleme yılın dördüncü çeyreğinin tamamına yayılmıştır.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi, 2022 Aralık ayında önceki aya göre 2,7 puan artarak 53,6 seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde iş hacmi alt endeksi önceki aya göre 4,1 puan artış kaydederek 50,1 puan seviyesine yükselmiş ve 6 aylık aradan sonra yeniden referans değer üzerinde gerçekleşmiştir.

Hizmet sektörü genelinde satın alımlar artışını sürdürmüş ve ilgili alt endeks önceki aya göre 1,6 puan artarak 66,1 seviyesine yükselmiştir.

Önceki aya göre 8,0 puan birden artış kaydederek 53,6 puan seviyesine yükselen nihai mal stoku alt endeksi ve 1,4 puan artarak 50,4 seviyesine yükselen tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi ise firmaların mal tedarikleri ve stoklarına yönelik olumlu seyre işaret etmiştir.

İstihdam alt endeksi ise önceki aya göre 2,7 puan azalarak 48,8 puan seviyesine gerilemiş ve Aralık ayında hizmet sektörü genelinde işgücü kaybı olduğuna işaret etmiştir.

Söz konusu gelişmeler neticesinde Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi 53,6 seviyesine yükselmiş ve olumlu görünümünü Aralık ayında da sürdürmüştür.

YORUM

Ekim ve Kasım aylarında 50 referans değeri üzerinde gerçekleşerek dördüncü çeyrekte ekonomik aktivitenin canlı görünümüne işaret eden SAMEKS, Aralık ayında da artışını sürdürmüş ve 2022 yılını pozitif seviyede kapatmıştır. Bu dönemde hizmet sektörüne ilişkin iş hacminin 6 ay aradan sonra artış kaydetmesi dikkat çekerken; önceki aya göre ivme kaybetmesine karşın, sanayi sektörüne ilişkin üretim artmaya devam etmiştir. Böylece yılın son çeyreğini 53,4 puanlık ortalamasıyla geride bırakan SAMEKS Bileşik Endeksi, Türkiye ekonomisinde pozitif büyüme sürecinin devam ettiğine işaret etmiştir.

Orta Gelirliye Yönelik Konut Kampanyası

Proje 3 bölgeye ayrıldı

1 ve 2. bölgelerde yaşayanlarda en az 1 yıl ikamet şartı aranacak

1. BÖLGE
İstanbul

2. BÖLGE
Ankara, İzmir,
Antalya, Bursa,
Mersin, Muğla

3. BÖLGE
Diğer iller

Finansman
tutarı en fazla

5 MİLYON
₺

Finansman
tutarı en fazla

3 MİLYON
₺

Finansman
tutarı en fazla

2 MİLYON
₺

HANGİ KONUTLAR İÇİN KREDİ KULLANILABİLECEK?

- Tamamlanmış sıfır konutlar
- Belirli oranda tamamlanmış konutlar
- Bankaların kredi verme kriterlerine uygun olan ve yapımına başlanacak konutlar

KİMLER YARARLANABİLECEK?

Hali hazırda bir
konuta sahip
olmamak

Son bir yıl içinde konut
alacağı ilde konut satışı
yapmamış olmak

Konutlar 5 yıl
satılamayacak

Hane halkı toplam
geliri dikkate
alınacak

ASGARİ PEŞİNAT ORANI

%10

AZAMİ
15 YIL
VADE

%0,69'DAN
BAŞLAYAN
FAİZ ORANI

İLK 3 YIL

aylık taksitlerin bir
kısmını geri ödeme
şartıyla Hazine ve
Maliye Bakanlığı
üstlenecek

BURAK®
AMBALAJ SAN. TİC. A.Ş.
www.burakambalaj.com.tr

Ofset Baskılı Sivamalı Kutu Üretimi

Offset Printed Laminated Carton Boxes

Beschichtet ondulierte Wellschachtel mit Offsetdruck

علب كارتونية مطبوعة بالالوفسيت و مطلية

Flekso Baskılı Kesimli Oluklu Mukavva Kutu ve Koli Üretimi

Die Cut / Glued Corrugated Carton Boxes

Wellpappe Diecut Shachtel

علب ملصوقة من الورق المموج

Oluklu Mukavva ve Ondüle Üretimi (C-B-E-BC-EB-EE Dalga)

Corrugated Board & Single Face (C-B-E-BC-EB-EE Flute)

Ondulierte Wellpappe (C-B-E-BC-EB-EE Welle)

(موجة C-B-E-BC-EB-EE) كارتون مموج ومموج من جهة واحدة فقط

Hadımköy Ömerli San. Böl. Ömerli Mah. Palandöken Cad. Akmaz Sk. No: 24

TR-34555 Arnavutköy-İSTANBUL / TÜRKİYE Tel: +90 212 651 91 06 (pbx) • Fax: +90 212 651 91 03

info@burakambalaj.com.tr • www.burakambalaj.com.tr

Fuat TOSYALI

Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Özel Sektörün Piyasalara Dair Yeni Yıl Beklentileri

artırıyor. Bu gelişmelerin Türk demir çelik sektörüne avantaj sağlayacağına dair net bir çıkarım yapmak güç. Süreç içinde yakalayabileceğimiz avantajları daha net bir şekilde görebiliriz. Ancak, bu durumun dezavantajları da olacak. Avrupa Birliği, hurda ihracatını kısıtlayacak tedbirler almaya çalışıyor. Bu alanda dünyanın en büyük hurda ihracatçıları arasındayız. Bu süreçte Avrupa Birliği'nin korumacılık adımları atması, azalan üretim kapasitelerimizi düşürmeye devam edecek. Yine resesyon kaynaklı, Avrupa ülkelerinin üretimini kısacak hamlelerde bulunması otomotiv, beyaz eşya, savunma sanayi gibi önemli alanlarda siparişlerimizi etkileyebilir. Bunlar olası senaryolar. Ancak biz elbette Türk demir-çelik sektörü olarak gerekli tedbirleri alacağız. Bu koşullarda daha katma değerli ürünlerin üretimi ve yeşil dönüşüme yönelik yatırımlar büyük önem taşıyor. Bu yatırımlar zaman alacaktır. Bunun için birçok firmamız yeni yatırım yapıyor. Bu yatırımların olumlu sonuçlarını ilerleyen dönemde göreceğiz. O yüzden sabırla bunlara odaklanmalıyız. Kısa vadeli olarak ise yeni pazarlar bularak, mevcut pazarları geliştirerek ivmemizi koruyabiliriz. Türk demir-çelik sektörü 200'ü aşkın ülkeye ihracat yapıyor. Avrupa Birliği ülkelerinde yaşanabilecek kayıpları göz önünde bulundurarak, alternatif ülkelerdeki pazar paylarını artırmaya odaklanmamız gerekiyor. Büyük hacimli satışlar yapan bir sektörüz. Artan navlun tutarları uzak ülkelere yapılan ihracatı oldukça etkiliyor. Bu noktada, Ticaret Bakanlığımızın hayata geçirdiği Uzak Ülkeler Stratejisi destekleri demir çelik ihracatçılarına yardımcı olacaktır. Diğer taraftan sektörümüz ithal ikamesi sağlayacak önemli yatırımları hızlandırdı. Bu sebeple demir-çelikte ilerleyen dönemde ithalat ihtiyacımız azalacak. Küresel talebin yeniden canlanmasıyla beraber ülke ekonomimize daha fazla katkı sağlayabileceğiz. Bununla birlikte enerji yoğun bir sektörde çalışıyoruz ve artan enerji fiyatları sektörümüzü olumsuz etkiliyor. Bu sebeple sanayide ve özellikle demir-çelikte güneş, rüzgâr ve hidrojen gibi yenilenebilir ve temiz enerji kaynaklarına yatırımların hızlandığını görüyoruz. Bu sanayimizin enerji açısından

Türkiye ekonomisi dünyadaki bu fotoğrafın ötesinde güçlü büyümesini sürdürüyor. Birçok uluslararası kurum Türkiye'nin ortalama küresel büyüme oranının üzerinde büyüebileceğini öngörüyor. Türkiye'de piyasa katılımcıları ile yapılan anketlerde de yüzde 4 civarında öngörülerde bulunulması, Türkiye'nin büyümesini 2023'te de sürdüreceğine işaret ediyor.

Sektörümüze baktığımızda ise risklerle birlikte fırsatların da olduğu bir yıl bizi bekliyor. Türk demir çelik sektörünün ana pazarı olan Avrupa'da yaşanan gelişmeleri yakından takip etmek gerekiyor. Ukrayna kaynaklı gelişmeler, artan enerji fiyatları ve yükselen enflasyona paralel olarak Avrupa'da artmaya başlayan faizler resesyon riskini

kendi kendine yeterliliğini artırırken aynı zamanda AB Yeşil Mutabakat özelinde stratejik bir öneme sahip olan karbon salımlarını en aza indirerek, verimliliği yüksek üretimler gerçekleştirmesini sağlayacaktır. Ham madde ve enerji fiyatları gibi değişkenler bizim elimizde olmasa da nitelikli ürün üretimi sağlayacak stratejik yatırımlar ve enerjide kendi kendimize yeterliliğimizi sağlayacak ve karbon salımlarını azaltacak bu tür yatırımlar, sektörümüzü 2023 ve sonrasında küresel rekabette daha güçlü konuma taşıyacaktır.

Bu fotoğraf içerisinde biz de Tosyalı Holding olarak 3 kıtada sayıları 30'u aşan tesisimiz ve 15 bin çalışanımız ile 2023'te de sürdürülebilir büyüme sağlamaya devam edeceğiz. 2023'te ve önümüzdeki 5 yılda ana gündemimiz sürdürülebilirlik olacak. Paris İklim Anlaşması ve AB Yeşil Mutabakat ile birlikte daha da hızlanan yeşil dönüşümün sektörümüzdeki öncüsü olarak yapacağımız yatırımlarla ülkemiz için katma değer yaratmayı sürdüreceğiz. Yurt dışındaki Cezayir, Senegal ve Angola yatırımlarımızı da düşünürsek, demir-çelik sektöründe önümüzdeki 5 yılda 5,5 milyar dolar değerinde bir yatırımı tamamlamış olacağız. İskenderun 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) hayata geçirdiğimiz 2,5 milyar dolar değerindeki Sarıseki yatırımımızı 2023'ün ilk çeyreğinde devreye

almayı hedefliyoruz. Burası, en gelişmiş teknolojileri kullandığımız, Endüstri 4.0 uyumunda bizi küresel rekabette öne geçirecek bir tesis oldu. Bu tesisle birlikte, daha düşük elektrik enerjisi tüketimi sağlayan Quantum Furnace teknolojisinin Türkiye'deki ilk kullanıcısı Tosyalı oldu. Öte yandan, Tosyalı Cezayir'de 4. etap yatırımlarımız kapsamında en yüksek teknolojiye sahip yeni bir DRI tesisi ve onun önünde 4 milyon ton/yıl üretim kapasiteli yassı çelik tesisi yatırımımız devam ediyor. Daha düşük karbon ayak izi ile dünya çelik endüstrisindeki en iyi uygulamalardan biri olacak bu tesisimiz aynı zamanda yüzde 100 hidrojen ile çalışma kabiliyetine sahip. Dünyada sayılı şirketin sahip olduğu bu teknolojiye yatırım yapan ilk Türk firması da Tosyalı Holding olacak. 2023'te yenilenebilir ve temiz enerji kaynakları yatırımlarına da devam edeceğiz. Aynı anda tüm tesislerimizde başlattığımız GES projesi ile 215 MW kurulu güce ulaşacağız. Böylece Tosyalı olarak dünyanın en büyük çatı üstü GES'ine sahip şirketi olacağız. Bu sayede yaklaşık 182 milyon kg karbon salımlarını engelleyerek dünyanın en temiz çelik üretimini gerçekleştireceğiz. Uzun dönemde fosil yakıtların kullanılmadığı tesisleriyle, kendi enerjisini kendi sağlayarak katma değerli demir çelik üreten, dünyanın sayılı yeşil çelik üreticilerinden biri olma hedefi doğrultusunda 2023'te de var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Bu yazıyı

uygulaması

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

**Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan,
Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve
Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez
Birliği (TESKOMB) tarafından
ATO Congressium’da düzenlen
“Yüz Yüze Türkiye Esnaf
Buluşması”nda konuştu.**

Erdoğan, dünyanın her yerinde esnafın bulunduğunu ama Türkiye’nin esnafının ve onların misyonunun çok farklı olduğunu belirtti.

**“Tüm dünya yüksek enflasyonun
mücadelesi içerisinde”**

Erdoğan, Avrupa’dan Amerika’ya tüm dünyanın, son 60-70 yılın en yüksek enflasyon oranlarıyla mücadele ettiğini belirtti.

Türkiye’nin güçlü sağlık ve üretim altyapısı sayesinde tüm bu süreçten kendini pozitif olarak ayırtırmayı başardığını vurgulayan Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

Esnaf Destek Paket Limiti 150 Milyar Liraya Yükseltildi

“Tabii, bu arada sıkıntılar da yaşadık. Ülkemizin önünü kesmeye yönelik önceden beri devam eden sinsi oyunlar, ekonomi alanında pervasız bir tehdide dönüştü. İçeride kasıtlı bir şekilde körüklenen panik, bu tehdidin faiz, döviz kuru ve enflasyon üzerindeki sonuçlarını daha da ağırlaştırdı. Eşi benzeri görülmemiş bu tablonun yol açtığı dalgalanmaları göğüslemek için çok büyük mücadele verdik. Öncelikle her kesimin ama özellikle de esnafımızın ve çalışanlarımızın ayakta kalmasını sağlayacak tedbirler aldık. Salgın döneminde esnafımıza sadece gelir kaybı ve kira desteği olarak aktardığımız kaynak 4,6 milyar lira. 3 bin ve 5 bin lira tutarlarındaki hibeler olarak verdiğimiz destek 4,3 milyar liradır. Halkbank kredilerinde, 2020 ve 2021 yıllarında 14 milyar liralık ertelemeler yaptık. Kredi kefalet kooperatiflerine olan 850 milyar liralık borçların yeniden yapılandırılmasını temin ettik. Vergi ve SSK borç yapılandırmalarında kredi garanti kefaletlerinin yükseltilmesine, icra takiplerinin ertelenmesine, mali sicil affına, vergi indirimlerine kadar daha pek çok kolaylık sağladık.”

50 milyar lira ek ilaveyle 150 milyar liralık paket limiti Son 20 yılda, esnafa verilen destekleri saymanın saatler hatta günler süreceğine dikkati çeken Erdoğan, şunları söyledi: Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında 100 milyar lira esnaf kredisi parolasıyla hayata geçirdiğimiz destek paketinden şimdiye kadar 136 bin esnafımız faydalandı. Yaklaşık 3 ay gibi kısa sürede, toplam 45 milyar liraya ulaşan kredi kullanım miktarı günden güne artıyor. Esnafımızın çok büyük teveccüh gösterdiği bu destek paketinin limitini 50 milyar lira ilaveyle toplamda 150 milyar liraya çıkartıyoruz. Ayrıca birinci ve ikinci risk grubunda bulunan ve halihazırda esnaf başına 500 bin lira olan kredi üst limitinden diğer risk gruplarındaki esnafımıza da haziran ayı sonuna kadar yararlanma imkânı getiriyoruz. Böylece, binlerce esnafımızın daha yüksek tutarda finansmana erişmesini temin ediyoruz.”

Ofis | Yaşam | Gelecek

Yeni Altay Tankları Seri Üretime Geçiyor

Başkan Recep Tayyip Erdoğan, Millî Savunma Bakanlığı Arifiye Yerleşkesi'nde düzenlenen Yeni Nesil Fırtına Obüsleri Teslimat Töreni'nde açıklamalarda bulundu. Yeni Altay tankları için 2025 yılında seri üretime başlayacaklarını belirten Başkan Erdoğan, "Ciddi emek, sabır, bilgi birikimi gerektiren bu projeleri adım adım gerçekleştiriyoruz." dedi. "Muharip Uçağımızı (MMU) hangardan çıkarıp, dünyaya göstereceğiz" ifadelerini kullanan Başkan Erdoğan, "2023 yılı 7'den 70'e herkesi gururlandıracak müjdelerle dolu bir sene olacak" dedi.

Başkan Erdoğan, Millî Savunma Bakanlığı Arifiye Yerleşkesi BMC İşletmesi'nde Yeni Nesil Fırtına Obüsleri Teslimat Töreni'nde önemli açıklamalarda bulundu. "Bu sayıyı önümüzdeki dönemde yeni teslimatlarla toplamda 140'a kadar çıkaracağız" diyen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Yeni nesil Fırtına obüsleri, şu an envanterde olan modellere kıyasla pek çok avantaja sahip. Yürütülen çalışmalar neticesinde obüslerimizin hem beka kabiliyeti hem de ateş gücü arttırılmıştır. Kazandırılan ilave yetenekler arasında yeni nesil atış kontrol, otomatik mühimmat yükleme, sürücü görüş, otomatik yangın söndürme, iklimlendirme, uzaktan kumandalı silah, yenileştirilmiş palet askı donanımı, yeni nesil yardımcı güç grubu gibi pek çok kritik unsur bulunuyor. Fırtına obüslerimizin gücüne güç katan tüm bu sistemlerle aynı zamanda dışa bağımlılığımızı da azaltmış oluyoruz. Motor ve transmisyon konusunda bir süredir yürüttüğümüz yerleştirme faaliyetlerini inşallah iki sene içerisinde tamamlayacağız."

Erdoğan, Fırtına obüslerinde 2025'ten itibaren BMC Power tarafından geliştirilen motor ve transmisyonun kullanılacağını ifade ederek, böylece savunma ürünleri ihracatında zaman zaman karşılarına çıkan lisans meselesini de kökten çözüme kavuşturacaklarını vurguladı.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin caydırıcılığını ve hareket kabiliyetlerini ileri taşıyan bu projenin icrasında görev alanlara teşekkür eden Erdoğan, "Obüslerin imalatını yapan mühendislerimizi, teknisyenlerimizi ve işçilerimizi tebrik ediyor, başarılarından dolayı kendilerini kutluyorum. Burada yakaladığımız ivmeyi Altay tankı başta olmak üzere fabrikamızda yürütülen diğer stratejik projelere de teşmil ederek çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Mayıs ayında 2 adet yeni Altay tankımızı testlerini gerçekleştirmek üzere ordumuza ve güç grubunu yapacak firmaya teslim ediyoruz. Yeni Altayların testlerini tamamladıktan sonra inşallah 2025 yılından itibaren proje ortaklarımızla birlikte seri üretime başlıyoruz." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Fırtına obüsleri ve Altay tanklarımıza ilave olarak Arifiye tesisimizde Altuğ 8x8 zırhlı personel taşıyıcıların üretimi ve ihracatı, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin envanterindeki Leopard 2A4 tanklarının modernizasyonu, 400 beygirden 1500 beygire kadar farklı motor ve transmisyonların proje, araçlara entegre ve üretim çalışmaları da devam ediyor." şeklinde konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ciddi emek, sabır, bilgi birikimi ve irade gerektiren tüm projeleri adım adım hizmete aldıklarını söyledi.

Birilerinin "Ona, buna satıldı" diyerek, iftiralarına hedef olan Arifiye Ana Bakım Fabrikası'nın, farklı alanlarda ordunun ihtiyaçlarını karşılamayı sürdürdüğünü dile getiren Erdoğan, şöyle devam etti:

"Sermaye düşmanlığı yapanlar bugün Amerika'dan İngiltere'ye, oradan Almanya'ya kapı kapı dolaşarak, benzin istasyonlarındaki affedersiniz restoranlarda, oralarda bir şeyler yemeğe gayret edenler, yabancı ekonomi komiserlerinden yardım dileniyor. Biz ise yerli ve milli olarak kendi mühendislerimizle, kendi işçilerimizle işte bu dev eserleri ortaya koyuyoruz. Aynı şekilde 'İşten atılacak' diyerek galeyana getirmek istedikleri fabrika personelimiz de hiçbir hak kaybına uğramadan, tam bir gönül huzuruyla fabrikamızda çalışıyor, üretiyor, ülkemiz ekonomisine katkı sağlıyor. Hal böyleyken fabrikayla ilgili hiçbir iddiaları tutmayanlar, şimdiye kadar ne buradaki işçi kardeşlerimizden ne işletmecilerimizden ne de milletimizden yarım ağızda da olsa bir özür dileme erdemi göstermediler."

"Savunma sanayi alanında tam bağımsızlığı ilan edene kadar durmayacağız"

Cumhurbaşkanı Erdoğan, savunma sanayisi alanında tam bağımsızlığı ilan edene kadar durmayacaklarını, dinlenmeyeceklerini ve en küçük bir geri gidişe rıza göstermeyeceklerini, kamu ve özel sektör iş birliğiyle Türkiye'yi başarıdan başarıya koşturacaklarını dile getirdi.

Türkiye'nin zincirlerini kırdığı alanların başında savunma sanayisinin geldiğinin altını çizen Erdoğan, göreve geldiklerinde savunma sanayisi alanındaki üretimlerin yüzde 20'sinin milli olduğunu, bugün bu oranın yüzde 80'e ulaştığını ifade etti.

Erdoğan, ana yükleniciler, KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve teknoloji merkezleriyle son 20 yılda bu alanda hayal dahi edilemeyen başarıları imza attıklarına işaret etti.

Savunma sanayisinde başarı hikayesi yazmakla kalmadıklarını, aynı zamanda büyük bir zihniyet devrimi gerçekleştirdiklerini belirten Erdoğan, Türkiye'de daha önce başlatılan birçok projenin sektöre uğradığını, son 20 yılda projelerin hayata geçebilme başarısının ispatlandığını aktardı.

Turkuaz Kart ile Nitelikli İş Gücü Sayısı Artıyor

**Türkiye Cumhuriyeti'nin
2017 yılında yürürlüğe giren ve
2021 yılında hayata geçirdiği
Turkuaz Kart uygulaması,
günden güne yaygınlaşarak büyüyor.**

Kültürel, sanatsal, sportif faaliyetlerde uluslararası düzeyde başarılı olan ve Türkiye'ye katkı sağlayan yabancı bilim insanı veya araştırmacıların, Türkiye'yi yüksek nitelikli iş gücü bakımından tercih edilir hâle getirerek ülkeye küresel alanda rekabet üstünlüğü sağlaması amacıyla hazırlanan Turkuaz Kart uygulaması Türkiye'deki nitelikli meslek gruplarına belirli avantajlar sağlıyor.

Türkiye Yüzyılı vurgusuyla son olarak Türkiye A Millî Kadın Voleybol Takımı Antrenörü Giovanni Guidetti'ye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından verilen Turkuaz Kart, hak sahibi kişilere süresiz çalışma ve ikamet hakkı sağlıyor.

Turkuaz Kart nedir?

Turkuaz Kart, ülkeye katkı sağlayan veya sağlayacağı öngörülen yüksek nitelikli iş gücü için tasarlanan ve Türkiye'yi yüksek nitelikli iş gücü bakımından tercih edilir hale getirerek, ülkeye küresel alanda rekabet üstünlüğü sağlamak amacıyla geliştirildi.

Sahibine, Türkiye'de süresiz çalışma ve ikamet hakkı, Türkiye'de bağımsız veya bir işverene bağlı olarak çalışma hakkı, Türkiye'ye çoklu giriş-çıkış hakkı ve uzun dönem ikamet izninin getirdiği bütün hakları sağlayan "Turkuaz Kart", aynı zamanda yabancıların eş ve çocuklarına da ikamet hakkı veriyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü tarafından belirtilen tanımda ise şu ifadelerle yer verilmektedir:

"Uluslararası işgücü politikası doğrultusunda; eğitim düzeyi, mesleki deneyimi, bilim ve teknolojiye katkısı, Türkiye'deki faaliyetinin veya yatırımının ülke ekonomisine ve istihdama etkisi ile Uluslararası İşgücü Politikası Danışma Kurulu önerileri ve Bakanlıkça

belirlenen usul ve esaslara göre başvurusu uygun görülen yabancılara Turkuaz Kart verilir. Geçici koruma sağlanan yabancılara bu madde hükümleri uygulanmaz.

Turkuaz Kart, ilk üç yılı geçiş süresi olmak kaydıyla verilir. Bakanlık, geçiş süresi içinde işveren veya yabancından yürütülen faaliyetlere ilişkin bilgi ve belge talep edebilir. Geçiş süresi içinde Turkuaz Kart Yönetmeliğinin 15'inci madde uyarınca iptal edilmeyen Turkuaz Kartta yer alan geçiş süresi kaydı, yabancıların başvurusu hâlinde kaldırılır ve süresiz Turkuaz Kart verilir. Bu başvuru, geçiş süresinin dolmasına yüz seksen gün kalmasından itibaren, her durumda geçiş süresi dolmadan yapılır. Bu süre dolduktan sonra geçiş süresi kaydının kaldırılmasına ilişkin yapılan başvuru reddedilir ve Turkuaz Kart geçersiz hâle gelir.

Turkuaz Kart sahibi yabancıların, mevzuat hükümlerine göre eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına Turkuaz Kart sahibi yakını olduğunu gösteren ve ikamet izni yerine geçen belge verilir. Ayrıca, Turkuaz Kart sahibi yabancı süresiz çalışma izninin sağladığı haklardan yararlanır.

Turkuaz Kart uygulamasında; akademik alanda uluslararası kabul görmüş çalışmaları bulunanlar ile bilim, sanayi ve teknolojide ülkemiz bakımından stratejik kabul edilen bir alanda öne çıkmış olanlar ya da ihracat, istihdam veya yatırım kapasitesi olarak ulusal ekonomiye önemli katkı sağlayan ya da sağlaması öngörülenler nitelikli yabancı olarak değerlendirilir."

Türkiye'nin örnek uygulamalarından biri olan ve nitelikli iş gücü göçünü teşvik etmek için geliştirilen Turkuaz Kart uygulaması, kültür, sanat ve iş dünyasından birçok nitelikli insanı Türkiye'deki istihdam çarklarının içine dâhil ediyor.

Yeni Online Satış Sitemiz

erişstore.com

eriş un

NUDO

EGG NOODLE
YUMURTALI

Miluni

ÖZDE

DUDAMI

Dr. Nureddin NEBATİ
T.C. Hazine ve Maliye Bakanı

Türkiye'nin Yeni Ekonomi Modeli ve Yansımaları

2023 yılında Cumhuriyetin 100'üncü yılını kutlamaya hazırlanan Türkiye geride kalan yüz yılda tarım ağırlıklı bir ekonomiden sanayileşmiş bir ekonomiye geçiş yapmış, altyapı yatırımlarını tamamlamış, 800 milyar doları aşkın bir GSYH'ye ulaşmış ve özellikle de savunma sanayiinde sınıf atlamıştır.

Bundan 100 yıl önce sayıları parmakla gösterilebilecek kadar az olan fabrikalar ülkenin dört bir yanına yayılırken kendi otomobilini, insansız hava araçlarını ve savaş uçaklarını üretebilen, her ilinin ihracat yaptığı küresel bir ekonomik güç ortaya çıkmıştır. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılının başladığı 2023 yılını takip eden yüz yıl "Türkiye Yüzyılı" olarak adlandırılarak en büyük 10 ekonomi arasına girmek, 1 trilyon dolarlık dış ticaret hacmine ulaşmak gibi iddialı hedefler belirlenmiştir.

Bu hedeflere ulaşılması ve ülkemizin kalkınma liginde üst sıralara çıkması için kapsamlı bir dönüşümün hayata geçirilmesi ve yeni bir ekonomi modelinin uygulanması ihtiyacı doğmuştur.

Ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verecek bir biçimde, ekonomik dinamiklerimizi ve ülkemize özgü unsurları dikkate alarak tasarlanan yeni ekonomi modeli "Türkiye

Ekonomi Modeli (TEM)" olarak adlandırılmıştır. Yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı temel taşları olarak belirleyen TEM'in amacı makroekonomik istikrarı, finansal istikrarı ve fiyat istikrarını eşanlı olarak sağlamak ve ekonomiye sağlıklı ve sürdürülebilir bir büyüme dinamiği kazandırmaktır. Ayrıca gelişmekte olan ülkelerin sıçrama dönemlerinde sıkça karşılaştıkları orta gelir tuzağı riskini bertaraf etmek de modelin amaçları arasındadır. TEM, kalkınma liginde üst sıralara çıkan ülkelerin ortak özelliği olan katma değerli ürün üretimini ve ülkemizi tedarik zincirlerinde üst sıraya taşıyacak politikaları odak noktasına almaktadır. Bu çerçevede, üretim süreçlerindeki ithalat bağımlılığını azaltacak, istihdam ve katma değerli ihracat potansiyeli yüksek sektörlerle özel olarak önem verilmekte ve kaynakların selektif bir kredi politikası ile bu sektörlerle yönlendirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle KOBİ'lerin Hazine destekli Kredi Garanti Fonu kefalet paketleri ile finansmana erişimlerinin artırılmasına ağırlık verilmektedir. TEM için kritik öneme sahip olan ihracatçılarımızın finansman ihtiyaçları da başta Eximbank ve İhracatı Geliştirme A.Ş. vasıtasıyla karşılanmaktadır.

Model, yeni dünya düzeninin beraberinde getirdiği güçlüklerle mücadele edebilecek, üretim süreçlerindeki ve tedarik zincirlerindeki değişime ayak uydurabilecek ve son dönemde ön plana çıkan dijitalleşme, yeşil büyüme, çevresel, sosyal ve yönetim (ESG), makine öğrenmesi gibi kavramları da dikkate alacak bir biçimde kurgulanmıştır. Model kapsamında sanayide teknolojik dönüşümü hızlandıracak ve teknoloji yoğun sabit sermaye yatırımlarını teşvik edecek, iş ortamını güçlendirecek, doğrudan yabancı yatırımları özendirerek politikaların yeşil dönüşümü ve dijitalleşmeyi dikkate alacak bir biçimde hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

TEM henüz 1 yıldır uygulanmasına rağmen, öngörülen çıktıları üretmeye başlamıştır. 2022 yılında kullanılan kredilerin büyük çoğunluğu ticari kredilerden oluşurken,

bu kredilerin belirlenen sektörlerde yoğunlaşması ve krediye erişimde güçlük yaşayan KOBİ'lerin kullanımlarında önemli artış yaşanması dikkat çekmektedir. 2022 yılında Hazine Destekli Kefalet Sistemi kapsamında kullanılan kredilerin tutarının 110 milyar TL'ye ulaşması sağlanan desteğin büyüklüğünü göstermektedir. Krediye erişimin kolaylaşmasına ek olarak, finansman maliyetinde de önemli gerileme kaydedilmiştir. 2022 yılı Temmuz ayında yüzde 29,7 seviyesinde bulunan TL ticari kredi faiz oranı, 2022 yılsonunda yüzde 13,7 seviyesine gerilemiştir. Bu gerilemenin önümüzdeki dönemde de sürmesi ve politika-kredi faizi makasının daha da yakınsaması beklenmektedir.

Kovid-19 salgınının ardından toparlanma eğilimine giren küresel ekonomik aktivite enflasyonist baskılar sonucu sıkılaştırılan para politikaları ve Rusya-Ukrayna savaşının sürmesi nedeniyle 2022 yılında dalgalı bir seyir izlemektedir. Para politikaları ile baskılanan talebe ve gerek ekonomik gerek politik belirsizliklere bağlı olarak 2022 yılının ikinci yarısından itibaren özellikle gelişmiş ülkelerde resesyon endişeleri artmış olup, pek çok ülkenin 2023 yılında beklentilerin altında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Böyle bir ortamda ekonomimiz güçlü ve dengeli büyüme eğilimini sürdürmekte ve 2022 yılının ilk üç çeyreğinde yüzde 6,2 büyüyerek akran ülkelerden pozitif yönde ayrılmaktadır. Olumsuz dış koşullara rağmen Türkiye'nin güçlü büyüme eğilimini sürdürmesi TEM kapsamında uygulanan politikaların başarısını gözler önüne sermektedir. Güçlü büyümeye ek olarak, gerek makine-teçhizat yatırımlarındaki istikrarlı büyüme gerekse sanayinin GSYH'deki payının artış eğiliminde olması üretim sürecindeki dönüşüme işaret etmektedir.

Üretim ve yatırıma ek olarak, TEM'in diğer iki temel taşı olan istihdamda ve ihracatta da olumlu seyir sürmektedir. Toplam istihdam 2022 yılının ilk on ayında 1,2 milyon kişi artarken, 2022 yılı Ekim ayı itibarıyla tarihi yüksek seviye olan 31,2 milyon kişiye ulaşmıştır. Güçlü büyümeye paralel olarak gerçekleşen istihdam artışı TEM'in istihdam yaratan bir büyüme modeli olduğunu göstermektedir. 2022 yılında rekor kırarak 254,2 milyar dolar seviyesine ulaşan ihracatımız da dünyada 238 ülke ve bölgeye ulaşmış ve dünya ticaretinden aldığımız pay yüzde 1'i aşmıştır. Ayrıca, ihracatta elde edilen bu başarının avro-dolar paritesinin aleyhimizde

seyrettiği bir dönemde yakalandığının da vurgulanması gerekmektedir. Ülkemiz Cumhuriyetin 100. yılında tüm illerinin ihracat yaptığı ve ihracatla kalkınan bir yapıya kavuşmuştur. Üretime, istihdama ve ihracata ilişkin tüm veriler Türkiye'nin üretim ve ihracat odaklı dönüşüm sürecinin başarıyla sürdüğüne işaret etmektedir.

TEM çerçevesinde elde edilen kazanımların 2023 yılı ve sonrasında da sürmesi beklenmektedir. 2023 yılında büyümenin potansiyeli düzeyinde yüzde 5 civarında gerçekleşmesi, enerji fiyatlarındaki artışa bağlı olarak 2022 yılında yükselen cari işlemler açığının başta enerji olmak üzere emtia fiyatlarındaki normalleşmenin ve turizm gelirlerinin katkısıyla GSYH'ye oran olarak yüzde 2,5 seviyesine gerilemesi beklenmektedir. 2022 yılında Kasım ayından itibaren gerileme eğilimine giren enflasyonun 2023 yılında da bu eğilime devam etmesi ve yıl sonunda OVP tahminine paralel olarak yüzde 24,9 düzeyinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Türkiye, TEM ve Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde büyümede, istihdamda ve ihracatta akran ülkelerden pozitif yönde ayrılmaya devam edecektir. Cumhuriyetin ilk yüzyılında büyük bir dönüşüm geçiren Türkiye ekonomisi, TEM ile ikinci dönüşümünü geçirmektedir. TEM, kronik sorunları çözerek ekonomimizi şoklara karşı daha dirençli hale getirirken, küresel değer zincirlerinde de bizi üst sıralara taşıyacaktır. Bu sayede Türkiye, Türkiye Yüzyılında, dünyadaki en büyük sanayi ve ticaret merkezlerinden biri haline gelecek ve küresel düzeyde hak ettiği konuma ulaşacaktır.

Bu yazıyı

uygulaması

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Alibaba'dan Türkiye'de Dev Yatırım Hamlesi

E-ticaret konusunda dünyanın en büyük platformlarından biri olan Alibaba, Türkiye'de 1 milyar doların üzerinde yatırım yapmaya hazırlandığını açıkladı. İstanbul Havalimanı ve Ankara Temelli'de Türkiye'nin en büyük data center'ını kurmaya hazırlanan Alibaba'nın Group Başkanı Micheal Evans, "Türkiye'ye yatırım fırsatlarını değerlendirmek için geldik. İstanbul Havalimanı'na ciddi yatırım planlarımız var, bu bölge üzerinden Avrupa, Orta Doğu ve Uzak Doğu e-ticaret hattını değerlendirebiliriz. 1 milyar doların üzerinde yatırım planımız var" diye konuştu.

Türk teknoloji şirketleri yükselişte

Evans, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Türkiye'den 2023 yılına kadar 10, 2030'a kadar ise 100 Turcorn (değeri 1 Milyar Amerikan dolarını aşan özel şirket) çıkarma vizyonunu çok önemsediklerini vurgulayarak, "Önümüzdeki dönemde pek çok alanda dünyada adından söz ettirecek Türk teknoloji şirketlerinin ortaya çıkacağına eminim. Türkiye'de çok nitelikli bir insan kaynağı var. Baykar'ı ziyaretimde dünyada örneği olmayan teknolojiler geliştiren, insansız hava aracı teknolojilerinde öncü bir Türk şirketi gördüm. Dünyada çok sayıda ülkenin üzerinde çalıştığı mobilite çözümleri konusunda Togg'la Türkiye'nin katettiği mesafeyi gözlemledim" ifadelerini kullandı.

Türkiye ve Çin arasındaki ticaret hacmi büyümeye devam ediyor

Çin Halk Cumhuriyeti, 2021 itibarıyla, Türkiye'nin dünya genelinde ikinci büyük ticari ortağı. İkili ticaret hacminde ilk kez 1 milyar ABD dolarının aşıldığı 2000 yılından bu yana ticari ilişkilerde önemli ivme kaydedildi.

İki ülke Merkez Bankaları arasında 2019'da imzalanan ikili para takası (swap) anlaşması, 15 Haziran 2021 tarihinde güncellenerek, 35,1 milyar TL ve 23 milyar Çin Yuanı artırılmış ve böylelikle toplam 46 milyar TL ve 35 milyar Çin Yuanı işlem hacmine ulaştı.

Türkiye, Çin'in başlattığı ve kısaca "Kuşak ve Yol" olarak adlandırılan "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" ve "21'inci Yüzyıl Deniz İpek Yolu" girişiminin hayata geçirilmesi için yürütülen çabaları destekliyor ve sözkonusu girişim açısından kilit bir konumda.

G-20 içerisinde Türkiye öne çıkacak

Evans, ekonomilerde volatilitelerin her zaman olduğunu, uzun vadeli düşünüldüğünde fırsatların bulunduğunu söyledi. Evans, "Türkiye'de KOBİ'lere ve esnafa yatırım yapmaya devam edeceğiz. Türkiye'nin üretim gücü ve ihracat potansiyelini Avrupa ve Ortadoğu'ya da taşıyacağız. Oralarda ciddi pazar payı alacağımızı düşünüyorum. G-20'de birçok ülkenin tüketim gücü var, üretim gücü yok. Teknoloji altyapısı ve üretim gücü

yüksek ülkeler öne çıkacak. Türkiye'nin iki alanda çok güçlü olduğunu gördüğümüz için G-20 içinde mutlaka avantajlı olacaktır" diye konuştu.

Çin'li dev Alibaba

Alibaba, Çin'in ve bazı ölçütlere göre dünyanın en büyük çevrimiçi ticaret şirketi. 1,3 trilyon dolar ticaret hacmi ve yaklaşık 300 milyar dolar piyasa değeri ile dünyanın ilk 10 teknoloji şirketinden biri olan Alibaba, Türkiye'de de bir online alışveriş firmasının stratejik yatırımcısı.

Haziran 2022'de Forbes , e-Ticaret devi Alibaba'nın yıllık 1,3 milyar aktif tüketiciye ulaştığını bildirdi. Üç ana sitesi Taobao, Tmall ve Alibaba.com ile Çin'deki üreticileri ve toptancıları dünya çapında ticaret veya yeniden satış yapmak isteyen bireyler ve işletmelerle buluşturuyor.

Alibaba, dünyanın en hızlı büyüyen e-ticaret pazarında çevrimiçi alışveriş için en popüler destinasyon. Elektronik cihazlardan en basit ev eşyalarına kadar etrafınızda gördüğünüz her 10 materyaleden 8'i Çin'de üretiliyor. Apple, Samsung, Sony gibi firmaların üretim tesislerinin çoğunluğu Çin'de bulunuyor.

Hâliyle Çin de Alibaba gibi şirketler sayesinde ihracat konusunda dünya lideri konumuna geldi. Alibaba'nın büyüme hikayesi, 2014 yılında New York'ta 25 milyar dolarlık rekor halka arzından bu yana devam ediyor ve şu anda piyasa değeri açısından dünyanın en iyi 10 şirketi arasında yer alıyor. Alibaba'nın hisseleri 2017'de rekor seviyeye ulaştı ve 10 binden fazla işlem gördü.

Alibaba, akıllı telefonlar ve tabletlerin yanı sıra bulut bilgi işlem ve sanal gerçeklik aracılığıyla müşterilere ulaşmaya büyük yatırım yapıyor. Güneydoğu Asya e-ticaret sitesi Lazada'da ve araç paylaşım programı Lyft'te hisse sahibi.

Şirket kendi mobil işletim sistemine sahip ve mobil ses ve veri paketleri sunmak için devlete ait telefon şirketlerinden frekans kirılıyor.

"Ayrıca önde gelen bir Çin futbol takımında hissesi var. Olimpiyat Oyunlarının en büyük sponsorlarından biri oldu ve Hong Kong'un asırlık South China Morning Post'unu satın aldı. Çinli mağaza işletmecisi Intime Retail Group ve hipermarket devi Sun Art Retail Group Ltd.'ye yaptığı yatırımlar, 2016 ve 2017 yıllarında toplam değeri 29 milyar dolar olan 70'ten fazla anlaşma arasında yer aldı.

Çinli e-ticaret devi Alibaba, Türkiye'de 1 milyar doların üstünde yatırım yapmayı planladığını açıkladı. Alibaba Group Başkanı Evans, "Türkiye'de büyük bir üretim gücü var. Dünyada bu anlamda en avantajlı ülke sizsiniz" dedi.

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı

Günümüz iletişim ve medya alanında yaşanan enformasyon bombardımanının anlamı boğduğunun en somut göstergesi infobezitedir. Teknolojik gelişmelerin sağladığı imkânlarla hemen her konuda enformasyon üretme, kaynağın güvenilirliğini sorgulamadan bu bilgiye erişme ve onu yaygınlaştırma çok basit ve hızlı bir şekilde uygulanabilmektedir. Bu durum günümüzde tehlikeli bilgi kaosu ve bilgi düzensizliği olarak ifade edilebilen infodemiye büyük bir sorunsal haline getirmiştir. Dolayısıyla iletişim çağında bilginin sahilliğini bireyler, kurumlar, markalar ve devletler nezdinde doğrulama ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Geleneksel medyayla kıyaslandığında yeni medya daha geniş kitleleri daha kısa sürede olumlu/olumsuz etkileyebilme potansiyeline sahiptir. Küresel Kovid-19 salgınının etkisiyle dijitalleşmenin ve sosyal medya kullanımının hız kazandığı bir dönemde dezenformasyon ve manipülasyonun katlanarak büyüdüğü gözlemlenmektedir.

Küresel bir iletişim sorunu olarak dezenformasyon ve manipülasyon asimetrik savaş, dijital psikolojik harp, ikna endüstrisi, rıza mühendisliği, kitle iletişimi gibi alanlarla

Belirsizlik Çağının Vebası Dezenformasyon

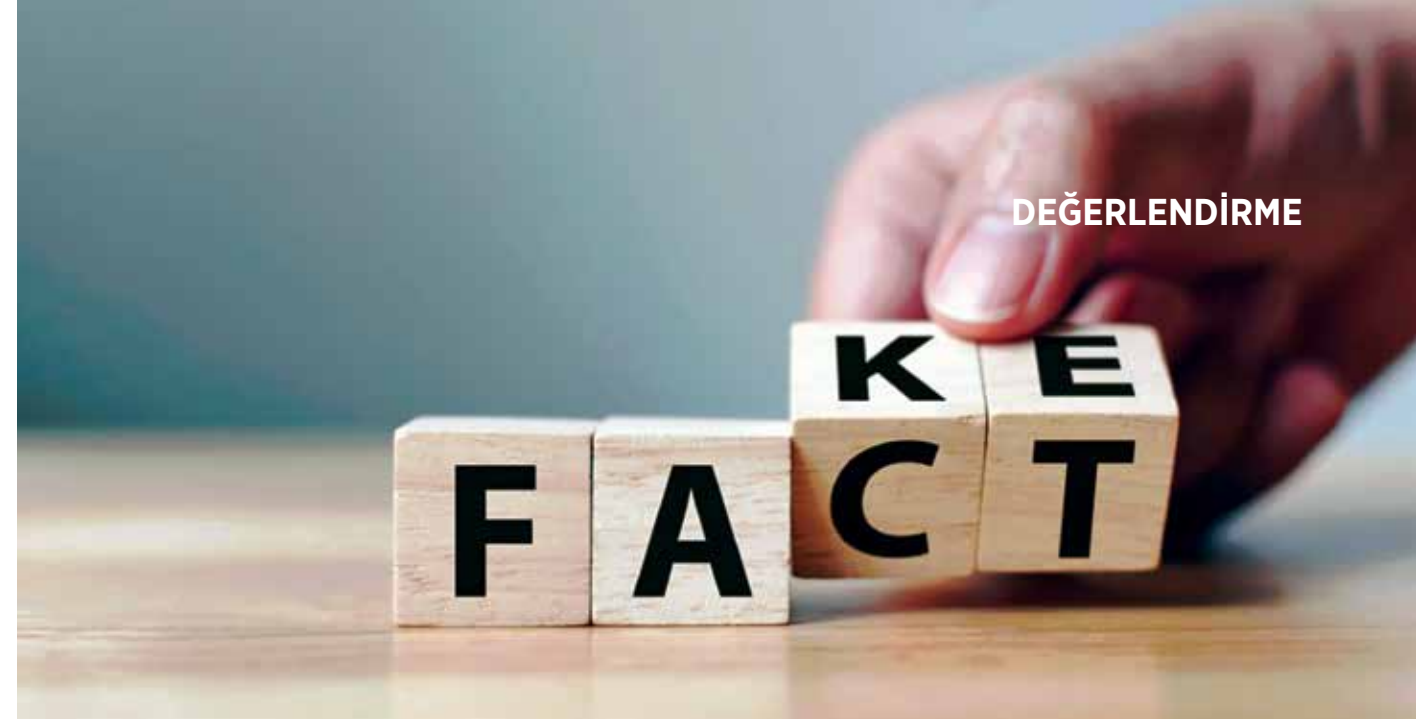
ve konularla yakından ilişkilidir. Dezenformasyon ve manipülasyonun uygulanma safhasında 21'inci yüzyılın iletişim pratikleri doğrultusunda en etkili aktörün teknoloji olduğunu söyleyebiliriz.

Özellikle internet haber medyasında farklı konularda yapılan haberler eksik, hatalı ya da bütünüyle yalan olsa da web sitelerine yüklendikten, sosyal medya hesaplarında paylaşıldıktan sonra geniş kitleleri etkilemekte; insanların duygularını ve düşüncelerini tutsak edebilmektedir. Gerçekmiş gibi sunulan bilgi, haber, söylem ve politikaların kısa ve orta vadede yalan olduğu ortaya çıksa da ilk andaki etkisi ve kitleleri manipüle etme kapasitesi sahte içeriğin hakikatin yerini almasına neden olmaktadır. Gerçeğin yerine konumlandırılan dezenformatif içerikler siyasetten gazeteciliğe, turizmde kulture, ekonomiden ulaşım, güvenlikten sağlığa, eğitimden spora kadar hemen her alanda hakikati tehdit edecek potansiyele ulaşmıştır. Hakikat ötesi dönemde dezenformasyon, kötücül siyasetin iletişim boyutunda devamı olarak ifade edilebilir. Bu yönüyle dezenformasyon sadece toplumu yanlış yönlendirme ve bilgiyi çarpıtma kampanyası değildir. Özellikle yeni dijital dönemde dezenformasyonun amacı ve sonuçları bu sınırların dışına çıkarak, bir ülkeye ve topluma zarar verebilecek boyutlara ulaşmıştır. Dolayısıyla dezenformasyonla mücadelede alınacak tedbirlerde bir savaşın gerektirdiği nispette kararlılık ve tutarlılık gösterilmelidir.

Dezenformasyon ve manipülasyon sürecinin en işlevsel aparatlarından bir tanesi yalan haberdur. İnternet haber medyasında ve sosyal medyada yer alan haberlere karşı kullanıcıların şüpheli bir yaklaşım sergilediği yapılan güncel araştırmalarda da tespit edilmiştir. Yalan haberin tespit edilebilmesi için yeni medya kullanıcılarının yapması gerekenler ve dikkat edeceği hususlar şu şekilde ifade edilebilir:

- Herhangi bir haberin doğruluğundan emin olmak amacıyla aynı habere dair güvenilir farklı kaynaklardan da doğrulama yapılması gerekir.
- Haberin kaynağının neresi veya kim olduğu özellikle araştırılmalıdır.
- Haberlere karşı eleştirel ve şüpheli bir tavır takınılmalıdır.
- Haberin yayımlandığı tarih kontrol edilmelidir. Unutulmamalıdır ki yalan haberin günü ve saati kolaylıkla değiştirilebilir.
- Sosyal medyada paylaşılan haberlerin provokasyonlara sebep olacağı düşünülerek hareket edilmelidir. Bu paylaşımların sosyolojik, psikolojik, ekonomik ve kültürel açıdan neden olabileceği yıpranmalar göz önünde tutulmalıdır.
- Sosyal medya paylaşımlarının hukuki sorumluluğunun kullanıcılara ait olduğu unutulmamalı ve bu bilinçle hareket edilmelidir.
- Kullanıcıların yeni medyadaki aktivitelerin, içeriklerin ve paylaşımların başkalarının hak ve hürriyetlerini ihlal etmemesi gerekmektedir.
- Sosyal medyada görsel manipülasyona sıklıkla başvurulmaktadır. Bu nedenle yalan haberleri ayırt etmek için kurgulanmış görselleri arama motorlarında yeniden aratarak bilhassa tarih bilgisi kontrol edilmelidir.
- Yalan haberleri yayan kaynaklar taklit web siteleri kullanabilmektedir. O nedenle haberlerin yer aldığı URL'nin (Uniform Resource Loader) teyit edilmesinde yarar vardır.

Türkiye, küresel aktör ve bölgesel güç olma hedefine bağlı olarak uluslararası düzeyde bir iletişim sorunu hâline

gelen ve devletler arasında güç mücadelesine dönüşen dezenformasyon kampanyalarıyla ve algı operasyonlarıyla sıklıkla karşılaşmaktadır. Türkiye artık kendi tanımlarını kendi yapan, Batı merkezli siyaset, ekonomi ve kültür perspektifi yerine kendi politikalarını, vizyonunu ve gündemini devreye sokan, kendi coğrafyasında kurulmaya çalışılan oyunları bozan bir ülke olarak yurt içinden ve yurt dışından yeni medya üzerinden yürütülen manipülatif haber ve içeriklere maruz kalmaktadır. Küresel kaos çağında Türkiye, istikrarlaştırmacı bir güç olarak iletişim alanında da hakkın, hukukun ve hakikatin savunucusudur.

İnternetin, yeni iletişim teknolojilerinin ve dijital platformların gündelik hayatımızın büyük bir bölümünü işgal ettiği yadsınamaz bir gerçektir. Açık ve net bir şekilde ifade etmeliyim ki dezenformasyon ve manipülasyonu 21'inci yüzyılda devletler açısından bir millî güvenlik sorunu olarak değerlendiriyoruz.

CERCEVE OCAK-ŞUBAT 2023

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın başlattığı “İletişim Seferberliği” sürecinde Türkiye’nin gerçek, öz ve ortak hikâyesini tüm paydaşlara ve farklı kamuoylarına anlatmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye Yüzyılı vizyonumuz aynı zamanda “İletişim Yüzyılı” perspektifini de kapsıyor. Bu doğrultuda “Türkiye İletişim Modeli” çerçevesinde Türkiye markasını güçlendiriyor, pozitif iletişim gündemimizi devreye sokuyor, ulusal ve uluslararası alanda sistematik dezenformasyonla mücadelede İletişim Başkanlığı olarak kamu kurumlarının koordinasyonunu gerçekleştiriyoruz.

**Rezervasyon
Seçeneği**
Web veya mobil uygulama
tarafından şarj istasyonunu anlık
olarak rezerve edin

Değişen Turizm Endüstrisi ve Sürdürülebilirlik

Yaz mevsimlerinde yerli ve yabancı turistlere yüksek standartlarda imkânlar sağlayan ve dünyada turizmin gözdelerinden olan Türkiye, kış turizmiyle de adından söz ettiriyor. Son yıllarda kış turizmine dair birçok alanları büyüten ve geliştiren Türkiye, kayak merkezleri, kaplıcalar ve yeni trend mekânlarıyla turistlerin ilgi odağı olmayı sürdürüyor.

Mehmet Nuri ERSOY
T.C. Kültür ve Turizm Bakanı

Türkiye Kış Turizminde Sunduğu Alternatiflerle Öne Çıkıyor

Dünyanın en uzun ve dik kayak pistleri arasında yer alan Erzurum-Palandöken'de ya da farklı zorluk derecesindeki pistleriyle Kayseri-Erciyes'te kayak başta olmak üzere kış sporlarının tadını çıkarmak mümkün. Aynı şekilde Bursa-Uludağ'ın yanı sıra Sarıkamış, Kartalkaya ve Kartepe'de de kayak ve diğer kış sporlarını deneyimlemek de öyle. Yıl içinde 4 mevsimin birden yaşandığı Antalya da kayak turizminde oldukça iddialı. Saklıkent Kayak Merkezi, Antalya bölgesinin en önemli kayak merkezi olarak ön plana çıkıyor. Kışın genelde ılıman bir iklimin hâkim olduğu Antalya'da hem kayak hem de deniz-kum-güneş tatilini bir arada yapabilmek mümkün. Öte yandan Antalya-Belek, sahip olduğu dünya standartlarında golf tesisleri ile kış aylarında farklı bir alternatif olarak ön plana çıkıyor. Ortalama 19°C olan hava sıcaklığı ve 300 günün (yılın neredeyse tamamı) üzerinde güneşli havası ile dünyanın en iyi golfçülerini yıl boyunca ağırlıyor. 15 farklı golf sahası ve onlara yakın lüks otelleri ile Belek, golf tutkunlarının yeni golf sahalarını yıl içinde istedikleri zaman keşfetmelerine olanak sağlıyor.

Turizmde ürün çeşitliliğini artırmayı ve turizm faaliyetlerinin ülkenin tamamına yaymayı hedefleyen Türkiye, geleneksel deniz-kum-güneş tatilinin yanına son birkaç yıldır kültür-sanat turizmi, inanç turizmi, gastronomi turizmi, spor turizmi gibi birçok yeni ürünü koymaya başladı. Bu ürün çeşitliliğinin en önemli başlıklarından birini de kış turizmi oluşturuyor.

Özellikle 2000'li yıllarla beraber büyük bir dinamizm kazanan ve sezonluk istihdam olgusunu da en aza indirgeyecek bir alternatif olan kış turizmi, yabancı ziyaretçiler için hâlâ büyük bir potansiyel barındırıyor.

Kış turizmi denince akla ister istemez ilk olarak kayak geliyor. Türkiye hem kar kalitesi hem de farklı zorluk derecesine sahip, dünya standartlarındaki pistleriyle, dünyada kayak sporunun en gözde destinasyonları arasında yer alıyor. Türkiye'nin kolayca ulaşabileceğiniz kayak merkezleri; lüks konaklama deneyimleri, olağanüstü doğası ve tarihi ve kültürel değerlere yakınlıklarıyla kayak tutkunlarını cezbediyor.

Kış turizmi tabii ki sadece kayaktan ibaret değil. Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden olan Kapadokya, kışın karlarla kaplı görüntüsüyle bambaşka bir masalı yaşıyor ziyaretçilerine. Sahip olduğu doğal güzelliklerle kışın da yoğun bir ziyaretçi akınına uğrayan Kapadokya, Kayseri-Erciyes'e yakınlığıyla da önemli bir avantaja sahip.

Türkiye'de son yıllarda oldukça ilgi gören Doğu Ekspresi, karlarla kaplı rotasında bambaşka bir kış turizmi deneyimi sunuyor. Kars'a kadar uzanan rotasında özellikle fotoğraf tutkunlarına görsel bir şölen sunan Doğu Ekspresi, turizmdeki ürün çeşitliliğinin de en önemli örneklerinden biri.

Kaplıca ve termal tesisler özellikle kış aylarında yoğun ilgi görüyor. Başta Afyon, Yalova, Bursa, Kütahya, Eskişehir ve Adapazarı olmak üzere birçok destinasyonda faaliyet gösteren termal tesis ve kaplıcalar, kış turizminin sağlık turizmi ile iç içe geçmiş ürünlerinden biri durumunda.

Türkiye sahip olduğu coğrafi mucizelerle kış turizminde birçok doğal alternatifi de ortaya koyuyor. Örneğin Sarıkamış'a kayak için gidenler isterlerse Çıldır Gölü'nde buz pateni ya da atlı kızak deneyimi yaşayabilirler. Antalya bölgesi ise kış aylarında hem deniz kıyısında güneşin sıcaklığını hem de Saklıkent'te kayak olanağını bir arada sunuyor. Bolu'da bulunan Abant Gölü ve Millî Parkı, atlı kızaklarla bölgedeki eşsiz doğal güzellikleri keşfetme imkânı veriyor. Rize-Ovit'te ise kış sporları içinde adrenalinini en yüksek sporlardan biri olan heliski (helikopterle kayak) yapmak için farklı alternatiflere sahip olmak mümkün.

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Dr. Coşkun YILMAZ
İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürü

Kış Aylarında İstanbul'da Turist Yoğunluğu “Şehirlerin Sultanı”

ve dinî etkisiyle de “Dünya başkenti”, “Şehirler Kraliçesi”, “Belde-i Tayyibe/Kutsal Belde”, “Ümmü'd-dünya/Dünyanın annesi” şeklinde isimlendirilmektedir ki, bunlar İstanbul'un konumuna vurgu yapan tanımlamalardan bazılarıdır.

Bir şehir devleti olarak tarih sahnesine çıkan, yolculuğuna imparatorluklar payitahtı olarak devam eden İstanbul, kurucu, inşacı ve kuşatıcı kimliği, farklı tecrübeleri bir arada barındıran bünyesi ve kadim geleneği ile insanlığın sadece geçmişine değil ufkuna da hitap eden en önemli ve dönüştürücü medeniyet merkezlerinden birisidir.*

Böylesine tarihî ve fonksiyonel bir kimliğe, özne bir yapıya sahip olan İstanbul'un turizmi de özel bir önem taşımaktadır. Zaten bu hususiyetler şehir turizminin en önemli imkânlarını oluşturmaktadır. Turizm, dünyanın en büyük ve güçlü sektörlerindendir. İktisadi yönü tabii olarak öne çıkmakla birlikte, uluslararası ilişkiler, diplomasi, sosyal hayat, beşerî ilişkiler vb. gibi

* Coşkun Yılmaz, Önsöz, Antik Çağdan 21. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi, 2016. <https://istanbultarihi.ist/764-onsoz>

Hiçbir şehir bu tanımlamaya İstanbul kadar layık görülmemiştir. Doğal güzelliğiyle, coğrafi konumuyla, stratejik mevkiyle, kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış olmasıyla, tarihî geçmişiyle, askerî önemiyle, ticari fonksiyonuyla, dinî merkez oluşuyla, siyasi rolüyle, toplumsal yapısıyla, demografik zenginliğiyle, kültürel renkliliğiyle, bilimsel, kültürel ve hukuki birikimiyle, entelektüel ortamıyla, mimari anıtlarıyla, payitahtlığıyla ve de Boğaz'ı, Haliç'i ve Marmara'sıyla!

İmparatorlar ve Sultanlar Şehri'dir İstanbul. Roma, Doğu Roma/Bizans ve Osmanlı gibi dünya tarihini şekillendiren büyük imparatorluklara 1600 sene (330-1923) payitahtlık yapmış ve yeryüzünün en uzun ömürlü başkenti unvanını almıştır. Hiçbir şehir, imparatorları ve sultanları açısından İstanbul'unki kadar uzun bir listeye ev sahipliği yapmamıştır. 95 Roma/Bizans imparatoru ve 30 Osmanlı padişahı bu şehirde hüküm sürmüştür.

Payitaht-ı Zemin/Yeryüzünün Merkezi'dir İstanbul. Bunda Boğaz'ın etrafında konumlanması yanında, Doğu ve Batı'nın bitiş ve başlangıcını kendi sınırlarında barındırmasının da önemli bir rolü vardır. Jeopolitik konumu, askerî, siyasi

alanlarda da önemli bir işleve sahiptir. Ancak bu yönlerinin önemi, iktisadi yönü kadar güçlü olmamasının yanında, ilgili çalışmaların da yeterli seviyeye ulaşmamasından dolayı tam kavranamamaktadır.

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de turizmle ilgili karşılaştırmalar 2019 verilerine göre yapılmaktadır. Çünkü Covid-19 salgını turizmi de derinden etkilemiş ve buna bağlı sektörlerde de ciddi gerilemelere neden olmuştur. Bu yazıda da kış mevsiminde İstanbul'daki turist yoğunluğu, ağırlıklı olarak 2019 yılı üzerinden okunacak, 2022'in ilk 11 ayıyla karşılaştırmalar yapılarak bir sonuca ulaşılmaya çalışılacaktır. 2022'nin tam rakamları için ise kesin verilerin açıklanacağı Ocak ayının sonlarını beklememiz gerekiyor.

Türkiye, dünya turizm hareketliliğinden önemli pay alan gerek uluslararası varışlar gerekse gelirler bakımından önde gelen destinasyonlardan biridir. Ülkemiz, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (BMDTÖ) verilerine göre, 2019 yılında uluslararası ziyaretçi sayısı bakımından dünyada 6'ncı, turizm gelirleri açısından da 14'üncü sırada yer almıştır. Küresel salgın tüm dünyada olduğu gibi, 2020-2022 yılları arasında, Türkiye'yi de etkilemiştir. Bu süreç, şüphesiz, tüm sektörler için “yeni normal” tabir edilen yeni anlayışlar, arayışlar ve iş yapış şekillerini zorunlu kılmıştır. Bu gibi olağanüstü durumlarda, önceden yaptığınız yatırımlar kadar, ondan çok daha fazla şekilde, süreç içerisinde yapılanlar belirleyici olmaktadır. Türkiye, turizm tarafında da rakibi ve önde olan ülkelere göre bu süreci daha iyi yönetmeyi başarmıştır. Sürecin vaktinde okunması, gidişatıyla ilgili sağlıklı tespitlerin yapılması ve alınan önlemlerle beraber, sektörün doğru

yönlendirilmesi, teşviki, denetimi, kamu-özel sektör iş birliği ile vaktinde aksiyon alınması, sürdürülebilir ve güvenli turizm ilkelerine öncelik verilmesi sonucunda; ülkemiz 2022 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın, 09.01.2023 tarihli Bakanları Kurulu toplantısının akabinde açıkladığı gibi, 51 milyonu aşan turist sayısı ile turizmde dünyada 3'üncü sıraya yükselmiştir. Bu gelişmeye paralel olarak, Türkiye'nin en çok turist çeken şehri İstanbul da 2022'de, 2019 yılının turist sayısını geride bırakmıştır. 2019 yılında, Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçilerin yaklaşık yüzde 33'ünün ağırlayan İstanbul'da, bu oran 2022 yılının ilk 11 ayında yaklaşık yüzde 35'e yükselmiştir.

İstanbul, turizmde mevsim farklılığının en az hissedildiği destinasyonlarımızın başında gelmektedir. Bir başka ifadeyle İstanbul, farklı turizm türleriyle, dört mevsim deneyimlenebilen bir turizm merkezidir.

İstanbul'un yerli ve yabancı ziyaretçiler tarafından, Akdeniz havzası için düşük sezon kabul edilen kış mevsiminde de tercih edilmesinde etkili başlıca faktörler, ikliminden, turizm çeşitliliğine, sektörel alt yapısından turizm güvenliğine uzanan geniş bir yelpazede ele alınabilir.

İstanbul; kültür, gastronomi, sağlık inanç, kongre, kruvaziyer, spor, alışveriş vb. gibi pek çok turizm çeşidinin aynı anda deneyimlenebileceği eşsiz bir dünya turizm başkentidir. Bunun temelinde ise yazının başında yaptığımız alıntıda yer alan tarihi, kültürel, dini, mimari, siyasi, sosyal, stratejik ve coğrafi hususiyetler yatmaktadır. Şehir, somut ve somut olmayan kültürel miras zenginliği; müzeler, surlar, saraylar, köşkler, kasırlar, sarnıçlar, su kemerleri, çeşmeler, bedestenler, kuleler, meydanlar ve anıtlar gibi turistleri kente çekecek çok sayıda tarihi değerle taçlandırılmıştır. 2010 yılında Avrupa Kültür Başkenti ilan edilmesi ise bu zenginliğin yansımasıdır.

İstanbul, tarihi ve doğal özelliklerine ilave ettiği ve ortaya çıkardığı özellikleriyle de dikkat çekici bir şehirdir. Büyük ölçekli uluslararası kültür ve sanat etkinliklerine ev sahipliği yapan küresel bir kültür başkentidir. Bu anlamda festivaller özel öneme sahiptir. Festivallerin önde gelenlerinden biri ise Beyoğlu Kültür Yolu Festivali'dir. Beyoğlu Kültür Yolu Festivali, Kültür ve Turizm Bakanlığının üzerine titizlikle eğildiği, kültür ve sanatın pek çok alanını ve sanatçıları içine alan, insanımızın yoğun katılım gösterdiği, kamu ve özel sektörü bir araya getiren, kültür ve sanat aktörlerini de aktif hâle getirdiği rol model bir projedir. 2022'de diğer şehirlerde de başlatılmış, çok yoğun katılımlar sağlanmış ve başarılı sonuçlar alınmıştır. Yapıldığı şehrin adıyla anılması benimsenen festivallerin 2023, 2024 ve sonrası için ülke geneline yayılması planlanmaktadır. Galataport Kruvaziyer Limanı'ndan başlayan ve AKM'de (Atatürk Kültür Merkezi) son bulan rota üzerinde çok sayıda tarihî mekân ihya

edilmiş, müze, sanat ve sergi merkezi olarak hizmet vermesi sağlanmış, sivil aktörler de yoğun bir şekilde festivale katkıda bulunmuşlardır. Yılda iki defa bu rota ve üzerindeki kültürel alanlarda düzenlenen Beyoğlu Kültür Yolu Festivali 2023'te, dördüncü defa gerçekleştirilecektir.

Uzun süre Türkiye'nin gündemini meşgul eden, ancak dünyadaki emsalleri arasında özel bir konuma sahip olacak şekilde yeniden inşa edilerek 29 Ekim 2021'de açılan ve kısa sürede İstanbul'da kültür ve sanatın kalbinin attığı bir merkeze dönüşen AKM yılın bütün aylarına yayılan ulusal ve uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Tarihi bir yapı olmasına rağmen, restore edilerek yeniden fonksiyonel hale getirilen, mimarisi, tarihi geçmişi, geniş avlusu, İstanbul'daki en büyük, Avrupa'daki sayılı kütüphanelerden birisine dönüştürülmesi, tarihi yazma eser şifahanesi, sergi, konferans ve okuma salonları, sosyal alanları, sanat merkezleri, atölyeleri, yürüme yolları, millet bahçesi ile büyük bir kültürel ve sosyal alana dönüştürülen Rami Kışlası ile de İstanbul'a dünya çapında büyük beğeni alacak bir mekân daha kazandırılmıştır. Bütün bunlar şehrin turizm çeşitliliğine de katkıda bulunan merkezlerdir. İleri teknolojik imkânlarla donatılan İstanbul Havalimanı ve Galataport gibi ulaşım altyapı yatırımları, İstanbul'un uluslararası ziyaretçi trafiğini pekiştiren diğer önemli faktörlerdir. 29 Ekim 2018 yılında açılan ve kıtaları buluşturan istisnai bir merkez niteliğindeki İstanbul Havalimanı, İstanbul turizmine ciddi bir avantaj sağlamıştır. 2022 yılında İstanbul'a giriş yapan yabancı ziyaretçilerin yüzde 70,5'i İstanbul Havalimanı'nı kullanmıştır.

Karaköy sahil şeridinde inşa edilen ve yukarıda belirtildiği üzere Beyoğlu Kültür Yolu'nun duraklarından biri olan Galataport'un 2021 yılında açılmasıyla, İstanbul'daki turizm çeşitliliğinin önemli bir parçası olan kruvaziyer turizmi ile ilgili altyapı sorunu da çözümlenmiştir. Galataport, dünya standartlarında ve bir kruvaziyer terminali, otel, dünyaca ünlü yerli ve yabancı markaların, kafelerin, restoranların ve ofis alanlarının yer aldığı dünyanın sayılı bir kruvaziyer liman projelerindendir. Dünyada ilk kez uygulanan bir proje ile zemin altında kurgulanan yeni terminali ve kruvaziyer gemilerinin ihtiyacı doğrultusunda yapılan planlamasıyla İstanbul'un kruvaziyer turizmi potansiyeline ciddi bir katkı sunması beklenmektedir. Galataport'a, küresel salgın sürecinde açılmasına rağmen, 2022 yılında 143 sefer gerçekleşmiştir. Söz konusu varışlar çerçevesinde İstanbul'a 220 bin'i yolcu olmak üzere toplam 339 bin kişi gelmiştir. 2023 yılında beklenen sefer sayısı ise 190'dır. Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un da belirttiği üzere şehrimizin, "Avrupa'nın yeni ana limanı (homeport)" olması yolunda çalışmalar hızla devam etmektedir. Bu kapsamda sürdürülen programlar, turistlerin memnuniyetine yönelik pozitif gelişmeleri de ortaya çıkarmıştır.

İstanbul turizmini dört mevsim güçlendiren bir diğer unsur da “güvenli turizm destinasyonu algısı” ve bu konuda yapılan çalışmalardır. Bilhassa salgın sürecinde yaşanan sorunların üstesinden gelmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı turizm sektörüne yönelik olarak da pek çok tedbir alınmıştır.

Bu tedbirlerin en önemlilerinden birisi de Güvenli Turizm Sertifikası programıdır. Vaktinde yapılan bir tespit ve atılımla pek çok ülkeyi geride bırakan hızla adımlar atılmış ve sonuçları da sahaya yansımıştır. Söz konusu sertifika uygulaması Güvenli ve Sürdürülebilir Turizm Sertifika programı ile de güçlendirilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımız dünyada bu konuda uzmanlaşmış en üst merci olan Global Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC) ile 3 yıllık bir protokol imzalamıştır. Tüm Türkiye'de olduğu gibi İstanbul'da da tüm konaklama tesislerinin bu kriterlere uygun faaliyet göstermesine yönelik çalışmaların birinci aşaması ile ilgili

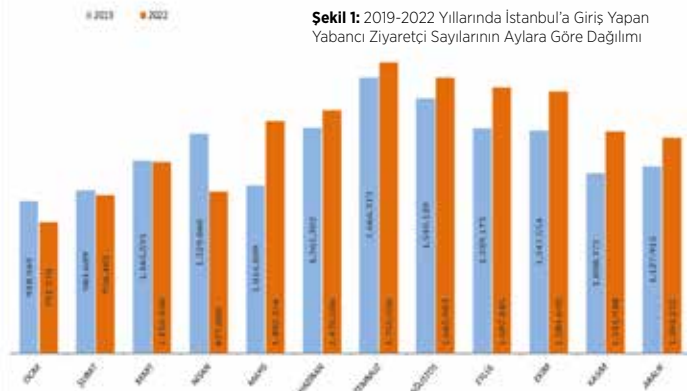
çalışmalar, 01.01.2023 itibarıyla başlatılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığımız sürdürülebilirlik kavramına büyük bir önem vermekte, sektörün tüm alt başlıklarında bu vizyonun uygulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Süreç Bakan düzeyinde yakından takip edilmektedir.

Şehrimizde turist memnuniyetinin yükseltilmesi ve markalaşması yolunda yapılan çalışmaların en önemli çıktılarında biri de 2022'de restoranlarımızın Michelin rehberine dâhil edilmeye başlanması ve ülkemizde ilk yıldızların alınmasıdır. Bu kapsamda takibe alınan ve Michelin yıldızına layık görülen tüm restoranlar İstanbul'dadır.

Kongre turizmi de bir şehrin turizmde markalaşmasında ve mevsimselliğin aşılmasında önemli rol oynamaktadır. Ancak küresel salgında en büyük darbeyi yiyen sektörel alanlardan birisi de MICE pazarı olmuştur. İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Merkezi'nin, küresel ve yerel güncel verilere ve sektör paydaşlarıyla gerçekleştirdiği görüşmelere dayanarak hazırladığı "İstanbul Destinasyon Değerlendirmesi Raporu"na göre şehrimiz, ulaşılabilirlik, toplantı alt yapısı, konaklama kapasitesi ve alt yapısı, destinasyon imajı, toplantı endüstrisindeki bilinirlik, rekabetçi fiyatlandırma anlayışı, MICE endüstrisi paydaşlarının hizmet kalitesi ile dünya ortalamasının üstünde yer almaktadır. İstanbul'un 2015 yılında 148 kongre ile dünyada sekizinci sırada yükselmesi bir tesadüf değil, şehrin potansiyelinin yansımasıdır. Mevcut verilere göre, 2023, 2024, 2025'te İstanbul büyük kongrelere ev sahipliği yapacak ve dünya sıralamasında hızla yükselecek ve bunun sonuçları kış aylarına da yansıcaktır.

KAPAK KONUSU

Küresel salgının ortaya çıkardığı, başka bir ifadeyle test imkânı sağladığı hususlardan birisi de sağlık sektörüdür. Şehir hastaneleri başta olmak üzere İstanbul dünyanın en gelişmiş sağlık kuruluşlarına ev sahipliği yapmaktadır ve sağlık turizmi alanında da ülkemizin en önemli şehri ve dünyanın parlayan yıldızlarındandır. Sağlık sektörünün sunduğu imkânlar da tabii olarak kışın da İstanbul'un turizm yoğunluğuna katkıda bulunmaktadır.

İstanbul turizmini güçlü kılan hususlardan birisi de aralarında çok bağlantı kurulmamakla birlikte Türkiye'nin son yıllarda yürüttüğü uluslararası diplomasi faaliyeti ve aldığı sonuçlardır. Şehrin ev sahipliğinde yürütülen bu başarılı çalışmalar İstanbul'u öne çıkarmaktadır. Aynı şekilde şehrin ev sahipliği yaptığı sportif faaliyetlerin ve bunların artırılmasına yönelik çalışmaların da altı çizilmelidir.

242.800 yatak kapasitesine sahip 2.913 konaklama tesisinin yanı sıra, yeme içme tesisleri, ulaşım araçları vb. gibi imkânlarıyla güçlü bir altyapıya sahip, yatırımlara devam edilen ve planlanan İstanbul'da, burada bahsedilen ve zikredilmeyen pek çok hususlarla birlikte, hedeflere ulaşma konusunda belirleyici olan çalışmaların birisi de tanıtımdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın son yıllarda uygulamaya koyduğu tanıtım stratejisi ve uygulamaları da sahaya yansımış olup her geçen gün etkilerini artırmaktadır. Bu anlamda, TGA (Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı) hem kriz döneminde hem de sonrasında önemli bir fonksiyon üstlenmiştir. İstanbul ise bu tanıtımlarda doğal olarak en önemli ve Türkiye markasının güçlenmesine de katkıda bulunan şehir olmuştur.

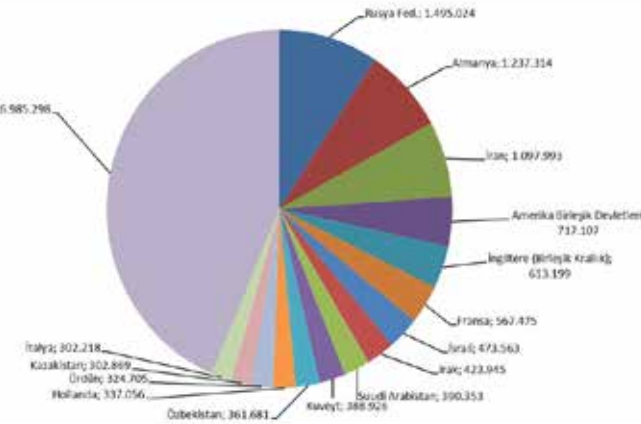
İstanbul, bütün özellikleriyle birlikte değerlendirildiğinde, kış aylarındaki turist yoğunluğunda dünyanın ve Türkiye'nin pek çok şehriden farklı bir noktadadır. Yaz ve kış turizmi karşılaştırmalı olarak ele alındığında 2019 yılında yabancı ziyaretçilerin yaklaşık yüzde 21'inin kış aylarında, yaklaşık yüzde 31'inin ise yaz aylarında şehri ziyaret ettikleri görülmektedir. Aynı değerlendirmeyi Türkiye için yaptığımızda bu oranlar, kış ayları için yaklaşık yüzde 12, yaz ayları için yaklaşık yüzde 41'dir.

Türkiye için kış ve yaz aylarındaki oranların İstanbul'dan farklı bir açılım göstermesinin nedeni, pek çok kıyı şehrinin ağırlıklı turizm çeşidinin "deniz turizmi" olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Oysa İstanbul, turiste sunduğu şehir turizmi, aktivite çeşitliliği ve alternatif imkânlar ile kış aylarında da daha dengeli bir ziyaretçi talebini yakalayabilecek ve artıracak kabiliyete de sahiptir.

İstanbul'un 2022 yılı toplam yabancı ziyaretçi sayısının 16 milyonun üzerinde olacağını tahmin ediyoruz. (Aralık verileri 23 Ocak'ta açıklanacaktır.) Böylece 2019 yılında ağırlanan 14,9 milyon ziyaretçi sayısını ve sayısal olarak küresel salgın öncesi aşan bir konuma gelmiş olacağız.

Bugün İstanbul 200'den fazla farklı ülkeden turist ağırlayan bir dünya turizm başkentidir. Ülke sayısında ulaşılan bu sonuç İstanbul'un turizm çeşitliliği kadar turist çeşitliliğinin de güzel bir göstergesidir.

Peki, "İstanbul turist sayısı, geliri ve etkisi itibarıyla dünyada hak ettiği payı alıyor" diyebilir miyiz? Hayır. Ancak düne göre bugün çok daha iyi bir noktada olduğu da ortadadır. Alınan tedbirler, uygulanan politikalar, belirlenen stratejiler ve planlamalar ise yarının bugünden çok daha ileri olacağını ve İstanbul'un ülkemizle birlikte aradaki farkları hızla kapattığını ve kapatacağını göstermektedir.**

Şekil 1: 2019-2022 Yıllarında İstanbul'a Giriş Yapan Yabancı Ziyaretçi Sayılarının Aylara Göre Dağılımı

İstanbul hem kültürün hem de turizmin başkentidir ve öyle olmaya da devam edecektir. Hep söylediğimiz gibi,

İstanbul.
Önce İstanbul.
Her zaman İstanbul.

** Yazının hazırlanmasına katkıları için Selda Taşcı ve Nihan Doğan'a teşekkür ederim.

1972' den beri

www.haksanmakina.com.tr

CNC TAKIM TEZGAHLARI

SAC İŞLEME TEZGAHLARI

ÜNİVERSAL TAKIM TEZGAHLARI

CNC MACHINE
TOOLS

SHEET METAL
WORKING MACHINES

UNIVERSAL
MACHINE TOOLS

INDUSTRIAL SOLUTION PARTNER

Endüstriyel Çözüm
Dostunuz

LEANTEC LRA2000-8-6AC

HIGH PRECISION
MILLING MACHINE

HYDRAULIC / SERVO
PRESS BRAKES

ECOCA SL-8

LK MV-1050

HEAD OFFICE/MERKEZ

Yenidoğan Mah. Eyüp Sultan Cad. No: 24
Bayrampaşa / İstanbul / TÜRKİYE

P: +90 212 567 33 31 pbx
F: +90 212 565 70 58
E: info@haksanmakina.com.tr

BRANCHES/ŞUBELER

Abdi İpekçi Cad.1.Emintaş Sanayi Sitesi
No: 74 / 121 Bayrampaşa / İstanbul / TÜRKİYE

P: +90 212 613 02 09 - 567 22 75
F: +90 212 576 44 20

İkitelli OSB. Demirciler San. Sit. B3 Blok
No:92 İkitelli / İstanbul / TÜRKİYE

P: +90 212 671 84 98 - 671 84 99 - 671 07 55
F: +90 212 671 12 91

Murat KUNDAK
MÜSİAD Turizm Sektör Kurulu Başkanı

Artı Değerimiz Kış Turizmi

**Aynı anda dört mevsimin
yaşanabildiği ender ülkelerden
olan yurdumuz, kelimenin
tam anlamıyla bir turizm cennetidir. Bir
bölgede denize girilirken
bir başka bölümde de
kayak yapılabilmektedir.
Turizmin on iki aya yayılması
için çeşitlilik çok önemlidir.**

Kış turizmi, kar turizmi ya da kış sporları turizmi de ülkemiz için en önemli turizm çeşitliliklerinden biri olma konusunda her geçen gün önemini daha da fazla hissettirmektedir.

Su an için tam ya da kısmen aktif olan 16 noktada kış sporları gerçekleştirilebilmektedir. Bunların içinde Bursa Uludağ, Erzurum Palandöken, Kayseri Erciyes, Kastamonu / Çankırı Ilgaz, Isparta Davraz, Kars Sarıkamış, Kocaeli Kartepe, Bolu Köroğlu gibi yatak kapasitesi belli bir noktaya ulaşmış, mekanik tesisleri kurulu noktalar gibi, Erzincan Ergen Dağı, Ardahan Yalnızçam, Gümüşhane Zigana, Denizli Tavas gibi bölgeler de yarı faal duruma ulaşılar.

Bu bölgelerimizin de gerçek potansiyeline bir an önce ulaşması konusunda yol haritasını, Kültür ve Turizm Bakanlığımız çoktan hazırlamış durumda.

Artık sırada Akdeniz bölgesinde deniz ve plajı ile öne çıkan tatil beldelerimiz içinde bulunan Antalya Akseki / Göktepe ve Alanya / Akdağ, Mersin Tarsus Gülek Karboğazi, Muğla Eren Dağı gibi yerler de kış sporları konusunda Bakanlığımızın planlanan noktalar listesine girmiş durumda.

Elbette ülkemizde kış sporları turizmi için üretilen bu tesisler, gençlerimiz için de bulunmaz bir fırsat olarak görülebilir. Gençlik ve Spor Bakanlığımız ve Kayak Federasyonu da burada ön alacaktır.

Avusturya'da 82 tanesi uluslararası nitelikte olan 325 tane tesis bulunmakta. 2019 verilerine göre yıllık 5 milyon kişi civarında Dağ ve kış sporları ile ilgili turist ağırlamaktadır. İsviçre'de bulunan 53 adet uluslararası Dağ turizmi ve kış sporları noktasında 450 bin adet yatak kapasitesine sahiptir. Nüfusunun üç katı turisti ağırlayan bir ülke konumundaki İsviçre bu anlamda oldukça başarılı olarak kabul edilebilir.

Elbette biz defalarca Kış Olimpiyat Oyunları, Dünya Kayak Şampiyonaları, Dünya Kayak Kupaları, Kıtalar ve Bölgeler Kayak Yarışları, FIS Yarışlarına ev sahipliği yapmış ülkelerle ilk günden aynı seviyelere ulaşmayı ya da onları geçmeyi beklemiyoruz, ancak Alplerle aynı zaman diliminde oluşan sıra dağlarımızın üstüne bir de Nemrut, Ağrı, Süphan, Erciyes gibi volkanik dağlarımız da sıradışı bir tecrübe sunmaktadır. Turizm konusundaki engin tecrübemizin bir yansımaları da Kış Turizmi alanında olumlu katkısını da her geçen daha fazla gördüğümüz gerçeğini de yok sayamayız.

Kış turizmi ya da kış sporları turizmi diğer turizm çeşitlerine göre daha yüksek maliyetli olduğu için ülkemize kişi başı gelir anlamında daha yüksek oranlarda katkı sağlamaktadır. Ayrıca farklı amaçlar için gelen turistlerimiz için de güçlü ve her tarafta bulamayacağı bir alternatif olması açısından da ülke turizmine önemli bir zenginlik katacağı aşikardır.

Tüm bunların ışığında Erzurum'da Palandöken'de gerçekleşen Dünya Üniversitelerarası Kış Oyunları'nın gerçekleşmesi çok güçlü ve önemli bir adımdır. Bunun elbette devamı gelmelidir. Bu konuda ülkemizin tüm STK'ları, Kayak Federasyonu, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı etkin bir şekilde konuyu gündemde tutmalı.

Elbette Turizm açısından kış sporları turizmi önemli bir alt ihtisas alanı. MÜSİAD Turizm Sektör Kurulu olarak bizlerin, ülkemize yeni kaynaklar geliştirmek, yeni alanlar açmak ve yeni destinasyonlar üretmek gibi misyonlarımız var.

Bu minvalde de Ordu ilinde Çambaşı mevkiinde bulunan kayak merkezi ve telesiyej hatlarını yerinde inceledik. Bölgenin potansiyeli ile kar kalma süresi de birlikte değerlendirildiğinde bölgenin turizmine alternatif bir ürün olarak katma değer sağlayacağı kesin. Ordu – Giresun havalimanına olan mesafesi de dikkate alınırsa, bölgeye yapılacak yatırımların çok hızlı bir şekilde karşılık bulacağı kolaylıkla ön görülebilir.

Yazın özellikle Arap yarımadasından ülkemize çektiği turistler ile öne çıkan Karadeniz bölgemiz, Ordu, Gümüşhane, Rize, Artvin şehirlerinde kurulması planlanan kayak merkezleri ve kış sporları turizm noktaları ile bölgemizin turizmini de tüm yıla yaymış olacaktır. Böylelikle, turizmde mevsimsel olarak istihdam edilen insan kaynakları da on iki aylık tam zamanlı bir çalışma takvimine geçmiş olacaktır. Bu da turizm sektörünün ülkemize yaptığı katkıların yanında önemli bir fayda olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bölgesel markalaşmanın ya da her şehrin kendi özelliklerinin ön plana çıkartılmasında, uzun vadeli çok büyük katkılar mevcuttur. Refah seviyesinin tüm ülkeye dağılması, her bölgenin kendi eko sistemi içinde güçlenmesi, bölgeler arası göçün de önüne geçeceği gerçeği göz ardı edilmemelidir.

Tüm bunları dikkate aldığımızda, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın Kış turizmi ya da Kış Sporları turizmi konusunda öncelik verdiği iller ve bölgeler konusunda teşekkür etmeliyiz. Bizler de yukarıda bahsettiğimiz bölgelerde olduğu gibi diğer bölgelerde de mevcut stratejiyi desteklemeye, iyileştirmeye ve geliştirmeye dönük faaliyetlerimize hız kesmeden devam etme niyetindeyiz.

Sonuç olarak ülkemizin bacasız sanayisi olarak adlandırılan Turizm Sektörü, istihdam ve cari dengelere sunduğu katkıların yanı sıra, ülkemizden memnun ayrılan her bir turistin gönüllü elçimiz olma potansiyeli de dikkate alınmalıdır. Bu yüzden Turizme yapılan ya da yapılacak olan teşvik ve yatırımlara bundan önce olduğu gibi bundan sonra da öncelik verilmesi büyük önem arz etmektedir.

Prof. Dr. Ahmet BOLAT
Türk Hava Yolları A.O.
Yönetim Kurulu ve İcra Komitesi Başkanı

Türkiye'nin Millî Bayrak Taşıyıcısı ve En Büyük Hizmet İhracatçısı Türk Hava Yolları, son 20 yılda yakaladığı başarı ivmesini sürekli kılmak için çabalarını yoğunlaştırırken, aynı zamanda küresel liderliğe uzanmak için stratejik planlamalarına hız veriyor.

Kıymetli okurlar,

Son derece dinamik ve yoğun rekabete sahne olan havayolu taşımacılığı sektöründe faaliyet göstermek ve “Dünyada En Çok Ülkeye Uçan Havayolu” unvanına sahip olmak zamana, talebe ve piyasaya hızlı biçimde uyuma ve müşteri memnuniyetine verilen koşulsuz öneme bağlı. Tüm dünyada başarıyla temsil ettiğimiz ülkemizin vizyon ve stratejileri ile uyumlu bir büyüme planı izlememiz, küresel olarak bilinen ve tercih edilen bir havayolu olmamızla birleştiğinde Türkiye'mize ve ekonomimize kattığımız değer miktarı da yükseliyor, çeşitleniyor.

Ülkemizin toplam hizmet ihracatının 2022 sonu itibarı ile 89 milyar dolar seviyesine yükselmesi, Türkiye'nin yakın dönemde gerçekleştirdiği ekonomik atılımın büyüklüğünü de gözler önüne seriyor. Türk Hava Yolları da 2022 yılında kazandırdığı yaklaşık 15 milyar dolar döviz ile hizmet ihracatında ülkemizin bayrağını en yükseklerde dalgalandırmaya devam ediyor.

Yeni Yılda Yeni Hedeflere

Hepinizin bildiği üzere küresel ölçekli ihracatta en önemli husus rekabet. Bu noktada, elinizde rekabet gücünüzü artıracak farklı araçların olması büyük önem arz ediyor. Küresel rekabet seviyesini artıran unsurlardan biri olan hava kargo taşımacılığı, dış ticarette katma değerli ihracat ve bu ihracatı gerçekleştirmek için ara mamul ithalatında da çok önemli bir yer tutuyor. Türk Hava Yolları'nın çok değerli bir markası olan Turkish Cargo, ülkemizin katma değerli ürün ihracatını artırmak için birçok çalışmada yer alıyor. Bunlardan en önemlisi Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile yaptığımız ihracat kampanyası iş birliklerimiz. Aralık 2020'de TİM ile imzaladığımız ilk protokol kapsamında, Türk ihracatçısı açısından stratejik öneme sahip 28 destinasyon için 4 aylık toplam 15 bin tonluk ek kapasite ve yüzde 30'a varan indirimler uygulayarak Türkiye'nin ihracat seferberliğine ciddi katkılar sağladık. Eylül 2021'de imzaladığımız ikinci protokolle birlikte, aralarında bozulabilir kargoların da bulunduğu ve büyük ihtimam gerektiren Türk ihraç ürünlerini, yurt dışındaki 35 ülkeye ve 46 destinasyona, yüzde 10 ile yüzde 35 aralığında indirimler uygulayarak taşıdık. Sadece bu protokol kapsamında 2,1 milyar dolarlık ihracat öngörülmesi, attığımız adımların ve yaptığımız iş birliklerinin önemini ortaya koyuyor.

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki Türk Hava Yolları olarak biz sadece hizmet ihracatı yapmıyoruz. Tüm ihracatçılarımıza verdiğimiz destek ve sağladığımız kolaylıklarla, ülkemize katkı sağlama noktasında paydaşlarımızı artırıyor, ekonomimize her alanda katkı sunuyoruz.

Türk Hava Yolları ailesi olarak bizler, hizmet sektörümüze olan bu katkımızı, millî geleneklerimizden beslenen hizmet anlayışımızla, dünyanın dört bir tarafına taşıdığımız milyonlarca yolcumuza yaşattığımız benzersiz uçuş deneyimi ile oluşturduğumuz memnuniyetin tabii bir yansıması olarak görüyoruz. “Avrupa'nın En İyi Hava Yolu” ödülü, “Türkiye'nin En Değerli Markası” olmamız ve diğer başarılarımız uzun vadede ülkemizin 2023 yılı vizyonuna

katkı yaparken, bizlere de motivasyon sağlıyor ve marka olarak kendi hedeflerimizi büyütmemize olanak veriyor. Bir yandan da Hizmet İhracatçıları Birliğimizle (HİB) geliştirdiğimiz yakın iş birliği çerçevesinde eğitimden sağlığa, kültürden sanata, ülkemize ve ekonomimize girdi sağlayacak turizm faaliyetlerini doğrudan destekliyor, Türkiye'yi ve turizm potansiyelini gözler önüne seren çalışmalar yürütüyoruz. 2023 yılında ülkemize 2 milyon Amerikalı turist kazandırma hedefiyle Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) ile birlikte ABD'nin önemli şehirlerinde etkinliklere imza atmaya başladık. Bu etkinlikleri ve ülkemize turist kazandıracak faaliyetlerimizi hızlandırma niyetindeyiz.

Dünya ekonomisinin ve ticaret algısının önemli bir dönemeçten geçtiği ve global ticaret rotalarının yeniden çizildiği günümüzde, küresel ekonominin merkezinin batıdan doğuya doğru kayması yeni ekonomik güzergâhlar ve lojistik merkezlerin oluşmasını kaçınılmaz hâle getiriyor. Bu güzergâhların en önemlisi olarak, Avrupa, Orta Doğu ve Asya'yı birbirine bağlayan Türkiye ve doğal hub özelliğine sahip İstanbul öne çıkıyor. İstanbul'un benzersiz stratejik konumundan en üst düzeyde yararlanmak üzere inşa edilen İstanbul Havalimanı ise gerek sivil havacılık gerek hava kargo ve lojistik konusunda dünyanın sayılı merkezleri arasında yer alıyor. İstanbul Havalimanı'nda inşa edilen kargo şehri ve SMARTIST tesisimiz de ülkemizin bir lojistik üs olmasında çok önemli bir kilometre taşı. Hava kargo taşımacılığına olan talebin artışını öngörerek tasarladığımız ve pazarın ihtiyacına göre süreçleri kurguladığımız tesisimiz, dünyanın en büyük ve teknolojik kargo merkezlerinden biri olmasının yanı sıra Türk Hava Yolları'nın ve ülkemizin gelecek planları doğrultusunda inşa edildi, akıllı teknolojilerle donatıldı. Buradaki kargo şehri, tümüyle hizmete girdiğinde 6 milyon tonluk kargo elleçleme kapasitesine sahip olacak ve bu yönüyle dünyada, Hong Kong Havalimanı'ndan sonra ikinci sırada yer alacak. İstanbul Havalimanı'nın ve yeni kargo tesisimizin operasyonel hız ve kalite noktasında Türk Hava Yolları ve Turkish Cargo markalarımızın benzersiz hizmet kalitesini çok daha ileriye taşıyacağını gururla ifade edebiliriz.

Pandemi süreci ile dünyada ve bölgemizde yaşanan olumsuzlukların etkilediği bir dönemi başarıyla geride bırakarak, operasyonel performansımızda düşüş yaşamadan, havacılık otoritelerinin övgüsüne mazhar olan başarılarla imza attık. Pandeminin ağır biçimde etkilediği

havacılık sektörünün kriz sürecini en az zararla ve en kısa sürede atlatan havayolları arasında ilk sıralardayız. 2019 rakamlarına 2022 yılı sora ermeden erişmiş olmanın ve sektörümüzün lokomotif rolünü üstlenmenin gururunu yaşıyoruz. Koşulların rutin dışı olduğu hâllerde bile kenetlenerek gösterdiğimiz bu başarı, geleceğimize duyduğumuz güveni de pekiştiriyor.

Cumhuriyetimizin 100'üncü, Ortaklığımızın ise 90'ıncı yıldönümü olan 2023 yılında bayrağını gururla taşıdığımız ülkemize yeni başarılar armağan etme ve markamızı daha ileri taşıma azmimizle önemli kilometre taşlarına ulaşacağız. 90 yıllık bir gelenek, tecrübe ve birikimle birlikte bu yıl bir milyarını yolcumuza “Hoş Geldiniz.” diyecek, 400'üncü uçağımızı filomuza dâhil edeceğiz. Aynı zamanda dünyanın en çok ülkesine uçan havayolu unvanımızı daha pekiştirecek, yeni destinasyonları ve ülkeleri uçuş ağımıza katacağız.

Uzun vadeli planlarıyla gelecek yıllarda bu rolünü daha da pekiştirecek ve ağırlık merkezinin batıdan doğuya doğru kaydığı bir dünyaya eşsiz uçuş ağı, stratejik yatırımları, modern filosu ve en değerli varlığı olan Türk Hava Yolları ailesi ile hazır olan markamız bayrağımızı göklerde gururla dalgalandırmaya devam edecek, Türkiye ekonomisine ve Türkiye Yüzyılı vizyonuna katkılarını artırarak sürdürecektir.

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Esra TOPRAK DEMİR
MÜSİAD Hollanda Başkan Yardımcısı

Sürdürülebilirlik ve Değişen Turizm Endüstrisi

6. Sömürüden kaçınırken, sosyal yapılar ve yaşam ortamının kalitesi de dahil olmak üzere yerel toplulukların yaşam kalitesini korumak veya iyileştirmek.
7. Bölgedeki toplulukların kültürel kimliğine, geleneklerine ve kültürel tarihine saygı duymak
8. Peyzaj ve çevre kalitesine saygı duymak.
9. Biyolojik kaynaklara saygı duymak,
10. Bu kaynakların habitat ve koşullarına saygı duymak,
11. Kıt ve değiştirilemez doğal kaynakların kullanımını en aza indirmek
12. Su, toprak ve hava kirliliğini en aza indirmek.

Küresel kültürün büyük bir parçası olan turizm, hem sürdürülebilir kalkınmayı mümkün kılıp teşvik edebilir, aynı zamanda da tehdit oluşturabilir. Turizm insanların kültürel mirasların tadını çıkarması için mükemmel bir yoldur aynı zamanda riskleri de beraberinde getirir; kitlesel turizm, kültürel sahiplenme ve özgürlüğün kaybı gibi.

Fakat gün geçtikçe insanlar daha da bilinçleniyor iklim değişikliği tehdidi ve beraberinde getirdiği tehditlere daha da duyarlılaşıyor ve seçimlerini bu yönde talep ediyor. Birleşmiş Milletler tarafından konuyla ilgili belirlenmiş olan 12 ilkeye göz atacak olursak;

1. Ekonomik olarak uygun olmak.
2. Yerel ekonomiye ve refaha katkıda bulunmak.
3. Din cinsiyet veya fiziksel durum temelinde ayrımcılık yapmadan işverenlerine uygun ücreti ödemek.
4. Cinsiyet, ırk veya fiziksel durum ayrımı yapmaksızın iyi ve güvenli hizmet sunmak gibi ziyaretçi beklentilerine katkıda bulunmak.
5. Yerel toplulukları ve diğer yerel paydaşları kendi bölgelerindeki turizm faaliyetlerinin karar alma ve yönetimine dâhil etmek.

Program	Başlangıç Tarihi	Program İçeriği
EDEN – Avrupa Seçkin Destinasyonlar (European Destinations of Excellence)	2006	EDEN , sürdürülebilir turizm için her yıl farklı konseptlerle düzenlenen, ulusal yarışmalara dayanan bir programdır.
CALYPSO – Herkes İçin Turizm (Tourism of All)	2009-2012	CALYPSO , turizmi herkes için erişebilir kılmayı amaçlayan bir girişimdir. Program dezavantajlı bireylerin tatile çıkmalarına yardımcı olurken, aynı zamanda düşük sezon turizmini artırmayı amaçlamaktadır.
Koruma Alanlarında Sürdürülebilir Turizm İçin Avrupa Şartı (European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas)	1999'da ilk kez yayınlanmış, 2007 ve 2010 yıllarında revize edilmiştir.	Avrupa'da korunan alanların sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesine yardımcı olan bir yönetim aracıdır. Programın amacı doğal ve kültürel mirasın korunması ve yerel halk, işletmeler, ziyaretçiler ve çevre açısından turizmin gelişiminin devamının sağlanmasıdır.
Uluslararası Sürdürülebilir Turizm Ürünleri Fonu (Funding for Sustainable Transnational Tourism Product)	2014-2020	COSME programı aracılığıyla sürdürülebilir uluslararası turizm ürünleri geliştirmek ve tanıtmak üzere finansman desteği sağlayan bir programdır.
ETIS – Avrupa Turizm Gösterge Sistemi (European Tourism Indicator System)	2013	ETIS , turizm destinasyonları için kendini değerlendirme, gözlem, veri toplama ve analiz etme temeline dayanan bir yönetim ve bilgi izleme aracıdır.
Eko-Etiket (EU-Ecolabel)	2009	Çevre dostu ve kaliteli ürün ve hizmetlere verilen, gönüllülük esasına dayanan bir çevre etiket sistemidir. Turistik konaklama alanı ve kamp alanı hizmetleri için özel AB-Ecolabel kriterleri getirilmiştir.
EMAS – Çevre Yönetim ve Denetim Planı (Eco Management and Audit Scheme)	1995 2010 yılında yenilenmiştir.	EMAS , şirketlerin ve diğer kuruluşların çevre performansını değerlendirmek, raporlamak ve iyileştirmek için geliştirilmiş bir programdır.

AB'de sürdürülebilir turizmin gelişimini teşvik etmek için çeşitli Avrupa kurumları tarafından belirli eylemler ve girişimler gerçekleştirilmiştir. Bu girişimlerin birçoğu komisyonun "Avrupa, 105 Dünyanın 1 Numaralı Destinasyonu" tebliği sonucunda gündeme gelmiştir. Turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik boyutunu dikkate alan bu girişimler Tablo 4'te kısaca özetlenmiştir.

Seyahat endüstrisi büyük bir dinamizme sahip. Giderek dalgalanan müşteri istek ve ihtiyaçları, internete bağlı teknolojik gelişmelerin, ekolojik huzursuzlukların yaşandığı bir dönemde seyahat sektörünü temsil edecek bir vizyon geliştirmek oldukça zor olsa da bu tabloların ışığı altında özet yapacak olursam, önümüzdeki yıllar önemli noktalardan biri; Focuslanmak.

Hollanda seyahat endüstrisinde bu durum zaten büyük ölçüde kendini gösteriyor olsa da 'all things to all people' dediğimiz herkese her şeyin sunulduğu dönemler artık geride kalacak.

Müşteriler seyahat deneyimlerini ne kadar önemsiyor olsalar dahi; kendilerini iyi tanıyan, iyi hizmet veren tatil sırasında ve sonrasında tüketicilerle nasıl iletişim hâlinde kalınacağı konusunda bir vizyon geliştiren şirketlere

daha çok önem verecekler. Strateji tanımlanmalı ve bu tüketicilerin özel ihtiyaçlarına ve isteklerine yanıt verilmelidir. Teknoloji devrimi yolculuğun tüm aşamalarında seyahat süreci yönetim sistemleri ile esnek bir arayüz için temel oluşturmaktadır.

Önümüzdeki büyük teknolojik devrim göz önüne alındığında, seyahat sektöründekiler bu başarıma stratejisini sürdürecektir mali kapasiteden giderek daha yoksun kalacaktır. Sektör içinde teknoloji söz konusu olduğunda şüphe duvarlarının yıkılması, giderek daha fazla iş birliği ve satın alma stratejisinin benimsenmesi gerekecektir. Seyahat endüstrisi gecikmeksizin diğer dağıtım ve gelir modellerini; ürün yaşam döngüsünden, müşteri yaşam döngüsüne geçiş yapması gerekecektir. Müşteriler rezerve edilen seyahat sayısından ziyade müşteri ilişkisinin kalitesine göre değerlendirme yapacaktır.

Seyahat endüstrisinin sürdürülebilir turizm konusunda ivme kazanması gerekiyor. Gelişmeler tüketici beklentileri sürdürülebilir turizmin faydaları ve destinasyon çekiciliğinin önemi göz önünde bulundurulduğunda ortak bir vizyon ve azimle adımlar atılması gerekmektedir. Sürdürülebilirlik turizm sektörünün en ayrılmaz bir parçası hâline gelmelidir.

2023 Yılı Ekonomide Genel Görünüm Fırsatlar ve Tehditler

Finansal piyasalar için çalkantılı geçen bir yılın ardından Standard Chartered 2023 için piyasa tarafından düşük fiyatlandırıldığını düşündüğü bir dizi potansiyel sürprizi özetledi. Bankanın Araştırma Müdürü ve Baş Stratejisti Eric Robertson, riskler azalsa ve duyarlılık iyileşse bile gelecek yıl büyük piyasa hareketlerinin devam edeceğini söyledi. Yatırımcıları “gerilen sinirler ve sarsılmış beyinlerle geçecek bir yıla daha” hazırlanmaları konusunda uyararak Robertson’a göre en büyük sürpriz, gelecek yıl küresel bir resesyona ve varlık sınıfları arasında daha fazla turbulansa işaret eden fikir birliği ile “daha iyi huylu ekonomik ve finansal piyasa koşullarına” geri dönüş olacak.

Dünya borsaları Fed’in “şahin” açıklamalarına ve zayıflamaya devam eden öncü göstergelere rağmen toparlanmaya devam ediyor. ABD ekonomisinin şahin Fed’e rağmen durgunluğa girmeyeceği beklentisi, doların zayıflaması ve Çin’in seyahat yasaklarını gevşetmesi küresel risk iştahını desteklemeye devam ediyor.

Wall Street Journal anketine katılan iktisatçıların yüzde 65’i ABD ekonomisinin 2023 yılında durgunluğa girmesini bekliyor. Ancak açıklanan veriler bu iddiayı teyit etmiyor. Hane halkının harcamaya devam etmesi ve istihdam piyasasının gücünü koruması ABD ekonomisinin durgunluğa girmeden 2023 yılını geçirebileceğine işaret ediyor.

Uluslararası yatırım bankaları 2023 yılına yönelik raporlarında temkinli iyimser bir tablo sergilerken piyasanın etkili oyuncularından Goldman Sachs, jeopolitik şoklar, yüksek enflasyon ve parasal sıkılaşma nedeniyle küresel büyümenin 2022 yılındaki yüzde 2,9 seviyesinden 2023 yılında yüzde 1,8’ine inmesini bekliyor.

Ana senaryoda, dünya ekonomisinin dört ana motorundan ABD ve Japonya’nın hız keserek de olsa büyümeye devam etmesi, Çin’in büyümesinin

Prof. Dr. İsmail ULUOCAK
American Metropolitan University
İşletme Bölümü Anabilim Dalı Başkanı

hızlanması, Avrupa’nın sembolik bir durgunluğa girmesi bekleniyor. Almanya, İngiltere, İtalya, Rusya ekonomileri durgunluğu daha belirgin hissedecek ülkelerin başında geliyor.

Avrupa ekonomisinin yatay negatif bir seyir izlediği bir senaryo Türkiye ekonomisi için çok kötü olmayabilir. Avrupa’ya ihracatımız büyümeye duyarlı döngüsel mallardan oluşuyor.

Ancak yavaşlayan bir ekonomide rekabetçi fiyatlarımızla pazar payımızı artırabiliriz. Doların küresel olarak zayıflaması Türkiye için iyi haber. İhracat pazarlarımızda Euro’nun ağırlığı fazla, ham madde ve ara malında ise dolar hâkim durumda. Doların değer kaybetmesi 2022’deki devasa dış ticaret haddi şokunun kısmen azalmasını sağlayabilir. Dolar ağırlıklı dış borç servisimizi daha rahat yapabiliriz.

Piyasalarla ilgili görüşümüzde değişiklik yok. Türkiye varlıklarını, Türk lirası riski almadan, hisse senedi ve Eurobond ile alın demeye devam ediyoruz. Reel varlık olarak gördüğümüz hisse senetlerinde getiri potansiyeli azalıyor. Ama hâlen hisse seçimiyle değer bulunabiliyor. Kısa ve orta vadeli Eurobond döviz mevduatına göre çok daha cazip getiri sunuyor. Türk lirası cinsi devlet iç borçlanma senetlerini cazip bulmuyoruz.

FIRSAT VE TEHDİTLER

2023 yılına girerken bugünkü konjonktürü değerlendirmek fırsat ve tehditlerinde incelenmesinin yararlı olacağı düşüncesindeyim.

FIRSATLAR:

- ABD ve AB'de beklenen düzeyde bir resesyon beklentisinin azalması.
- Kur kontrolünün risk algısında gerçekleştirdiği pozitif yansımaları.
- Euro/dolar paritesinin beklenti dışı artış trendinin başlaması. 2023 yılında daha da artmasını bekliyoruz.
- Rusya-Ukrayna krizinin ülkemize sermaye girişi sağlaması.
- Büyüme beklentisinin ve iç piyasa dinamiğinin görece devam etmesi.
- Global stratejide Türkiye'nin siyasi rolünün öne çıkarak, sorunlu ülkelerle ilişki kurulması.
- Yeni enerji hatlarında Türkiye'nin ana aktarım merkezi olması. Bu kapsamda Rusya, BAE, Suudi Arabistan ve İsrail ile ilişkiler son derece önemli.
- Emtia fiyatlarında yaşanan stabilite ve düşüş beklentisi.
- Enflasyonda baz etkisinin 2023 yılı Mayıs ayına kadar dikkat çekecek düzeyde incek olması.
- Gelişmiş ekonomilerin faiz artırımı trendlerinde zayıflamanın başlamasına ilave 2023'ün ilk yarısına kadar da artırımın son bulacağını beklenmesi.

TEHDİTLER:

- AB'nin iç pazar durgunluğunun ihracatımızda oluşturduğu azaltıcı etkinin hissedilir düzeye gelmiş olması.

- Emtia fiyat baskıları
- Enerji ve altından kaynaklanan ithalatın cari açığa etkileri.
- Jeopolitik gerilimler
- Finansman koşullarındaki zorluk
- Global resesyon riski
- Türkiye'nin Çin hariç tüm dünya ülkeleriyle ters para politikası uygulamasında kalması.
- İklim koşulları
- Yurt içi seçim sonuçlarının mevcut ekonomik politikalara etkisi
- Ekonomiyi temsil eden kurumlarda meydana gelen güven kaybı. Buna yakın zamandaki en iyi örnek, TCMB'deki negatif rezervdir.
- CDS ve kredi derecelendirme notlarının; kredi maliyetlerindeki olumsuz etkisini koruyor olması.
- TCMB'nin büyüme öncelikli ve seçime yönelik politikalarının enflasyonu sadece baz etkisine emanet etmesi ve politika faizini yüzde 9'a çekmiş olması.
- Baz etkisine rağmen kronik enflasyon sarmalına girmiş olmamız.
- Reel sektörün krediye ulaşmakta yaşadığı zorluklar.
- Türk bankacılık sektörünün artan faiz riskinin menkulleştirilmek zorunda kalması.
- Artan kur kontrolü uygulamaları ile oluşan döviz baskısı.
- Ekonomide yavaşlama beklentilerinin iç ve dış talep yönlü olarak güçlenmesi.
- Seçimin önümüzdeki aylar itibarıyla ekonominin önüne geçecek olması.
- Olası iktidar değişimi ve ekonomi politika değişiminin bugünkü kararların olumsuz etkilerini görünür hâle getirmesi.

Erasmus+ ve Avrupa Birliği hibe projelerinizde Avrupadaki güvenilir çözüm ortağınız.

İletişim Bilgileri
Rue Verte 1030 ,239 Bruxelles

+32 475 32 00 01

info@euroactiva.eu

www.euroactiva.eu

Daha fazla bilgi ve sorularınız için lütfen bize ulaşın.

Hasan BÜYÜKDEDE
T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı

Bakanlığımız, dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına girme hedefimizi gerçekleştirmek için yüksek katma değerli sanayi üretimine yönelik çalışmalara ağırlık vermektedir. Ülkemizin yeni yüzyılına hazırlandığımız bu dönemde kamu kurumlarının yanı sıra özel sektörümüzle de el ele vererek, onların ihtiyaçları doğrultusunda hedeflerimize ulaşmak için; sanayileşme, altyapı, Ar-Ge, ulaşım, savunma sanayii, uzay ve havacılık, yazılım ve donanım bileşenleri, teknoloji üretimi ve altyapısı gibi birçok alanda yoğun mesai harcamaya devam ediyoruz.

Ülkemiz, Doğu-Batı ve Kuzey-Güney arasında doğal bir köprü işlevi görerek önemli pazarlara ulaşan etkili ve uygun maliyetli bir çıkış merkezi olmakta, tüm sektörlerde üretim yapmaya elverişli güçlü altyapıları ve tahsis edilebilir uygun yatırım alanlarının varlığı ile organize sanayi bölgeleri imalat yatırımcılarına eşsiz bir yatırım ortamı sağlamaktadır. Ayrıca, ülkemiz genç nüfusu ve nitelikli iş gücünün yoğun olması sebebiyle OSB'lerde yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar için nitelikli personel temini konusunda önemli bir avantaj sağlamaktadır.

Türkiye'nin Üretim Kapasitesi ve Organize Sanayi Bölgeleri

Bakanlığımızca sürdürülebilir kalkınmaya öncelik verilmiş, ülkemizin sanayi ve teknoloji altyapısı ve bu alandaki yönetim anlayışı gelişim ve değişim sürecine girmiştir. Sanayinin temel ihtiyaçları olan; ham madde, sermaye, iş gücü, enerji, ulaşım ve pazarlama gibi faktörlere eş zamanlı olarak yatırımlar yapılmış, sanayi tesislerinin sağlıklı bir biçimde kurulması ve faaliyetlerini sürdürmesi için gerekli ortam oluşturulmuştur.

Sanayi sektörünün gelişimi incelendiğinde 2002-2021 döneminde GSYH içindeki payının önemli bir artış gösterdiği dikkati çekmektedir. 2002 yılında yüzde 20,1 olan GSYH içindeki payı, 2021 yılında yüzde 26'ya yükselmiştir. Sanayi üretiminin yüzde 85'lik kısmını oluşturan imalat sanayi ise 2021 yılında GSYH'nin yüzde 22,2'sini oluşturmaktadır. 2002-2021 döneminde Türkiye GSYH'si yıllık ortalama yüzde 5,5 büyürken, aynı dönemde sanayi hasılası yıllık ortalama yüzde 6,3 büyümüştür.

Ülkemizde sanayinin gelişmesine büyük katkı sağlayan, geri kalmış bölgelerin kalkınmalarını teşvik ederek sanayi yatırımlarını bu bölgelere çekmeyi hedefleyen Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) uygulamalarına Bakanlığımızca uzun vadeli krediler verilmekte ve sanayiciler için altyapısı tamamlanmış sanayi parselleri hazırlanmaktadır. Bakanlığımızca yaklaşık 60 yıldır başarı ile yürütülen, özellikle sanayileşme ve istihdam sağlama gibi nitelikleriyle ülkemiz kalkınmasına büyük katkı sağlayan ve kendine ait mevzuatı ile kurumsal bir kimlik kazanmış olan ülkemizdeki OSB'ler dünyada örnek bir model olarak ortaya konulabilecek unsurları bünyesinde barındırmaktadır.

OSB'ler ortak idari, teknik ve altyapı hizmetleri sunarak, sanayi işletmelerinin bir arada faaliyet göstermesine zemin hazırlayan bölgelerdir. Ayrıca OSB'lerde kümelenme stratejisi uygulanarak ortak altyapı hizmetleri ve rekabet öncesi iş birliği ile firmalarımızın maliyetlerini

azaltmak ve küresel ölçekte rekabet kabiliyeti oluşturmak hedeflenmektedir.

Bugün itibarıyla gelinen noktada, toplam 110.945 hektar büyüklüğünde 348 adet Organize Sanayi Bölgesi kurulmuş olup, 81 ilimizin tamamında Organize Sanayi Bölgesi yer almaktadır. Faal olan bölgelerde 57.397 adet sanayi parselinde üretime geçilmiş, bu tesislerde yaklaşık 2,5 milyon kişiye iş imkânı sağlanmıştır. Tüm parsellerin üretime geçmesi ile birlikte bu rakamın yaklaşık 3 milyon kişiye ulaşacağı öngörülmektedir. Bu sayede, Türkiye sanayi istihdamının yüzde 38'i OSB'lerden sağlanmaktadır. Yakın gelecekte bu rakamın yüzde 50 seviyesine ulaşması hedeflenmektedir.

2023 hedeflerine ulaşabilmek için sanayide bilgi ve teknolojiye dayalı yüksek katma değerli yerli üretim geliştirilerek, kaynakların etkin kullanıldığı, daha yeşil ve rekabetçi sanayi yapısına dönüşümün sağlanması yolunda Bakanlığımızca OSB'lerin "yeşil/sürdürülebilir üretim alanlarına" dönüşmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapılabilmesi için OSB mevzuatında düzenlemeler yapılmış, GES ve RES kurulum alanları üzerindeki sınırlar kaldırılmıştır. Yeşil OSB, Yeşil Altyapı, Geri Kazanım, Karbon Ayak İzi, Su Ayak İzi gibi çevreci sanayi altyapı ve üst yapısı için yapılacak yatırımların kredi ile desteklenmesi için yeni kredi mekanizmaları ve Dünya Bankası kredisi temin edilmiştir. Bakanlığımızca büyümek ve kapasitesini artırmak isteyen sanayicilerimiz için OSB uygulamalarına yönelik istikrarlı devlet desteğinin sağlanmasına devam edilecektir. Bu doğrultuda çalışmalarımız hızla devam etmekte olup 28 ilde bulunan OSB'ler için 12.300 hektar büyüklüğünde 32

adet yeni proje ile 39 ilde 20.000 hektar büyüklüğünde 65 OSB'de ilave alan yer seçimi çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca; Bakanlığımız 2022 yılı Yatırım Programında OSB'lerde 22.895 hektar büyüklüğünde 35 yeni proje ile birlikte devam eden 130 adet OSB projesi bulunmakta olup, bu projelere Bakanlığımız tarafından bugüne kadar 2022 yılı fiyatlarıyla toplamda 4,2 milyar TL harcama yapılmıştır.

OSB'lerde nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılamak ve okul-sanayici iş birliğini geliştirmek üzere, organize sanayi bölgelerinde ortaöğretim düzeyinde resmi ve özel mesleki ve teknik eğitim veren Anadolu Lisesi açılmasının desteklenmesini sağlamak ve böylece mesleki ve teknik eğitimin niteliğini artırmak için ilki 6 Ekim 2012 tarihinde, ikincisi de 29 Mart 2017 tarihinde olmak üzere Mesleki Eğitim İş Birliği Protokolleri imzalanmıştır. En son olarak sanayi sektörünün nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak ve bunların eğitime hızla adaptasyonunu sağlayarak verilecek ciddi teşviklerle de istihdamı geliştirmek amacıyla Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında 18 Kasım 2021 tarihinde imzalanan "Mesleki ve Teknik Eğitim İş Birliği Protokolü" imzalanmıştır.

Gelecek vizyonumuz çerçevesinde, Türkiye'nin üretim kapasitesinin modern ve teknolojik bir altyapıyla güçlendirilerek sağlam adımlarla ilerlemesinin öncüsü yine Türk sanayisi olacaktır. Bu kapsamda OSB'ler, altyapıları, teknoloji ve tasarım merkezleri, Ar-Ge merkezleri, model fabrikaları, Tek Durak Ofis yönetim anlayışları ve nihayetinde devasa fabrikaları ile Türkiye'nin yeni yüzyılında ülkemizin Avrupa'nın ve dünyanın üretim merkezi olmasını sağlayacaktır.

Ünsal SÖZBİR
MÜSİAD Sektör Kurulları ve İş Geliştirme
Komisyonu Başkan Yardımcısı

Global Bankacılık ve Türk Bankacılık Sistemine Makro Bakış

Global bankacılığı elbette tek bir bakış açısı ile ele almak doğru olmaz. Her ülkede, hatta ülkeler içerisinde çok farklı durumlar ile karşılaşmaktadır. Farklı ülkelerde farklı yansımaları görmek, aynı ülkede dip ve tepeleri görmek de mümkün oldu. Global bankacılığa ilişkin 2022 yılında görülen en belirgin tespitleri, ana hatları ile derleyip aşağıda sıralamaya çalıştık.

- 1 - Pandemi süreci ile global ekonomide yaşanan daralmalara rağmen 2022 yılında bankacılık sektörü toparlanabilmeyi başardı.
- 2 - Tedarik zincirinde yaşanan bozulmalara rağmen kredi ve pozisyon risklerinde geneli etkileyecek herhangi bir olumsuzluk yaşanmadı.
- 3 - Toparlanma ve artan enflasyon bankacılık gelirlerini de güçlü bir şekilde artırdı.
- 4 - Kârlılıklarda meydana gelen ve dikkat çeken artışlara rağmen, yüksek öz kaynaklar ile çalışmak zorunda olan bankacılık sektörünün öz kaynak kârlılığı istenen boyutta gerçekleşmedi. Sistemin kârlılık oranları 2008 yılı ile kıyaslandığında çok geridedir.
- 5 - Bankacılıkta bölgesel performanslarda çok belirgin oynaklıklar görülmektedir. Amerika, Avrupa ve Asya bankalarının genel büyüme veya zayıflamadan söz edilemez bir görünüme sahiptir. Son on yıldır yüksek performans gösteren Asya bankacılık sisteminin aynı zamanda en düşük performansa sahip olan bankaları da barındırdığı görülmektedir.
- 6 - Ekonomilerdeki yavaşlama banka büyümelerini ve kârlılıklarını da etkilemektedir. Gelecek beklentileri de buna yönelik olumsuz beklentileri tetiklemektedir.
- 7 - Gelecek dönemde genel olarak bankacılık sektörünün aynı kârlılık performansını yakalayamayacakları kaygısı ile hisse senedi

performansları açısından bankacılık sektörü globalde diğer sektörlerin gerisinde kalmaktadır.

8 - Geleneksel bir sektör olan bankacılık bu görünümü arz ederken, teknoloji ile desteklenmiş finansal çözümler anlamına gelen fintech'lerde sayısal ve hacim olarak çok önemli artışlar yaşanmaktadır. Fintechlerin performansı global finans sistemi, daha dar kapsamda da bankacılık sistemini yakından ilgilendirmektedir. Özellikle teknoloji kullanımında ağır hareket eden, fintechlerin hızlı balık stratejilerine uyum sağlamakta zorlanan Avrupa ve Amerika bankacılık sistemine alternatif olarak farklı ödeme sistemlerini geliştirmekte ve büyümektedir.

9 - Global Risk Yönetiminde en önemli gündem maddesi olan iklim ve çevre başlığı, bankacılık sektörünün de çalışmalarında da önemli yere sahip olmaya başlamıştır. Karbon salınımı, yeşil mutabakat gibi ana başlıklar, bankacılık sisteminin de müşterileri değerlendirmelerinde, kredi politikalarında önemli hâle gelmekte, bankacılığı düzenleyen otoriteler de düzenlemelerinde bu başlıklara yer verilmektedir.

Global bankacılık sisteminde yaşanan bu gelişmelerin yansımaları, son 25 yılda çok önemli gelişmelerin yaşandığı, Türk Bankacılık Sistemi'nde (TBS) de kendini göstermiştir.

Türk Bankacılık Sistemi 1994 ve 2001 yıllarında iç ekonomik krizler sebebi ile ağır bedeller ödemiştir. Bu tarihlerde kapanan çok sayıda banka ve yok olan değerlerinden çıkardığı dersler ile başta 2008 yılında yaşanan büyük ekonomik ve finansal deprem olmak üzere global krizlerde hiçbir bankasını kaybetmeme başarısını göstermiştir.

Türk Bankacılık Sisteminin güncel görünümü ve 2022 yılında göstermiş olduğu performansa ilişkin tespitlerimiz de aşağıdaki gibidir.

- 1 - Türk Bankacılık Sistemine yön veren hukuki düzenlemeler açısından gelişmiş hiçbir ekonomiden

geri kalan bir yönü bulunmamaktadır. Düzenleyici ve denetleyici otoritelerin gözü ve eli sistemin üzerindedir. Bu da mali ve yasal açıdan bankacılık sisteminin yakından izlenmesi, mevcut ve muhtemel risklerin anlaşılması ve yönetilmesi imkânını sağlamaktadır. Bankacılık sisteminin düzenlemelere uyumlanma becerisi de çok üst seviyededir. Özellikle ekonomideki hassasiyetten dolayı 2021 Aralık ayından bu yana yapılan yüzlerce düzenlemeye uyum sağlama becerisi takdiri gerektirir.

2 - TBS'nin hissedarlık yapısı; kamu- özel yerli-yabancı yatırımcı dengesi açısından güçlü ve renkli bir yapıya sahiptir. Her bir ortaklık yapısının kendisine has güçlü yönleri bulunmakta, çok sayıda banka halka açık olarak menkul kıymetler borsasında işlem görmektedir. Global bankacılık sisteminde olduğu gibi TBS'deki bankalar da diğer sektörler göre borsada düşük değerlerden işlem görmektedir.

3 - TBS içinde yer alan bankalara baktığımızda ağırlıklı olarak en büyük paya ticari bankalar sahiptir. Onları her geçen yıl az da olsa payı artan katılım bankaları takip etmekte, kalkınma ve yatırım bankaları da üçüncü sırayı almaktadır. Henüz faaliyete başlamamış, 2022 yılında kuruluş izinleri verilen dijital bankaları da bundan sonra dördüncü sırada sayacağız. Dijital bankaların faaliyet alanları hem ticari hem de katılım

Global bankacılık sektöründe 2022 yılında daha önce benzerine rastlanmayan uç örnekler yaşandı. Bankacılık sektörü iki yıl süren Covid-19'un etkisinden hızla çıkmaya çalışırken bozulan tedarik zinciri, yüksek enflasyon, ekonomilerde yavaşlama ihtimali, finansal teknolojilerdeki gelişim, bölgesel sıcak çatışmaların etkisi ile de çok ilginç performans örnekleri sergiledi. Bir yandan artan faiz oranlarının sağladığı daha yüksek kâr marjları ile rekorlara imza atılırken, diğer yandan bu kârlılığın devam ettirilemeyeceği kaygısı ile değerini bulmayan borsa performansları ile çok konuşulacak bir görüntü arz etti.

bankacılığına yönelik olacağı için, tasnifte bu ayrıntı da dikkate alınacaktır diye düşünüyoruz.

4 - 2022 yılında dikkate çeken en önemli başlıklardan biri de BDDK dan kuruluş izin alan yatırım bankaları ve dijital bankaların sayısında görülen artıştır. Ticari ve katılım bankalarına göre daha düşük kuruluş sermayesi istenen bu bankalara olan ilginin finansal anlamda ne gibi sonuçlar doğuracağı henüz bilinmemektedir. Kuruluş izni almış olmaları, BDDK ya sunmuş oldukları iş planlarının ve büyüme alanlarının ikna edici olduğu yönünde bir çıkarımı mümkün kılmakla beraber, henüz yorum yapmak için erkendir. Ticari ve katılım bankalarının dijital bankacılığa yaptığı yatırımları da dikkate aldığımızda önümüzdeki yıllarda çok yoğun ve yapıcı bir rekabetin bizi beklediğini söylemek mümkündür.

5 - TBS teknolojik açıdan dünyanın en gelişmiş alt yapılarından birisine sahiptir. Bu özelliği ile bankaların daha etkin ve verimli yönetilmesi mümkün hâle gelmektedir. Hayatı kolaylaştıracak değer önerisi, farklı müşterilere alternatif ürünlerin farklı kanallardan sunulması açısından da sistem çok geniş imkânlarla sahiptir.

6 - TBS içinde yer alan bankaların bir diğer yönü de Türk Ekonomisi içinde faaliyet gösteren en büyük kurumsal yapılar olmalarıdır. Kurumsal yönetim ilkeleri açısından son derece şeffaf ve düzenlemeye tabi olan bu yapıların nitelikli insan bulma ve geliştirme konusunda da çok önemli yeri vardır. Son yıllarda uluslararası bankaların yaptıkları satın almalarda tepe yönetimlerini yerli yöneticilere bırakıyor olması, kendi

çok uluslu yapılarına Türkiye'den yönetici götürüyor olması da TBS'nin yetenek yönetiminde sahip olduğu etkinlik açısından çok önemli bir göstergedir.

7 - TBS 2001 yılında yaşadığı büyük travmadan sonra mali bünyelerinin sağlamlığı, öz kaynak yeterliliği, aktif kalitesi ve kârlılığı açısından güçlü bir görünümüne sahiptir. Bankacılık sisteminin çok kâr ettiğine yönelik zaman zaman gelen eleştirilere rağmen, bu yapılar için ayrılan öz kaynaklar ve enflasyon ile değerlendirildiğinde aslında kârlılıkların düşük olduğu bile söylenebilir. Kaldı ki; ekonominin en hassas oyuncularını olarak oynadıkları rol ve taşıdıkları riskler açısından bu yapıların güçlü olması, ancak sürdürülebilir bir gelir-gider dengesi ile mümkündür.

8 - Makro ekonomik politikaların gerçekleşmesi için en önemli destekçi işletmeler olan bankaların son birkaç yıldır gösterdiği performans açısından kamu bankalarının ayrıca zikredilmesi gerekir. Kamu bankalarının makro iktisadi hedefleri gerçekleştirmede oynadıkları rol 2018 yılından itibaren çok daha öne çıkmış, kamu otoritesi birçok hedefini bu yapılar üzerinden gerçekleştirmeyi tercih etmiştir. Özel sektör bankalarının nispeten çekimser kaldığı bu dönemde, kredi geri dönüşlerinde bir olumsuzluğun yaşanmamış olması da TBS açısından vurgulanması gereken özelliklerinden biridir.

9 - Bankacılığın aktif kalitesinin bozulmamasında en önemli gelişmelerden biri de uygulanan net eksi reel faiz politikalarının firmalara yaptığı finansal katkıdır. Ancak burada 2023 ve sonrası için daha dikkatli olunması gereğine işaret etmeyi de faydalı görüyoruz.

Zira, yüksek enflasyon, girdi maliyetlerinin artması işletmelerin çalışma sermayesi ihtiyacını artırmıştır. Enflasyon ile mücadele kapsamında seçici kredi politikaları uygulaması, kaynağa erişim problemlerinin artarak devam edecek olması, dikkatli bir nakit yönetimini de zorunlu hâle getirmektedir. Firmaların nakit yönetiminde gösterdiği başarı bankaların aktif kalitesini doğrudan etkilemekte, tahsili gecikmiş kredi alacaklarının toplam krediler içindeki payını da belirlemektedir.

10 - Kaynak yapısı ağırlıklı mevduat ve katılım hesaplarına dayalı olan TBS'nde mevduatın krediye dönüşme oranında son üç yılda gerileme olmuş, yüzde 140'lı seviyelerden yüzde 90'lara gerilemiştir. Parasal genişleme anlamına gelen TCMB kaynakları oluşan boşluğun doldurulmasında büyük rol oynamıştır. Yurt dışı bankacılık sisteminden sendikasyon yoluyla sağlanan kaynaklar toplamda döviz bazında artmamıştır.

11 - Katılım bankacılığının TBS içindeki payı yüzde 6-7 seviyelerindedir. Katılım bankalarında içinde bulunduğu katılım finans sistemi 2022 yılında Cumhurbaşkanlığı'nca yayımlanan bir Strateji Belgesi ile yeni bir vizyona kavuşturulmuştur. Geçtiğimiz 20 yıl boyunca yaygınlaştırılması için çok yoğun düzenleme ve desteklemelere rağmen katılım finans sisteminin toplam finans sisteminden aldığı pay henüz istenilen

seviyede değildir. Katılım bankası, katılım sigortacılığı ve tasarruf finansman sistemi gibi başlıklar ile faaliyet gösteren yapıların finans sisteminden daha fazla pay almasının önündeki en önemli engelin, zaman zaman dillendirildiği gibi, bu sistemin ürün gamı veya dağıtım kanal yapısı eksikliği olmadığı kanaatindeyiz. Bu yapıları büyümesine öncülük edecek ve hızlandıracak nitelikte lider yapıların olmamasının, bu geri kalışta önemli payının olduğunu düşünmekteyiz. Çok sayıda küçük oyuncu yerine, güçlü öz kaynağı olan, nitelikli ve yetkin kadrolar ile desteklenmiş, sistem alt yapıları kuvvetli, operasyon verimliliği yüksek yapıların kurulmasına, gerektiğinde bu yapıları oluşturacak devir ve birleşmelere ihtiyaç olduğunu inanmaktayız.

Sonuç olarak; Global Bankacılık Sistemi ve Türk Bankacılık Sistemi, son üç yılda yaşanan, sağlık, politik, ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmelerden fazlası ile etkilendi. Bu olumsuz etkiler 2022 yılında büyük ölçüde telafi edilerek, önemli toparlanmalar sağlandı. Bu toparlanmanın sağlıklı ve sürdürülebilir olması mevcut ve gelecekte ortaya çıkacak risklerin doğru okunması, senaryo analizleri ve stres testleri ile sistemin dayanıklılığının sürekli ölçülmesi ve artırılmasına bağlıdır. Ekonomiler içinde çok büyük öneme sahip olan bankacılık sisteminin durumunu bilmek, performansını yakından izlemek sadece bu sektörde faaliyet gösteren kişi ve kurumların değil, ekonomik hayata ilgisi olan herkesin görevidir. Zira buradaki gelişmeler hepimizi doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemektedir.

Yasin Ekrem SERİM
T.C. Dışişleri Bakan Yardımcısı

Türkiye'nin Dış Politika Hamleleri

Kırılganlıkların merkezinde yer alan bir ülke olarak, etkin, insani, çok yönlü, çok aktörlü, esnek, gerçekçi ancak değerlerimizden taviz vermeyen bir dış politika yürütüyoruz.

Çıkarlarımızı korumak amacıyla sahada ve masadaki varlığımızı tahkim ediyor; bölgesel ve küresel krizlerin çözümünde arabulucu-kolaylaştırıcı rol oynuyor; küresel eşitsizlik ve adaletsizliklere karşı tepkimizi her platformda dile getiriyor ve çözüm önerilerimizi sunuyoruz. Kriz ve çatışmalar karşısındaki etkin ve ilkel tutumumuzla, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, inisiyatif alan ve oyun kuran, kendisine karşı girilen oyunlara karşı önalan ve gerektiğinde de bu oyunları bozan bir dış politika yürütüyoruz.

Rusya-Ukrayna savaşı bağlamında oynadığımız rol ve attığımız adımlar, Türk diplomasisinin küresel ölçekte geldiği konumun, taşıdığı önemin nişanesi oldu.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100'üncü, Hariciye Teşkilatımızın temellerinin atılmasının 500'üncü yılına yaklaşırken, bölgemiz ve dünyamız birçok sınamayla karşı karşıya bulunuyor. Donmuş ihtilaflar ve süregelen çatışmalar, iklim değişikliği, terörizm, yükselen ırkçılık ve İslam karşıtlığı gibi tüm insanlığı tehdit eden sorunlara sürdürülebilir çözümler üretilmesine duyulan ihtiyaç artıyor.

500 yıla varan Hariciye geleneğimizden ve binlerce yıla dayanan Türk devlet anlayışından aldığımız ilhamla, sayıları son 20 yılda 163'ten 257'ye ulaşan dış temsilciliklerimizle dünyanın her köşesinde ülkemizi ve milletimizi temsil ediyoruz. Geniş diplomatik ağımla, iş insanlarımızın farklı coğrafyalarda yeni fırsatları değerlendirmelerini, ticaret ve yatırım iş birlikleri geliştirmelerini destekliyoruz. Bu desteğimizle somut ve ölçülebilir sonuçlara ulaşıyoruz. Yeni Büyükelçilik açtığımız 39 ülkeyle ticaretimizi yüzde 27 arttırdık.

Büyük güç mücadelelerinin fay hatları belirgin şekilde derinleşti. Avrupa güvenlik mimarisini temelinden sarsan Ukrayna savaşı bu durumun son örneğini teşkil etti. Dünya genelinde had safhaya ulaşan kırılganlıklar, Ukrayna'dan Afganistan'a, Libya'dan Yemen'e, Suriye'ye uzanan iç içe geçmiş istikrarsızlık kaynakları acil çözüm gerektiriyor.

Arabuluculuk-kolaylaştırıcılık çabalarımız sayesinde tarafları bir araya getirdik. Birleşmiş Milletler'le yürüttüğümüz süreç sayesinde, İstanbul Tahıl Mutabakatını hayata geçirdik. Bugüne kadar 15 milyon tondan fazla tahılın dünya piyasalarına ulaşmasında ve muhtemel bir gıda krizinin önüne geçilmesinde temel rol oynadık. Küresel gıda fiyatlarının gerilemesine katkı sağladık. Zaporijya Nükleer Santrali'ne ilişkin görüşmelere İstanbul'da ev sahipliği yaptık.

Tüm bunlar, ilkel ve dürüst yaklaşımımız, her iki ülkenin de ülkemize duyduğu güven sayesinde mümkün oldu.

Adil ve sürdürülebilir bir barışa ulaşılmasına yönelik çabalarımızı sürdürüyoruz.

Uluslararası hukuka, meşruiyete ve diyaloga öncelik veren, insan odaklı, bölgesel istikrarı gözetken ve değişen şartlara anında mukabele edebilen dış politika anlayışımızla bölgemizde ve ötesinde huzur, barış ve istikrar kuşakları oluşturmak temel hedefimizdir.

Bu yaklaşımımız Suriye'de, Libya'da, Irak'ta, Karabağ'da, Ege'de ve Doğu Akdeniz'de de görülüyor. Suriye'de ihtilafa siyasi çözüm bulunmasına yönelik çabaları destekliyoruz. Suriye ve Irak'ta ulusal güvenliğimize ve çıkarlarımıza yönelik her türlü terör örgütü ve tehdidin bertaraf edilmesine ilişkin gayretlerimiz sürüyor. Güney sınırlarımızın güvenliğini sağlamak amacıyla gereken adımları atmaya devam ediyoruz.

Ege'de ve Doğu Akdeniz'de, ülkemizin meşru haklarını ve hayati çıkarlarını koruyoruz. Bu amaçla, hiçbir kışkırtıcı eyleme müsaade etmiyoruz. Türkiye'nin tutumu, uluslararası hukuk ve içtihat temeli üzerinde konumlanıyor. Kıbrıs'ta egemen eşitliğe dayalı iki devletli formülün tek çözüm yolu olduğuna inanıyor, KKTC'nin uluslararası toplum tarafından tanınması için çalışmaya devam ediyoruz. KKTC'nin Türk Devletleri Teşkilatı'na gözlemci üye olarak kabulü tarihi bir gelişme oldu.

Stratejik önceliklerimiz arasında özel öneme sahip Türk Dünyası ile ilişkilerimiz derinleşerek gelişiyor. Kurucuları

arasında yer aldığımız ve Sekretaryasına İstanbul'da ev sahipliği yaptığımız Türk Devletleri Teşkilatı, bölgesinde barış ve istikrara katkı sağlamaya devam ediyor. Can Azerbaycan için yıllardır kanayan bir yara hâline gelen Karabağ'da çözüme yaklaşılmaya önemli katkı sağladık. Güney Kafkasya'da bölgesel iş birliğinin penceresi açıldı. Orta Doğu'da diyalog ve diplomasi kanallarıımız ivme kazandı.

Balkanlarda barış ve istikrar ortamının korunması amacıyla, sahiplenme ve iş birliğini teşvik etmeyi sürdürüyoruz.

Transatlantik ilişkilerimizi sağlamlaştırıyor, NATO bünyesindeki müttefiklik ilişkilerimizi pekiştiriyor ve AB'ye tam üyelik perspektifimizi koruyoruz.

Ekonomik ilişkilerimiz, diplomamızın payandaları arasında yer almaktadır. En büyük ticaret ortağımız olan Avrupa Birliği'yle karşılıklı yatırım ve ihracatımızı artırmaya; Gümrük Birliği'nin güncellenmesine ve Vize Serbestisine yönelik ilerleme sağlanmasına; sürdürülebilir iş birliği modelleri oluşturulmasına ve ticaret hacmimizin artırılmasına çalışıyoruz.

Ukrayna savaşıyla beraber küresel enerji düzleminin temelden değiştiğini, dünyanın Avrupa merkezli küresel bir enerji krizine sürüklendiğini görüyoruz. Enerji arz güvenliğinde kaynak ve güzergâh çeşitlendirmesi artık öncelikli mesele hâline geldi. Avrupa ile Rusya arasındaki enerji ilişkileri, uygulanan kapsamlı yaptırımlar ve Rusya'nın mukabil adımları sonucunda kopma noktasına geldi. Bu gelişmeler de enerji fiyatlarında ve piyasalarda çalkantılara neden oldu ve öngörülebilirlik kalmadı. Bu konjonktürde, kesinti veya arz güvenliği sorunuyla karşılaşmadık. Bunda, siyasi bakımdan izlediğimiz ilkel ve dengeli politikanın yanı sıra, enerji güvenliğini daha kuvvetli hâle getirmeye yönelik kaynak ve güzergâh çeşitlendirme politikalarımız etkili oldu. Mevcut enerji altyapımız ve kapasitemiz sayesinde, hem kendi enerji güvenliğini güvence altına alıyoruz, hem geniş bölgemizin enerji güvenliğine katkı yapıyoruz.

Her coğrafya ile iletişim kurabilme kabiliyetimizle, açılım ve ortaklık politikalarımızla dış politikamızın eksenini çeşitlendirmeye devam ediyoruz. Açılım politikalarımız dış ticaret rakamlarımıza somut biçimde yansıyor. Latin Amerika ve Karayipler Bölgesiyle dış ticaret hacmimiz son 20 yılda 15 kat yükseldi. Afrika ülkelerine yönelik

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

ihracatımızı aynı dönemde 7'ye katladık. Kıtada doğrudan yatırımlarımız 6 milyar dolara, projelerimizin toplam değeri 82,6 milyar dolara ulaştı.

Dış politikamızın düşünce boyutunda hayata geçirdiğimiz Antalya Diploması Forumu, alanında dünyanın önemli platformlarından biri hâline geldi. Mart ayında düzenlenen ikinci ADF'ye, 17'si Devlet ve Hükümet Başkanı, 80'i Bakan ve 40'ı üst düzeyli uluslararası teşkilat temsilcisi olmak üzere toplam 3 bin 260 konuk katıldı. Rusya ve Ukrayna'nın Dışişleri Bakanları ilk kez ADF marjında bir araya geldiler. Üçüncü ADF'yi 10-12 Mart 2023 tarihlerinde yapacağız.

Uluslararası arabuluculuk çabalarına öncü katkı sağlıyoruz. "İstanbul Arabuluculuk Konferansları"nı düzenli olarak gerçekleştirmeye devam ediyoruz.

BM sistemindeki reform ihtiyacını sürekli vurguluyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya Beşten Büyüktür" ve "Daha Adil Bir Dünya Mümkün" ifadelerinde somutlaşan görüşlerimizi tüm platformlarda savunuyoruz. Diğer dünya liderlerinin de hak vermekte olduklarını memnuniyetle müşahade ediyoruz.

Vatandaş ve soydaşlarımızın bulundukları ülkelerde, huzur içinde yaşayabilmeleri dış politikamızın öncelikleri arasındadır. Savaş sürecinde, 18 binden fazla vatandaşımızı Ukrayna'dan ülkemize tahliye edildi. Soydaşlarımızı da yalnız bırakmadık. 12 binin üzerinde soydaş (Ahıska Türkü ve Kırım Tatar Türkü) ve bazı Türk Cumhuriyetlerinin (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan) vatandaşlarının tahliyesine destek verdik. Pandemi sürecinde de 142 ülkeden 100 binden fazla vatandaşımızın ülkemize dönüşünü sağladık. Ayrıca,

67 ülkeden 18 binden fazla yabancıdan da ülkemize düzenlenen tahliye seferlerine katılmasına imkân tanıdık.

İslam karşıtlığı, ırkçılık ve yabancı düşmanlığıyla mücadelelerimiz kararlılıkla devam ediyor. Çok sayıda Müslümanın katledildiği hazine Christchurch saldırılarının yıldönümü olan 15 Mart günü, ülkemizin yoğun katkılarıyla, 2022'de BM Genel Kurulu tarafından "İslamofobiyle Mücadele Uluslararası Günü" olarak kabul edildi.

Konsolosluk hizmetlerimizin hız ve kalitesinin artırılması yönünde yoğun gayret sarf ediyoruz. Yenilikçi yaklaşımlarımız vatandaşlarımız tarafından da takdirle karşılanıyor. Sadece 2022 yılında "konsolosluk.net" altyapısı üzerinden 3 milyondan fazla konsolosluk işlemi gerçekleştirdik. Yapay zekâ temelli uygulamaları hizmete sunduk.

Dış politikamız ile iş dünyamız arasında yakaladığımız güçlü sinerji, başarılarımızda şüphesiz önemli pay sahibi. 60 bine yakın işletmesiyle, yurt dışında 81 farklı ülkede yaklaşık 2 milyon istihdam sağlayan MÜSİAD başta olmak üzere, özel sektörümüzün dinamizminin gıpta edilen başarılarımızda önemli payı bulunuyor.

Girişimci ve insani dış politikamız, yurt dışındaki 257 temsilciliğimiz vasıtasıyla, iş insanlarımızı desteklemeye, ürünlerimizin dünyanın her bir noktasına ulaştırılmasına katkı yapmaya devam edecek.

2023 yılında da Sayın Bakanımızın yönetiminde, devletimizin ve milletimizin âli menfaatlerini, hak ve çıkarlarını korumak üzere sahada ve masada güçlü dış politikamızı sürdüreceğimizi belirtmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye Yüzyılı hedeflerine doğru güvenle ilerlemeye devam edeceğiz.

Biz Size Kefilliz!

Kefalet Sigortanız Varsa, Teminat Mektubuna İhtiyacınız Yok!

Bankalar tarafından düzenlenen teminat mektupları ile aynı ölçüde kabul gören ve ihtiyaçlarınız için daha esnek çözümler sunabilen Kefalet Sigortası kapsamında sizin için düzenleyeceğimiz Kefalet senetlerini kullanabilirsiniz.

0216 412 57 57

vizyon
sigorta

İbrahim ACAR
Yeni Şafak Gazetesi Ekonomi Müdürü

Türkiye Enerjide Bağımsızlık Ateşini Yaktı

Konumuz Türkiye'nin enerjideki dikkat çeken çıkışı. Karadeniz'deki doğal gaz keşfiyle 'Vira Bismillah' dedik. Yıllardır izini sürdüğü doğal gaza kavuşan Türkiye; 1 trilyon dolar değerindeki 710 milyar metreküp doğal gaz rezerviyle yeni yüzyılına girdi. Komşu ülkelerimizin neredeyse tamamında petrol ve doğal gaz fişkirmasına rağmen, Türkiye bir asırdır bu kaynaklara uzaktan baktı. Yakın zamana kadar "Komşuda var bizde niye yok?" sorusu hamasi bir söylemden öteye gitmedi. Kifayetsiz politikaların faturası olarak her yıl 10 milyarlarca dolarlık enerji ithal etmek zorunda kaldık.

Ancak bu düzen sonsuza dek böyle sürmeyecekti. Türkiye, son yıllarda diğer alanlarda olduğu gibi enerjiye de büyük yatırımlar yaptı. Ve attığı adımların meyvesini de almaya başladı. Hem karada hem de denizde yoğunlaşan sismik arama çalışmaları sayesinde Türkiye, bugün doğal gaz ve petrol üreten ülke olarak adından söz ettiriyor. 2 sismik ve 4 de sondaj olmak üzere toplam 6 gemiyle enerji aramalarında bayrak dalgalandırıyor. Petrol ve doğal gaz aramalarına başladığında Türkiye; bir dizi şantaj, yıldırma çabası, ambargo, içeriden ve dışarıdan gizli açık tehditlere maruz kalsa da geri adım atmadı. Bu mücadelenin sonunda kendi gemileriyle ve kendi insanıyla petrol ve doğal gaz aramasını yapacak imkâna kavuştu.

Daha yeni başlıyoruz

Enerjide dışa bağımlılığın azalması için yerli kaynakların daha fazla kullanımını temel hedefler olarak belirleyen Türkiye, yerli ve yenilenebilir kaynaklara yaptığı yatırımların meyvelerini almanın sevincini yaşıyor. Enerjide yaktığımız bağımsızlık ateşi gün geçtikçe harlansa da, "daha yeni başlıyoruz" diyebilecek konumdayız.

Son yarım yüzyılda petrolde irili ufaklı birkaç kuyuda petrol keşfetsek de, düne kadar özlemini çektiğimiz doğal gaz konusunda yaptığımız aramalar sonuçsuz kalmıştı. Israrla yapılan sismik ve sondaj araması çalışmaları sayesinde Türkiye, ilk doğal gaz keşiflerine küçük de olsa daha önce Düzce, Silivri ve Sakarya'da imza atmıştı. Aradıkça bulan, buldukça daha çok aramak isteyen bir enerji politikasıyla kayda değer büyüklükteki bir doğal gaz rezervini Batı Karadeniz'de bulduk.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Karadeniz'deki sondajda 320 milyar metreküp doğal gaz rezervinin keşfedildiğini 21 Ağustos 2020 tarihinde duyurdu. Zaman içerisinde yeni keşiflerle birlikte Sakarya Gaz sahasındaki rezervini 540 milyar metreküpe ulaştı. Çaycuma-1 sahasında ise 58 milyar metreküplük gaz rezervi keşfettik. Bu arada daha önce 540 milyar metreküp doğal gaz keşfedilen 13 kuyunun üç boyutlu modelleme çalışmaları sonucunda buradaki rezerv miktarının 652 milyar metreküp olduğu tespit edildi ve karam yukarı revize edildi. Böylece Karadeniz'deki gaz rezervi Çaycuma-1'de yeni keşifle birlikte 170 milyar metreküp artarak toplamda 710 milyar metreküpe ulaştı.

Karadeniz gazı konuttaki tüketimi 33 yıl karşılayacak

Karadeniz'de keşfedilen doğal gazın bugünkü rakamla uluslararası piyasalardaki karşılığı 1 trilyon dolar civarında. Karadeniz'de keşfedilen gaz, 33 yıl boyunca Türkiye'deki tüm hanelerin kullanıma yetecek büyüklükte. Mart ayında kullanıma sunulması beklenen Karadeniz doğal gazının şebekeye bağlanmasıyla enerjideki bağımsızlık ateşi Türkiye'nin her tarafına yayılmış olacak. "Her arayan bulamaz ancak bulanlar arayanlardır" anlayışıyla çalışmalarını sürdüren Türkiye, önümüzdeki dönemde Karadeniz'de daha fazla alanda

arama kuyusu açmayı planlıyor. Bulduğumuz doğal gaz keşifleriyle sevinsek de, enerji ithalatımızın en büyük kalemini yıllardır petrol oluşturuyor. Türkiye günde ortalama 1 milyon ton akaryakıt harcayan bir ülke. Bugünkü varil fiyat üzerinden hesaplama yapıldığında bir yıllık petrol ithalatı faturamız 30-35 milyar dolar civarında olduğu görülüyor. İhtiyacımızın yüzde 92'ini ithalat yoluyla karşılıyoruz maalesef. Gabar Dağı'ndaki petrol sahasından elde edilenlerle birlikte TPAO, günde 60 bin veril petrol çıkarıyor. Özel sektörün çıkardığıyla birlikte günlük üretimimiz 80 bin varile çıkıyor.

Enerjide asıl devrim, özel sektörün önünün açılması oldu. Rüzgâr ve güneş santrallerinin kurulması için sağlanan kolaylıklar, yenilenebilir enerjide hızlı yol alınmasını sağladı.

Salgın sonrası dönemde enerji arz güvenliğinin dünya gündeminin en önemli başlıklarından biri hâline geldiği bir ortamda, Türkiye; yerli ve yenilenebilir kaynaklardan enerji yatırımları birkaç adım öne çıktı. Enerji ihtiyacının yüzde 55'ini su, güneş, rüzgâr, termal gibi yerel ve doğal kaynaklardan elde eden Türkiye, bu alanlardaki yatırımlarını artırıyor.

Temiz ve ucuz enerji

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, Türkiye'nin 2053'te net sıfır emisyonu ulaşma hedefi var. 2022 sonu itibarıyla 100 bin megavat seviyesinde olan elektrik kurulu gücünün 2035'te 189 bin megavata çıkması öngörülüyor. Türkiye Ulusal Enerji Planı'na

göre; kapasitenin yüzde 64,7'sinin yenilenebilir enerji kaynakları oluşturacak. Türkiye'nin bugün rüzgârda 11 bin güneşte ise 9 bin megavat enerji üretme kurulu gücü var. Hedefin gerçekleşmesi için bu iki kulvardaki yatırımların katlamalı olarak gitmesi lazım. Türkiye'nin güneş enerjisi kurulu gücü 2035'te 53 bin megavat, rüzgârda kurulu gücü ise 30 bin megavat olacak.

Türkiye'deki ilk rüzgâr enerjisi üretimine 1998'de İzmir'de başlandı. O yıl 9 megavatta kalan rüzgâr enerjisi kapasitesi 2000'de 19 megavata çıktı. Rüzgâr enerjisi yatırımlarında asıl büyük çıkış son 15 yılda yaşandı. 2012'de 2 bin 355 megavat olan rüzgâr enerjisi kapasitesi 2015'te 4 bin 733 megavata, 2021'de 9 bin megavata ulaştı. Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (TÜREB) verilerine göre; Eylül 2022 sonu itibarıyla Türkiye'deki rüzgâr kurulu gücü; 280 santral ve 4 bin 117 rüzgâr türbiniyle 11 bin 641 megavata ulaştı. Rüzgâr kaynaklı elektrik üretimi yüzde 25-27 ile rekor kırdı günler oldu.

Yenilenebilir enerji kaynakları yaptığımız yatırımlar sayesinde hem temiz enerjiye kavuştuk hem, fosil yakıtlara verdiğimiz para cebimizde kalıyor artık. 2000'li yılların başına kadar neredeyse hiç yatırım yapılmayan bu iki alandan şimdi parmakla gösterilen ülkelerden biri hâline gelen Türkiye'nin hedefi, 2035'e kadar enerji kurulu gücünde yüzde 55 olan yenilenebilir kaynakların payını yüzde 65'e çıkarmak. Bu yapacak irade de var Türkiye'de kabiliyet ve imkân

da var. Güneş ve rüzgâr gibi yerel kaynaklarla elde edilen temiz enerjinin, çevreyi koruduğu gibi bütçeyi de koruyor. Cambridge Econometrics tarafından hazırlanan, "Türkiye'de Fosil Yakıt Fiyatları ve Enflasyon" başlıklı rapora göre; Türkiye'de güneşten elektrik üretim maliyeti doğal gaza göre yüzde 50 daha düşük. Türkiye'de şu anda güneş ve kara rüzgâr santralinin megavatsaat maliyeti sırasıyla 64 ve 44 dolar olarak hesaplanırken, bu rakam doğal gaz kaynaklı üretimde megavatsaat başı 128 dolara karşılık geliyor.

Panel tarlaları Türkiye'nin her yerinde

Türkiye; güneş enerjisinde öne çıkan nadir ülkelerden biri oldu. Bu alanda yapılan yatırımlarla birlikte kurulu güç santralleri Türkiye'nin 78 iline yayıldı. Güneş Enerji Sistemleri'nden (GES) elektrik üretimine ülkemizde 2014 yılında başlanırken, bu yıla kadar GES'ler sadece konutlarda ve işletmelerde sıcak su elde etmek için kullanılıyordu. Geride kalan yıllarda üretim rakamında her geçen yıl gözle görülür şekilde bir artış sağlanırken, Türkiye'de güneş enerjisinin elektrik üretimi içindeki payı yüzde 9'a çıktı.

Bugün itibarıyla 9 bin 308 GES santralinde 9 bin 319 megavat kurula güce ulaşan Türkiye, yeni yatırımlar için öne çıkan ülkelerin başında geliyor. Güneş enerjisinde kurulu güç bakımından ilk beş şehir Konya, Ankara, Şanlıurfa, Kayseri ve İzmir olarak sıralanıyor.

HAYATIN HER ANINDA YANIBAŞINIZDAYIZ

Gücümüzü köklerimizden alıyoruz.

Çınar Boru & Genel Müdürlük

Ayazlı Mahallesi
Ereğli Cad. No:178
Akçakoca / DÜZCE
T: 0(380) 525 02 67
F: 0(372) 316 89 72

Çınar Çelik

Organize Sanayi Bölgesi
Çınar Caddesi
Kdz. Ereğli / ZONGULDAK
T: 0(372) 334 36 90
F: 0(372) 334 36 99

Çınar Lojistik

Bozkuş İşhanı
No: 18/C
Kdz. Ereğli / ZONGULDAK
T: 0(372) 316 46 20
F: 0(372) 316 89 73

İstanbul Ofis

Finans Kent Mah. Prof. Hasan
Küçük Cad. No:5 Blok:9A-20. Kat
Daire 191 Ümraniye / İSTANBUL
T: 0(216) 688 24 29
F: 0(216) 688 24 28

Bu yazıyı uygulaması **CERÇEVE** kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Bilal TOPÇU
Teknopark İstanbul Genel Müdürü

Teknopark İstanbul'un Start-Up Destekleri ve Faaliyetler

Girişimcilere uluslararası standartlarda fırsatlar sağlarken, karşılaştıkları zorlukları kolayca aşabilmeleri için de çeşitli programlar sunuyoruz. Firma ve girişimcilerimize Connectto Teknoloji Transfer Ofisi Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) Birimimiz tarafından yürütülen TeknoDestek programı ile patent, faydalı model tescili ve endüstriyel tasarım tescili konusunda hibe desteği sağlıyoruz.

Teknopark İstanbul olarak, Türkiye girişimcilik ekosisteminin gelişmesi için yoğun bir çalışma içindeyiz. Kuluçka merkezimiz Cube Incubation, derin teknoloji odaklı yapısıyla, inovatif iş fikirlerine sahip girişimcilerin, yatırımcıların ve diğer paydaşların ortak hedeflerde buluştuğu bir ekosisteme sahip. 8961 Ar-Ge mühendisi, 402 Ar-Ge firması, 112 kuluçka firması ile bugüne dek 2927 projeye imza atan Teknopark İstanbul olarak, Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın sayılı kuluçka merkezlerinden biri olan Cube Incubation ile hem girişimcilerin projelerini hayata geçirmelerine destek veriyor hem de sermaye desteği bulmaları için yatırımcılar ile aralarında köprü görevi görüyor.

Girişimcilere uluslararası standartlarda fırsatlar sağlarken, karşılaştıkları zorlukları kolayca aşabilmeleri için de çeşitli programlar sunuyoruz. Firma ve girişimcilerimize

Connectto Teknoloji Transfer Ofisi Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları (FSMH) Birimimiz tarafından yürütülen TeknoDestek programı ile patent, faydalı model tescili ve endüstriyel tasarım tescili konusunda hibe desteği sağlıyoruz. Firmaların Ar-Ge çıktılarının korunmasını sağlayan patent, faydalı model, endüstriyel tasarım tescili gibi başvuru ücretlerinin yanı sıra, bunların devam sürecinde yapılan inceleme ve araştırma ücretleri ile uluslararası patent başvuru ücretleri de Teknopark İstanbul tarafından destekleniyor.

Kuluçka merkezimizde, sinerjiyi artırmak ve uluslararası düzeyde altyapı imkânı sağlamak amacıyla girişimcilerimize 7/24 açık modern çalışma alanları, eğitim ve etkinlikler, mentorluk, danışmanlık, girişim analizi ve teknik analizler ile yatırımcı-firma görüşmeleri gibi birçok imkân ve hizmet sağlıyoruz. Bunlara ek olarak sunduğumuz montaj atölyesi, karanlık oda, laboratuvar ve temiz odalar, siber güvenlik laboratuvarı, sunucu odası, showroom alanı ve kütüphane kullanımı ile vergi avantajı imkânlarını da özellikle vurgulamak isterim. Son üç yılda bu imkânlardan faydalanmak için kuluçka merkezimize başvuruda bulunan girişimci sayısı 2 bin 500'ü geçti.

112 girişimcinin yer aldığı kuluçka merkezimizde 6'şar aylık dönemlerle ön kuluçka, kuluçka ve kuluçka sonrası hizmetler sunuyoruz. Son 1 yılda 14 girişimcimiz 2,7 milyar TL değerlendirme ile 750 milyon TL yatırım aldı. Merkezimizde 2014'ten bu yana 500'den fazla girişimciye kuluçka, 900'den fazla da hızlandırma hizmeti verdik. 2023'te ise 500'den fazla girişimciye kuluçka ve hızlandırma hizmeti vermeyi hedefliyoruz.

Öte yandan startup girişimlerini önemli yatırımcılarla bir araya getirerek sermaye ve finans desteği almalarına da aracılık ediyoruz. Ülkemiz gençlerinin çıkarttığı unicorn'ların yanı sıra yenilerinin çıkması için melek yatırımcılar ve fonlarla temastayız. Yine, Türkiye'nin derin teknoloji merkezi olarak bu yılın başında 'girişim sermayesi yatırım

fonu' kurup bünyemizdeki girişimleri doğrudan kendimiz destekleme kararı almıştık. 300 milyon liralık başlangıç fonu ile özellikle derin teknoloji alanındaki startup'lara yatırım yapıyoruz. Bu sayede yatırımcılardan bağımsız şekilde her türlü projeye destek olarak, girişimci sayısını artıracacağız. Düzenli olarak yaptığımız etkinlikler yoluyla, girişimcilerimizi önde gelen firmalarla bir araya getirerek projelerinin satışa dönüşmesi, satışlarının ölçeklenmesi ve yeni projelerin çıkmasına vesile oluyoruz. 2022 yılında hem girişimcilerin projelerini hayata geçirmelerine destek vermek hem de sermaye desteği bulmaları için bugüne dek 7 kez "Açık Kapı: İş Dünyası ile Buluşma" etkinliği gerçekleştirdik. Ayrıca, yeni iş birlikleriyle büyüme yolunda Sanofi, TTAf, İnci Holding ve Würth Electronic Türkiye firmaları ile partnerlik anlaşmalarını hayata geçirdik.

Cube Incubation'ın Doğu Marmara Yüksek Teknoloji Geliştirme ve Ticarileştirme Mentorluk Merkezi ve TÜBİTAK 1601 BIGG (Bireysel Genç Girişim) kuluçka merkezi projeleri TÜBİTAK tarafından destek alınırken, Avrupa Birliği proje hazırlıkları ve partnerliklerine yönelik çalışmalarımız da devam ediyor. Cube Incubation, oluşturduğu Cube Mentorship programı ile özellikle derin teknoloji ekosistemine mentor kazandırılması ile sürdürülebilir ve ölçülebilir mentorluk sistemi kurulması açısından Türkiye ve dünyanın çeşitli bölgelerinde mentorlarla çalışıyor. Bu sayede farklı pazarlara ulaşarak, ihtiyaç duyulan bilgi ile girişimcilerimizi buluşturuyoruz. Cube Mentorship havuzumuzda şu an 150'den fazla mentor ve iş rehberi yer alırken, yeni program çağrımızla 120'den fazla mentor başvurusu almış durumdayız.

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi, İstinye Üniversitesi, Bursa Teknik Üniversitesi ve Türk Alman Üniversitesi iş birliğinde yürütülen TÜBİTAK 1601 BIGG Cube Incubation projesiyle akıllı ulaşım, temiz teknolojiler, akıllı üretim sistemleri, iletişim ve sayısal dönüşüm, sağlık ve iyi yaşam, sürdürülebilir tarım ve beslenme alanlarında iş fikri olan 45 girişimciye hibe desteği kazandırdık. Ayrıca yeni dönemde 37 uygulayıcı kuruluş arasından destek almaya hak kazandık. Önümüzdeki dönemde projeyi İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sakarya Teknokent, Sanofi ve Türk Telekom iş birliğinde yürüteceğiz.

Önümüzdeki dönemde siber güvenlik ve biyoteknoloji başta olmak üzere 100'ün üzerinde olan girişimci sayımızı iki kat artırmayı planlıyoruz. Siber güvenlik, en kritik gördüğümüz konulardan biri. 2022'de faaliyete geçirdiğimiz Biyoküp ve siber güvenlik kuluçka merkezlerimiz ile Cube

Incubation, uluslararası standartlarda laboratuvar, temiz oda, elektronik-mekanik atölye altyapısını aynı ortamda sunan Avrupa'nın tek kuluçka merkezi olma özelliğine sahip. Merkezimizde girişimcilere yönelik programlarımızın yanı sıra siber güvenlik meslek lisemiz ile de bu alanı sürekli geliştiriyoruz.

Yapımı süren 3'üncü etap tesislerimizin yanı sıra kuluçka merkezimizin yeni binasında biyoteknoloji katını da devreye sokuyoruz. Biyoteknoloji katında yer alacak 12 adet laboratuvar, 8 adet temiz oda ve açık ofisler ile yılda 40 girişimin yer almasını planlıyoruz. Şimdiye kadar 50 milyon liradan fazla yatırım yapılan biyoteknoloji katını geliştirmeye devam edeceğiz.

Türkiye'nin teknoloji geliştirme bölgeleri dışında yer alacak ilk kuluçka merkezi Beyoğlu Uydu Kuluçka'nın açılışını yakında gerçekleştireceğiz. Teknopark İstanbul'un şehir merkezindeki faaliyetlerinin merkezi olacak İstiklal Caddesi'nde açılacak 5 katlı Cube Beyoğlu'nda yapay zekâ, dijital sanat, simülasyon, oyun, artırılmış gerçeklik, VR ve mobil uygulama tematik alanlarına yoğunlaşacağız. Ayrıca, özellikle genç girişimcilere yönelik modern çalışma alanları, eğitim ve etkinlikler, mentorluk, akademik ve teknik danışmanlık, teknik ve girişim analizleri, yatırımcı ve firma görüşmeleri, veri tabanlarına erişim, TTO destekleri ile teknopark vergi avantajı gibi birçok imkân sağlanacak. Akabinde açmayı planladığımız Ümraniye Uydu Kuluçka merkezi de özellikle İstanbul Finans Merkezi'ne olan yakınlığıyla, finans teknolojisi alanında girişim ve projelerin hayata geçmesinde önemli bir oynayacak.

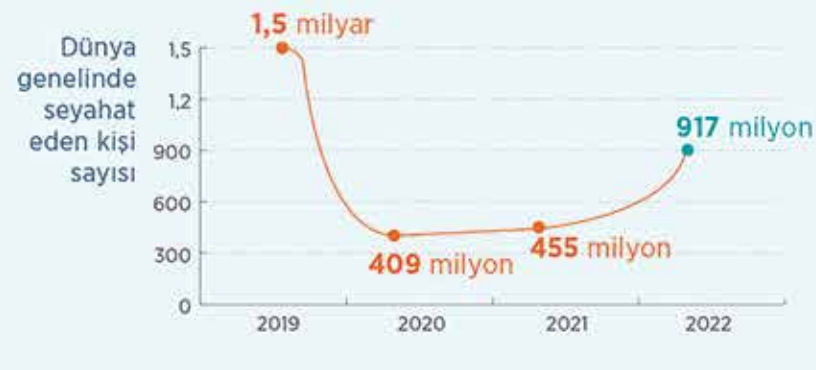
Yine yakın zaman içerisinde, Boğaziçi Üniversitesi ile iş birliği kapsamında uluslararası standartlarda geliştirilen bir merkez olarak hizmet vermesi planlanan Biyoküp kuluçka merkezini tam kapasite olarak açmayı planlıyoruz. Biyoküp kapsamında biyoteknoloji, ilaç, tıbbi cihaz alanlarında çalışan girişimciler için 8 adet modüler GMP-uyumlu temiz oda altyapısı, 12 adet laboratuvar altyapısı ve 52 kişinin kullanımı için açık ofis alanı sunacağız.

Yurt dışında teknoloji ve girişimcilik ile ilgili fuarlara da bünyemizdeki girişimcilerle birlikte katılarak Türkiye'yi temsil ediyoruz. Girişimcilerimizi ve projelerini bedelsiz olarak kendi stantlarımızda ağırlıyor ve tanıtıyoruz. Amerika, Kuzey Afrika, Avrupa'nın yanı sıra uzak doğu pazarlarıyla da irtibat halindeyiz. Oralandaki firmaların Türkiye'ye girmesi ya da bizim girişimcilerimizin farklı pazarlara açılması için faaliyet yürütüyoruz.

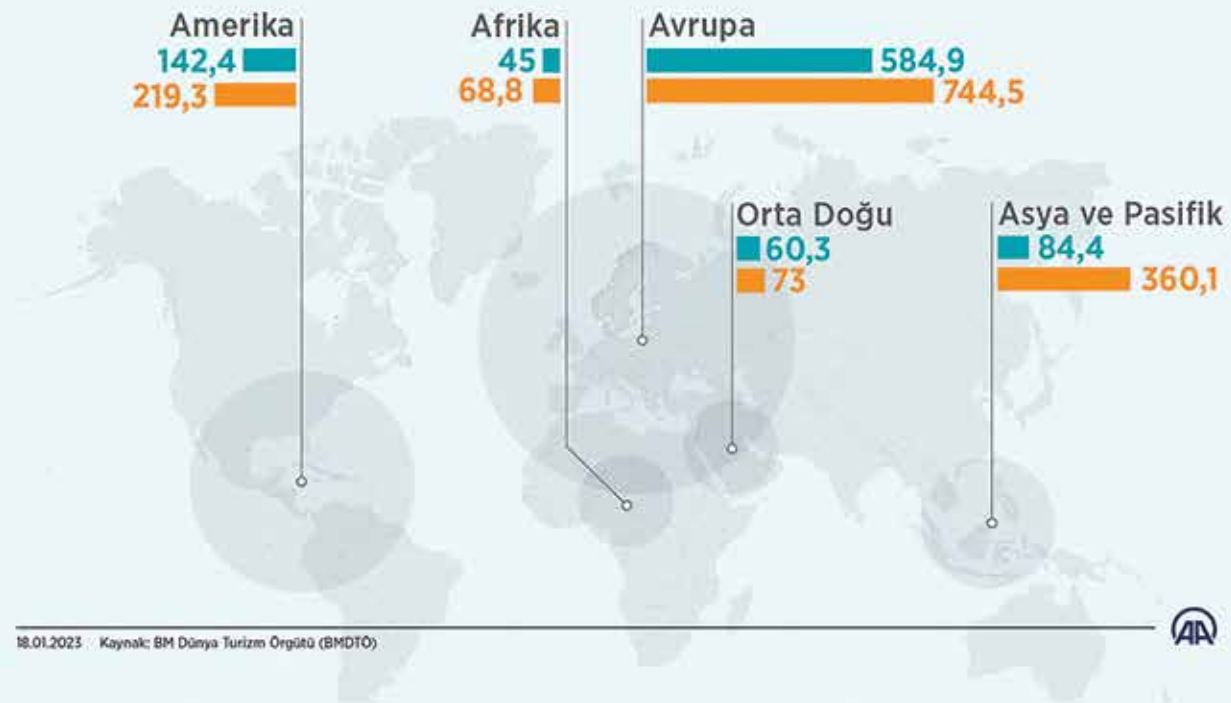
Dünyada 2022'de turist sayısı salgın öncesi rakamın yüzde 63'üne ulaştı

BM Dünya Turizm Örgütü, 2022'de 900 milyondan fazla kişinin seyahat ettiğini, Kovid-19 salgını öncesine göre turist sayısında %63'lük bir toparlanma olduğunu açıkladı

Bölgelere göre turist sayısı (Milyon)

■ 2022 ■ 2019

18.01.2023 - Kaynak: BM Dünya Turizm Örgütü (BMDTO)

HAYATTAN BEKLENTİSİ YÜKSEK OLANLARA...

Yüksekdağ Çamlıca Konakları

Yüksekdağ Çamlıca Konakları, yalnızca 36 ayrıcalıklı aileye ev sahipliği yapacak 278 m² ile 410 m² genişliğindeki tümü boğaz manzaralı 4,5+1 ve 6,5+1 dublekslerden oluşuyor.

İnce zevklere hitap eden premium detaylar, göz alıcı peyzaj tasarımı, 5 yıldızlı otel konforundaki 3.000 m²'lik sosyal tesisler, akıllı ev otomasyon sistemli yaşam alanları, ulaşım akslarına yakın lokasyon ve çok daha fazlası bu benzersiz yaşam projesinde yeni sahiplerini bekliyor.

yüksekdağ
çamlıca

www.yuksekdagcamlica.com

0850 480 95 44

Türkiye'nin Yükselen İhracat Sektörleri

Küresel anlamada 2022 yılı, Covid-19 pandemisi, Rusya'nın Ukrayna işgali, enflasyon, gelişmiş pazarlarda resesyon beklentileri ve küresel tedarik zincirlerindeki yeniden yapılanma ana gündemlerinin bolca konuşulduğu bir yıl oldu.

Türkiye üretim, istihdam ve ihracata dayalı ekonomi modeli ile, ihracat öncülüğünde büyümeye ve yükselmeye devam ediyor. Dünyadaki tüm zorluklara rağmen ihracatımızdaki ivme bu yıl da güçlenerek devam etti. Nitekim, ilk verilere göre 2022 yılını 254,2 milyar dolar ihracatla kapatan Türkiye, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 300 milyar dolar seviyesini aşmayı hedeflenmekte ve küresel ilk 10 ihracatçı ülke içerisinde yerini ayırmayı planlamaktadır.

Elbette, bu süreçte bazı zorluklar ihracatçılarımızın masasında duruyor. Başta en büyük pazarımız olan AB için ihtimalden bir olguya doğru evrilen resesyon, navlundaki dramatik geri çekilişler, işçilik ve enerji maliyetlerindeki rekabetçi konum nedeniyle Çin'e ve diğer Uzak Doğu ülkelerine yeniden yükselen ilgi, enerji ve emtia fiyatlarında belirsizlikler ve dahası Rusya-Ukrayna Savaşı'nın peşi sıra dünyanın diğer noktalarındaki jeopolitik risklerin tetiklenmesi (Çin-Tayvan vb.) riskler gündemdeki yerini koruyor. Üstelik ihracatçıların kurla ilgili beklentileri ve talepleri söz konusu.

Ancak tüm bu konjonktürde Türkiye hâlâ gitgide güçlenen önemli bir tedarik üssü rolüne sahip ve bu durum birçok sektör açısından ihracatta rakiplerinden pozitif ayırma fırsatlarını gündeme getiriyor. Gelin onlara birlikte göz atalım:

• Tarım ve Gıda

2023 yılında Türkiye menşeli tarım ve gıda ürünlerine olan ilginin sürmesi bekleniyor. Makarnadan şekerlemeye, süt ürünlerinden organik gıdalara ve yaş meyve sebzeye geniş bir yelpazede birçok taze ve işlenmiş gıda ürünümüz rekabetçiliğini koruyor. Ancak temel ürünlerden ziyade kompleks ve katma değerli ürünlerin toplam ihracat içerisindeki ağırlığının atmasına ihtiyaç duyuyoruz.

• Tekstil, Hazır Giyim ve Ayakkabı

Tekstil ve hazır giyim sektörümüz için yılın ilk yarısında maliyet tutturma sorunları gündemde olsa da özellikle ikinci yarıda dengelenmeyle pazarlardaki kısmi geri çekilişin telafi edilmesi bekleniyor. Üstelik bu kategoride sadece ihracat değil, doğrudan yatırım iştahının da tetiklenmesi mümkün. Diğer yandan Avrupalı oyuncuların savaş nedeniyle yüz çevirdiği Rusya pazarında deri ve ayakkabı sektöründe daha da derinleşmemiz mümkün. Bu da markalarımızın hedef pazarda

Abdülkadir SİCAKYÜZ
MÜSİAD İhracatı Geliştirme Komisyonu Başkanı

doğrudan yatırımlarını artırması sonucunu getirecektir. Ev tekstili ve halı da diğer öne çıkan sektörler olarak göze çarpıyor.

• Ambalaj

Ambalaj sektörü 2023'te en hızlı atılımı gerçekleştirmesini beklediğimiz sektörlerden biri. Başta plastik olmak üzere karton, cam ve diğer ambalajlar açısından resesyonun en hafif atlatıldığı ve Avrupa'da hane halkının tüketimde vites büyüttüğü bir görünümde talep artışı çok olası bir senaryo.

• Otomotiv Yan Sanayi

Çip krizi gibi nedenler başta olmak üzere ana sanayide durgunluğun devamına ilişkin beklentiler söz konusu olsa da özellikle bu yıl Togg'un da banttan inmesiyle birlikte Türkiye otomotiv tedarik zincirindeki oyunculara olan ilginin artması kaçınılmaz olacaktır. Bu durum yerel eko-sistemi desteklediği gibi, hâlihazırdaki yetkinliklerini artıran sektörün ihracatçı yapısını da yukarı yönlü itecektir.

• Makine ve Aksamları

2023 yılında Türkiye'nin makinecilerine olan ilginin başta AB ve Rusya pazarları olmak üzere yukarı yönlü hareketini sürdürmesi bekleniyor. Birçok kategoride makine ve aksamları için önemli bir yıla girmiş bulunuyoruz.

• Kimya

Uzun süre sonra ihracat liderliğini ele geçiren sektöre olan talebin özellikle ABD, Rusya ve Afrika pazarlarında derinleşmesi bekleniyor. Resesyon AB pazarlarında biraz daha kırılgan bir senaryoyu gündeme getirirse de kimya sektörü güçlü görünümünü sürdürecektir.

• Mobilya

2023 hedeflerine en yakın sektörlerin başında gelen mobilya sektörü için bu yıl oldukça önemli. Özellikle Avrupalı büyük dekorasyon alım gruplarının Türkiye seçeneğini ajandalarına daha fazla eklemeleri mümkün.

• Ev Eşyaları

Metal, cam ve plastik ev eşyaları üreticileri özellikle hayata geçirdikleri “uzak pazarlar stratejisi” ile Güney Amerika ve Asya pazarlarında iddialı olacaklar. Burada Türk dizilerinin de itici güç olması bekleniyor.

• Mücevher

Türkiye, dünya mücevher pazarında parlayan bir yıldız olmayı sürdürüyor ve bu ilginin 2023 yılında da sürmesi bekleniyor. Özellikle pandemi döneminde başarıyla inşa edilen sanal fuarcılık atılımının sonrasında da devam etmesi fiziksel dönüşle birlikte Türk mücevherine ilginin adeta

patlamasına neden oldu. Özellikle pırlanta mücevherler bu alanda ilk sırayı alıyor.

• Hizmet

Yazılım, sağlık turizmi, eğitim, ulaşım ve lojistik, dizi ve eğlence sektörü 2023 yılında altın dönemlerini yaşamasını öngördüğümüz hizmet sektörleri arasında yer alıyor. Özellikle sınır tanımayan yazılımcılarımızın yeni unicorn’lar ve decacorn’lar çıkaracağı bir yıl öngörüyoruz. Diğer yandan, dizi sektörümüz bu yıl uzun süredir hedeflediği 1 milyar dolar barajını geride bırakacaktır.

Özetle; dünyanın içerisinden geçtiği tüm bu zorlu sürece karşın Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında kriz yönetimi alanında oldukça tecrübeli olan sektörlerimiz yine ihracat rekorları kırmaya aday. MÜSİAD İhracatı Geliştirme Komisyonu olarak, ülkemiz iş dünyasının ve üyelerimizin bu ihracat hedeflerine ulaşabilmesi adına; yurt dışı ticari heyet programları, e-ihracat çalışmaları, yurt dışında ortak depolar kiralama, yurt dışı fuarlara katılımlar, kurumsal iş birlikleri, yabancı heyetleri üyelerimizle bir araya getireceğimiz ikili iş görüşmeleri çalışmalarını bu yıl daha da hızlandırarak devam edeceğiz.

Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında ülke olarak inşallah ihracatımızda yeni rotalar yeni rekorlar kıracağımız bir yıl olması dileği ile.

onurmarket.com

İndir tıkla
gelsin
kapına!

BİRLİKTEN
BEREKETE

#KazananTürkiye

Ahmed YUSUF
Anadolu Ajansı Katar Temsilcisi

Katar, 2022 Dünya Kupası'nı kendi topraklarında düzenlemedeki büyük başarısıyla; turnuvanın 92 yıl önceki başlangıcından bu yana "Tarihin En İyi Dünya Kupasını Düzenleyen Ülke" unvanını elde etmeyi başardı.

Hacim olarak küçük ama etkisi büyük bir ülke olan Katar hem Dünya Şampiyonası başlamadan önce hem de faaliyetleri sırasında tüm zorlukların ve Batı'nın kendisini hedef alan kampanyasının üstesinden gelerek, şimdiye kadarki en büyük spor etkinliğini organize etme yeteneğini kanıtladı.

Katar'ın 2022 FIFA Dünya Kupası'nı organize etmedeki başarısı, Doha'nın Dünya Kupası düzenleme hakkını elde etmesinden bu yana 12 yılı aşkın süredir devam eden büyük çalışmaların sonucudur. Katar'daki FIFA Dünya Kupası'nın sona ermesinin ve Arjantin'in Dünya Kupası tarihinin en harika organizasyonunda şampiyonluğu kazanmasının ardından, futbolseverlerin hafızalarından yıllarca silinmeyecek anılar ve sahneler kaldı. Katar, Batı medyasının ve Hollywood objektiflerinin insanların zihninde çizdiği önyargılı klişelerden uzaklaşarak, tüm dünyaya Arap ve Müslümanlar hakkında doğru imajı aktarmayı başardı ve dünyanın

Coğrafi Sınırını Aşan Bir Başarı

Doğu hakkındaki birçok yanlış algısını da düzeltti. Aynı zamanda turnuva, Filistinlilerin sesini dış dünyaya duyurma ve İsrail medyasının sahtekârlığını ortaya çıkarmada tarihinde bir dönüm noktası oldu.

Bu küresel etkinliğin Katar ev sahipliğindeki organizasyonu beklentileri aştı ve Dünya Kupası'nın bir sonrakine ev sahipliği yapacak olanların işini zorlaştırdı. Çünkü Doha, bir ülke tarafından düzenlenen son Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmayı son derece zeki ve akıllıca planladı.

Katar Dünya Kupası etkileyici bir teknik ve organizasyonel başarıya da imza attı ve turnuvayı izleyen tüm Arap halklarını sevindirdi ve gururlandırdı.

Tarihi sahneler

Turnuva, geniş izleyici kitlesini heyecanlandıran ve belki de ilk kez görülen sahneler yaratan ilginç olaylarla doluydu. Almanya'nın elenmesi ve dünyaca ünlü yıldızlar Cristiano Ronaldo ile Neymar'ın gözyaşları ile başladı, Fas'ın çeyrek finale uzanma mucizesi ile devam etti ve seçkin bir Dünya Kupası'na yakışacak bir kapanışla Arjantinli Messi'nin geleneksel Katar cübbesi olan "bişt" giydiği fotoğraf ile açlandı.

Müslüman bir Arap ülkesinin dünyanın en önemli futbol etkinliğine ev sahipliği yapması, tüm standartlara göre istisnai bir olaydır ve yıllarca akıllarda kalacak bir enstantane taşır. Aynı zamanda Araplar ve gelişmekte olan ülkeler hakkındaki klişelerin değiştirilmesine de katkıda bulunmuştur.

İlk kez bir Arap ve Orta Doğu ülkesinde düzenlenen Dünya Kupası'nın 22.'sine ev sahipliği yapan Katar, dünya liderlerinin ve taraftarların beğenisini kazanan olağanüstü bir kupa düzenlemeyi başardı.

Doha, 20 Kasım'da başlayan ve 18 Aralık Pazar günü sona eren "2022 FIFA Dünya Kupası Katar" boyunca dünyanın her yerinden 1,4 milyondan fazla ziyaretçi ağırladı.

Arap Cübbesi İçinde Messi

Katar Dünya Kupası'nda tarihi anların kapanışı, Arjantinli Messi'nin şampiyonluk kupasını almadan önce Katar biştini giymesiyle açlandı. Bu sahne, hayranlık ve etkileşim uyandıran ve Katar'ın adını ve geleneksel Arap kıyafetlerini futbol tarihinde ölümsüzleştiren bir enstantaneyle gerçekleşti.

Messi'nin bişt giymesi gelecek nesillere; tüm dünyanın tanıklık ettiği ve beklentileri aşan bir organizasyonla, en önemli dünya şampiyonalarından birine ev sahipliği yapan bir Arap ülkesinin hikayesini anlatan ölümsüz

bir imaj bıraktı. Aynı zamanda bu, şampiyonluğu yeni zirvelere taşıdı ve bir daha tekrarlanıp tekrarlanmayacağı bilinmiyor.

Yumuşak Güç

Katar, Dünya Kupası aracılığıyla spor yatırımları alanında yumuşak gücünü ikiye katlamayı başardı, ancak bu önceki başarılarının bir uzantısıydı ve böylece 2030 Asya Oyunları'na ev sahipliği yapma hakkını da kazandı.

Bununla birlikte, yumuşak gücünü daha da pekiştirmek için uluslararası kulüplerin ilgisini çeken ve spor hekimliği alanında uzmanlaşmış "Aspire Academy" ve "Aspetar Hastanesi" gibi uluslararası standartlarda Doha Spor Tesisleri ve Uluslararası Eğitim ve Tedavi Tesislerinin açılışını yaptı.

Katar'ın Dünya Kupası'na ev sahipliği yapması; bu yolun doruk noktası, dış politikada yumuşak gücünün öneminin pekiştirilmesi ve ülkenin adının uluslararası arenada dünya devlerinin gözleri önünde yükselmesi anlamına geliyordu.

Katar; barışçıl yaklaşımı, uluslararası barış ve güvenliği koruma çağrısı, mazlum halkları ve onların haklı davalarını savunması ile uluslararası arenada her zaman fark yaratmıştır. Ve dünyanın dört bir yanındaki taraflar arasında uzlaşma girişimlerine, hayır işlerine ve insani yardıma yaptığı büyük katkılarla seçkin bir yere sahiptir.

Tarihi Rakamlar

Katar Dünya Kupası stadyumlarının tribünlerindeki seyirci sayısı tam 3.404.252 taraftara ulaşarak Dünya Kupası tarihindeki taraftar sayısında üçüncü sırayı aldı. Yalnızca Lusail Stadyumu'ndaki final maçı, tam kapasite (88.966) taraftarla rekor bir katılım kaydetti.

Bu büyük kalabalık katılım, önceki turnuvalara kıyasla birçok rekor kırdı. Rusya'da düzenlenen 2018 Dünya Kupası'nda kaydedilen 3.031.768 taraftar sayısını ve Fransa'da düzenlenen 1998 Dünya Kupası'nda 2.785.100 taraftara ulaşan seyirci katılımını aştı ve 2.705.197 taraftarla Güney Kore ve Japonya'daki 2002 Dünya Kupası'nı geride bıraktı.

Katar 2022 Dünya Kupası, bir turnuvadaki gol sayısı rekorunu da kırdı; 172 golle 1998 ve 2014 yıllarını geride bıraktı. Penaltı atışlarıyla biten beş maçla Dünya Kupası tarihinde penaltılarla sonuçlanan en fazla şampiyonluk oldu.

Dünya Kupası, toplam beş galibiyetle Araplar için turnuva tarihindeki en yüksek galibiyet sayısına tanık oldu. Aslan payını Belçika, Kanada ve Portekiz'e karşı üç galibiyet elde eden Fas alırken; Tunus Fransa'yı ve Suudi Arabistan ise efsane Arjantin milli takımını mağlup etti.

Yanlış algıları kırmak

Dünya Kupası'na katılan taraftarlar, Katar geleneksel kıyafetlerine ve yerel gelenek- göreneklere olan hayranlıklarını dile getirdiler ve birçoğu bu kıyafetleri

denemek ve sokaklarda giymek için can atıyordu. Özellikle tüm farklı milletlerden gelen taraftarların çoğunun denediği "ghutra ve uqal" olarak adlandırılan beyaz bir kumaş üzerine giyilen siyah çember taçtan oluşan başlık çok popülerdi.

Pek çok taraftar, Doha'da kalmalarının genel olarak Araplar hakkındaki yanlış kanılarını ortadan kaldırdığını, çünkü ülke halkını yakından tanıdıklarında tüm bu kanıların değiştiğini doğruladı. Ayrıca, Doha'nın sunduğu sosyal hayatın çeşitli yönlerine olan hayranlıklarından ve dikkatlerini çeken ikram ve cömertliğin birçok yönünden bahsettiler.

Dünya Kupası günleri boyunca Katarlılar, Arap geleneklerini öne çıkarmak ve yerel kültürü tanıtmak amacıyla taraftarları "meclis" adı verilen geleneksel misafir ağırlama salonlarında ve evlerinde ağırlamaya hevesliydi. Söz konusu Katar meclislerinin sahipleri tarafından başlatılan bu girişimler benzersiz bir karşılık buldu ve taraftarların birçoğu Katar'ı ziyaret etmekten mutluluk duyduklarını ve yaşadıkları eşsiz deneyimi dile getirdiler.

Katar misafirperverliği, ziyaretçileri evlerde ve meclislerde ağırlamaktan; stadyum önlerinde, çarşılarında

ve sokaklarda taraftarlara kahve, tatlı ve içecek dağıtmaya kadar çeşitlilik gösteriyordu.

Katar Dünya Kupası'ndaki tebliğ faaliyetleri ve turnuva başlamadan önce gayrimüslimleri İslam'a davet için yapılan hazırlıklar bu turnuvada gördüğümüz en belirgin sahneler arasında yer aldı. Bu hazırlıklar arasında; tüm dünya dillerinde İslam'ı tanıtan yayınlar, bütün otel odalarında İslam'ı tanımlayan barkodların bulunması ve kalabalık toplanma yerlerinde İslam'a davet konuşmaları yer aldı.

Bu büyük çalışma, Dünya Kupası sırasında çok sayıda ziyaretçinin Müslüman olmasının yanı sıra bazılarının ailecek İslam'la şereflenmesine vesile oldu.

Türkiye'nin Katar'ın Başarısına Olan Katkısı

Dünya Kupası'nın düzenlenmesinde Türkiye ile Katar arasında yapılan büyük iş birliği, Türk özel sektörünün Dünya Kupası hazırlıklarına yaptığı katkıyla güvenlik alanını aşarak daha geniş alanlara ve ufuklara taşınmaktadır.

Bu iş birliği; kültürel miras etkinliklerinin düzenlenmesini, ulaşımın sağlanmasını, ağırlama sektörünü, medyayı, reklamcılığı, otel ve lojistik desteği içermektedir. Bununla birlikte Dünya Kupası taraftarları için konut

ve konaklama inşaatı konusunda uzmanlaşmış Türk şirketleri de bu iş birliğine katkıda bulundu. 2022 Dünya Kupası maçlarına ev sahipliği yapan en önemli stadyumlardan birinin inşasına Türk firmaları da katkıda bulundu. Türk şirketi "Tekfen", kendine özgün tasarımıyla Arap takkesini simgeleyen "Al-Thumama" stadyumunu inşa etti.

Türkiye İçişleri Bakanlığı da Katar'daki Dünya Kupasında güvenliği sağlamak için 3.000 polis gönderdi.

Çeşitli tehditlere karşı gerekli önlemleri alarak turnuvayı başarıyla güvence altına alan Dünya Kupası kalkan harekâtında en öne çıkan unsur Türkiye oldu.

Ayrıca Türk polisi ve jandarması, asayiş kontrolü ve spor etkinliklerinin güvenliği alanında Katar güvenlik güçleriyle bir dizi ortak tatbikat gerçekleştirdi.

Hamad Bin Khalifa Üniversitesi'ndeki Katar Bilişim Araştırma Enstitüsü'ndeki bilim adamları, Türkiye'den ortaklarıyla birlikte; şirketlere ve kritik altyapılara yönelik güvenlik tehditlerini öngören ve tespit eden "Uyarı" adlı bir siber güvenlik savunma platformu oluşturmayı başardılar.

Böylece Türkiye, Katar'ın ev sahipliğinde düzenlenen FIFA Dünya Kupası'nda oluşabilecek tehditlerle mücadeleye de önemli katkılarda bulundu.

ORTA ASYA'NIN İSVİÇRESİ KIRGIZİSTAN

Başkent
Bişkek

Nüfus
6.795.000
(IMF, 2022 Tahmin)

Yüzölçümü
198.500 km²

Kırgızistan ya da resmî adıyla Kırgız Cumhuriyeti, Orta Asya'nın merkezinde yer alan bağımsız ve egemen bir devlettir. Ülkenin büyük kısmını dağlık alanlar ve yüksek engebeler oluşturur. Kuzeyinde Kazakistan, batısında ve güneybatısında Özbekistan, güneybatısında Tacikistan ve doğusunda Çin ile komşudur. Ülkenin başkenti ve en büyük şehri Bişkek'tir. İdari-bölgesel açıdan Kırgızistan 7 bölgeye ayrılmıştır (Batken, Celal-Abad, Isık Göl, Narın, Oş, Talas, Çüy).

**Eski SSCB Topraklarındaki
En Yüksek Noktalar Olan Beş "7 Binliğin"
3 Tanesi Kırgızistan'da**

Tanrı Dağları batıdan doğuya ve Pamir-Dağları güneyden batıya doğru sıralar hâlinde uzanmaktadır. Ceniş Zirvesi (rus. Pobeda, 7439 m), en yüksek ve aynı zamanda ağır meteorolojik şartlarından dolayı tırmanması en zor olan zirvedir. İkinci en yüksek olan Lenin'e (7134 m) ulaşmak tam tersine çok daha kolaydır. Han Tengri (7010 m) ise dünyadaki zirvelerin elit listesindedir ve her saygıdeğer dağcının olmazsa olmazıdır.

Kırgızistan'ın yaklaşık yüzde 94'ü dağlardan oluşmaktadır. Bölgenin yaklaşık yarısı deniz seviyesinden 1500m yüksekliktedir. Bunların yüzde 41'i 3000m'nin üzerinde dağlık ve engebeli alanlardır.

Dağlık bölgenin çoğu kalıcı olarak buz ve karla kaplıdır. Bu buzullar ülke topraklarının yaklaşık yüzde 4'ünü oluşturuyor. Ülkenin alçak bölgeleri ise Kazakistan ile kuzey sınırına yakın Çüy-Talas vadilerini ve Özbekistan ile güneybatı sınırına yakın Ferghana Vadisi'ni içerir. Kırgızistan'ın kuzeydoğusunda yer alan Isık Göl, 6.236 kilometrekare yüzölçümü ile dünyanın en büyük ikinci krater gölüdür.

Kırgız Devletinin Tarihi

Kırgız Cumhuriyeti'nin nüfusu Ekim 2022 tarihi itibarıyla 7 milyon kişidir. Ülke içinde 90'dan fazla etnik grup bulunmaktadır. Nüfusun yüzde 90'ı Müslüman, yüzde 7'si Ortodoks Hristiyan'dır. Diğer dinler vatandaşların sadece yüzde 3'ünü oluşturmaktadır. Para birimi Som olup, resmî dilleri Kırgızca ve Rusça'dır.

1876'da Kırgız Cumhuriyeti resmen Rus İmparatorluğu'na dâhil edildi. 1924 yılında, Bolşevik

Devrimi'nden (1917) sonra kazanılan kısa bir bağımsızlık döneminden sonra, ülke Kara-Kırgız Özerk Oblastı ilan edildi ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) bir parçası oldu. 1936'da Kırgız Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti (SSC), SSCB içinde resmen kurucu bir cumhuriyet oldu.

31 Ağustos 1991'de Kırgız Cumhuriyeti, SSCB'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan etti ve Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) katıldı. 1991 yılında Kırgızistan Komünist Partisi'nin liberal üyesi Askar Akaev Cumhurbaşkanı seçildi.

1992'de Kırgız Cumhuriyeti Birleşmiş Milletler'e (BM) ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'na (AGİT) katıldı ve ilk ekonomik reform programını başlattı. 1993 yılında, Kırgız somu ana para birimi olarak Rus rublesinin yerini aldı. 1995 yılında Akayev, oyların yüzde 70'ini alarak bir dönem daha seçildi ve konumunu sağlamlaştırdı. Kısa bir süre sonra, referandum yoluyla, gücü cumhurbaşkanının elinde toplamak ve yasama organının yetkilerini azaltmak için anayasa değişikliklerini onayladı. 1998'de anayasa mahkemesi, Akayev'in 2000 yılında üçüncü dönem için yaptığı itirazı kabul etti ve 6 Kasım'da Akayev, beş yıllığına yeniden seçildi.

24 Mart 2005'te Cumhurbaşkanı Akayev görevden alındı. Parlamento, 2005 yılında Başbakanlık görevinde olan muhalefet lideri Kurmanbek Bakiyev'i cumhurbaşkanı olarak atadı.

Kurmanbek Bakiyev, Nisan 2010'da devrildi ve Kırgız Cumhuriyeti, Haziran 2010'da yeni bir siyasi reforma tanık oldu. Kabul edilen reform hükümlerine göre Kırgız Cumhuriyeti parlamenter bir ülke hâline geldi. Geçici hükümet başkanlığına Roza Otunbayeva atandı.

Ekim 2011'de yeni Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapıldı. Almazbek Atambaev, Kırgız Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı seçildi. 2017'de Atambayev, ülke anayasasının gerektirdiği şekilde altı yıllık bir dönem görev yaptıktan sonra istifa eden ilk Kırgız Cumhurbaşkanı oldu. Eski Başbakan ve Kırgızistan'ın iktidardaki Sosyal Demokrat Partisi üyesi Sooronbai Ceenbekov, Ekim 2017 Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazandıktan sonra makamda yerini aldı.

Parlamento seçimlerinin yapıldığı 4 Ekim 2020'de başlayan ve 6 Ekimde Parlemonto binası ve Cumhurbaşkanlığı ofislerine saldırılara varan karışıklıklardan sonra 15 Ekim'de Sooronbai Ceenbekov Cumhurbaşkanlığı makamından istifa etti. Öncesinde ise Başbakanlığa hapisten çıkarılan Sadır Japarov'u getirilmişti.

**Cumhurbaşkanı istifası sonrası
erken seçim ile 10 Ocak 2021'de
Sadır Japarov Cumhurbaşkanı
seçildi. Şu an da görevini
sürdürmektedir.**

Ekonomide Genel Durum ve Türkiye İle Ticari İlişkiler

Yedi bağımsız Türki devletlerinden biri olan Kırgızistan, başta Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) ve TÜRKSOY olmak üzere Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ile Şanghay İşbirliği Teşkilatı (ŞİÖ) olmak üzere hemen hemen tüm uluslararası ekonomik ve siyasi kuruluşlara üye olmuştur. Yaklaşık yetmiş yıl SSCB bünyesinde kalmasından dolayı ekonomi ve ticari

GSYİH (Milyon \$)
9.750
(IMF, 2022 Tahmin)

KBGSYİH (\$)
1.435
(IMF, 2022 Tahmin)

Büyüme Oranı (%)
% 3,84
(IMF, 2022 Tahmin)

alt yapısının büyük çoğunluğu Sovyet Sistemine entegre gelişmiştir. Diğer Orta Asya ülkelerine nazaran oldukça liberal politikalar izleyen Kırgızistan, Batılı ülkeler ve Uluslararası kuruluşların desteği ile hızla serbest piyasa sistemine geçmiştir. Sovyet sisteminden liberal piyasaya geçiş tüm ekonomik sistemlerini de derinden etkilemiştir. Enflasyon ve işsizlik fırlamış, üretim düşmüş, ekonomik göstergeler bozulmuş ve bunun sonucunda bazı toplumsal olaylar meydana gelmiştir.

Millî Para Birimi

Kırgız Cumhuriyeti'nin resmi millî para birimi Som'dur. Kullanımdaki kağıt paralar Fransa ve Malta'da basılırken, madeni paralar da komşu Kazakistan'da basılmaktadır.

Kırgız ekonomisi, hayvancılık ağırlıklı tarıma ve madencilığe dayalı olmakla birlikte hizmet sektörünün payı da gittikçe artmaktadır. Başlıca tarım ürünleri buğday, pamuk, şekerpancarı, mısır, tütün, sebze, meyve ve türevlerinden oluşurken; madencilikte ise kıymetli metal cevheri (altın), uranyum, cıva ve toryum önemli konumda yer almaktadır. Aynı zamanda Kırgızistan, Orta Asya'da, doğal kaynaklar

ve mineraller bakımından zengin, hidroelektrik ve turizmin gelişme potansiyeli olan, yüksek ve dağlık bir ülke konumunda bulunmaktadır.

Kırgızistan'ın ana ihraç kalemlerini; hafif tekstil sanayi ürünleri olan ayakkabı, giyim ve çeşitli tekstil ürünleri, pamuk-pamuk ürünlerinin yanı sıra sebze, meyve, kuruyemiş, süt ürünleri, deri ve deri ürünleri ile hurda demir aksam ve parçalarından oluşmaktadır. İthal kalemleri ise; doğalgaz, petrol ve petrol ürünlerinin yanında her türlü yakıt ve türevleri, kimya sanayi ürünleri, makine ekipman ve aksamları, demirli metaller ve kâğıt ürünlerin yanı sıra tekstil, ayakkabı ve gıda ürünleri ile tarımsal ürün ve askeri araç-ekipman ile her türlü parça ve aksamlarından oluşmaktadır. Ana ihraç kalemini ise altın madeni oluşmaktadır. Bu oran Kırgızistan GSYİH'sinin %10 ve ihracatın içindeki payı %35'ni oluşturmaktadır. Kırgız ekonomisinin büyük oranda işçi dövizlerine ve altın madenciliğine bağlı olması dış şoklara karşı savunmasız bırakmaktadır. Kırgız Cumhuriyeti Merkez Bankası, Kırgız ekonomisinin gelişimine ilişkin tahminlerini yükselterek 2022'nin on aylık sonucu resmi verilere göre, bu dönem için GSYİH'nin rekor seviyede artış göstererek yüzde 8'e ulaştığını rapor etmiştir. Yıl sonu enflasyon beklentisi ise yüzde 15 civarında olacağını tahmin etmektedir. Kırgızistan'ın toplam dış ticaret hacmi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36 artarak yaklaşık 8,3 milyar dolara yükselmiştir. Toplam ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde

40,9 oranında azalmış ve 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatı ise yüzde 78,7 gibi rekor seviyede artış göstererek yaklaşık 7 milyar dolara ulaşmıştır. Dışa bağımlılığı yüksek olup bu yıl yaklaşık 6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve ÇHC'nin yanında Türkiye önemli ticaret ortaklarından biri haline gelmiştir. Türkiye ülkenin toplam ithalatından yüzde 4,9'luk; toplam ihracat hacminden yüzde 7,2'lik pay almaya başlamıştır. Özellikle tekstil ve hazır giyimde Türk mallarına olan talep yoğun düzeyde seyretmektedir. Bunun yanı sıra Türk menşeli firmaların madencilik ve elektronik ev eşyaları, gıda ürünleri, konserve, içecek vb. alanların yanında Kafe/restoran sektöründen de büyük bir pay almaya başlamıştır.

TÜİK ve Kırgızistan İstatistik Ofisi verilerine göre iki ülke arasındaki ticaret hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30,9 artışla 760,9 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. Türkiye'nin Kırgızistan'a ihracatı önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 27,2 artarak 673,2 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Kırgızistan'dan ithalatı, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 68,4 artarak 87,6 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Kırgızistan'a ihracatında başlıca ürünler: mücevherat (gümüş hariç), İHA'lar, örme/tığ işi hazır giyim ve mensucat, pamuklu mensucat, sert kabuklu meyveler ve diğer tohumlar, demir çelik ürünleri, ilaçlar, halılar, giyim; Türkiye'nin Kırgızistan ithalatında başlıca ürünler: pamuk, fasulye, işlenmemiş altın, işlenmemiş kurşun, ceviz, petrol yağları, kadvıra, ham sığır derileri, Antep fıstığı, alüminyum döküntü ve hurdaları oluşturmaktadır.

Ocak 2022 yılında Rusya'nın Kolektif Güvenlik Anlaşması çerçevesinde Kazakistan olaylarına müdahalede bulunması ve yine Aralık 2022'de Ukrayna topraklarını ilhak etme girişiminden dolayı Kırgız halkının Rusya'ya olan yaklaşımlarında kuşku duymasına yol açmıştır. Diğer taraftan Çin'in borç diplomasisi ile ülkede madencilik, modernizasyon ve ulaşım altyapısında yoğun olarak bulunması halkın tepkilerine yol açmaktadır. Çin'in sınır komşusu ve borç diplomasisine karşı Rusya, ülkede dengeleyici güç olarak görülmektedir.

Ortak dil ve akrabalık bağları üzerinde gelişen Türk-Kırgız ilişkileri hızlı bir gelişim göstermekte ve iki ülke ticaret hacminin artması her iki tarafın da çıkarlarına vesile olmaktadır. Özellikle Türkiye'nin askeri teknik/ eğitim desteği ve son yıllarda İHA/SİHA'ların Kırgız Ordusu envanterine eklemesi ile Rus-Çin kışkırtıcılığına alternatif bir güç dengesi oluşturmuştur.

Hem Türkiye hem Kırgızistan hem de çevre bölgeler için önemli ve faydalı işler yapmayı hedefliyoruz

MÜSİAD Kırgızistan Başkanı Recep Güzel, Çerçeve Dergisi'ne yaptığı açıklamada, "Bizler iş insanları olarak tek amacımızın kendi çıkarlarımız olmadığını kabul ediyoruz. Millet ve Devlet çıkarlarını arka planda bırakmayarak aynı fikir ve düşüncede iş insanlarıyla bir araya geldik.

Bulunduğumuz ve iş yaptığımız ülke olan Kırgızistan'ın 32 yıllık bir çınar olan MÜSİAD'a kavuşması için çaba sarfettik. MÜSİAD Türkiye'de 84 noktadaki ve yurt dışında 81 ülkedeki yapılanmasıyla, 13 bini aşan üye sayısı, üyelerine ait 60 bin işletmesi ve 2 milyon kişiye sağladığı istihdamla hem ulusal hem de küresel ölçekte faaliyet gösteren bir sermaye ve iş birliği platformudur.

Nihayetinde 2021 yılının Haziran ayında fikrimizi fiili olarak olgunlaştırdığımız bir süreç geçirerek ilk adımı attık ve MÜSİAD Kırgızistan'ı oluşturmuş olduk. Hakkı üstün tutan, adil bir düzen ve ekonomik dengeyi öngören çok değerli iş insanlarıyla birlikte hem Türkiye hem Kırgızistan hem de çevre bölgeler için önemli ve faydalı işler yapmayı hedefliyoruz." diye konuştu.

* Ticari Rota olarak
siz değerli okuyucularımıza
hazırladığımız dosyanın içeriği
MÜSİAD Kırgızistan Şubesi
tarafından hazırlanmıştır.

Konya VizeMerkezi

EUROASIA
Global Visa Services

EURO FUAR
Fair Organization
& Stand

Vize

- Tüm Dünya Vize İşlemleri Danışmanlığı.
- Seyahat Sigortası.
- Ulaşım Ve Araç Kiralama.
- Uçak Bileti Ve Otel Rezervasyonu.

Fuar Standı

- Stand Tasarım Ve Kurulumu (Ahşap Modüler ve Maksima Stand).
- Fuar Katılım Ve Ziyaretçi Organizasyonu.
- Hostes Ve Tercüman Desteği
- Fuar Nakliyesi

Her Zaman Yanınızdayız !!!

Vize İşlemleri Zorluklarını aşarken
uzman kadromuzu hep yanınızda bulacaksınız.

İletişim Bilgileri

- +90 553 714 07 51
- +90 332 251 00 67
- +90 332 225 43 91
- www.vizemerkezi.com
- konya@vizemerkezi.com
- eurofuar@hotmail.com
- Horozluhan Mah. Şenyurt Sk. No:26
Konya/TÜRKİYE

Doç. Dr. E. Sare AYDIN
Uluslararası Göç ve Mülteci Derneği Başkanı

Türkiye’de Göçlerin İstihdama Katkısı

BM Uluslararası Göç Örgütü’nün 2022 yılında yayımlamış olduğu Dünya Göç Raporu’na göre günümüzde, doğduğu ülkeden başka bir ülkede yaşayan kişilerin sayısı 281 milyona², mülteci statüsü altındaki kişilerin sayısı 27,1³ milyona ulaşmış durumda. 2050 yılına kadar iklim değişikliğine bağlı olarak 200 milyondan fazla insanın göçe zorlanacağı öngörülmektedir.⁴ Veriler ışığında göç ve göçe yönelik politikaların ülkeleri ilgilendiren konuların başında geleceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Günümüzde ülkemizde göç meselesini temel olarak; savaş, çatışma ve işgaller, terör örgütlerinin veya silahlı grupların yaymış olduğu kaygı ve korkular nedeni ile kitlelerin yaşama hakkını tehdit eden durumların ortaya çıkmasının bir sonucu olarak tartışıyoruz. Her ne şekilde olursa olsun, zorunlu veya gönüllü ayırt etmeksizin, göç; ilk olarak mekânsal bir değişikliği ifade etse de bireylerin anlam dünyalarında ciddi bir değişim sürecini başlatır; toplumsal, kültürel ve ekonomik arka planın değişmesiyle kendileri kadar göç edilen ülkeyi de etkiler. Dolayısıyla özellikle savaş, çatışma ve güvenlik nedenleri ile göç edenlerin yoğun olduğu dönemlerde sağlıklı bir göç politikası üretilerek göç yönetişimi yürütmek, göç ile ilgili üretilen yanlış söylemlerin neden olacağı toplumsal tahribatı engellemek adına son derece önemli olacaktır.

Bu anlamda Türkiye, 11 yıldır, Suriye iç savaşı nedeni ile ülkemize gelen geçici koruma statüsü altındaki 3,6 milyona yakın göçmene yönelik dengeli ve hassas bir göç yönetişimi sürdürmektedir.

Göçü sağduyu, insani değerler ve akılla yöneterek, ülkemize göç eden insanların yeteneklerini ve niteliklerini ortaya çıkararak topluma fayda sağlayacak şekilde huzur ve barış içerisinde bir arada yaşayacak politikaları hayata geçirmeli ve bu sayede yeni gelenlerin ülkemize bir katma değer üreteceği göz önünde bulundurulmalıdır. Göçmenlerin beraberinde getirdikleri kültür, insan gücü, yetenek, tecrübe ve çeşitlilik açısından göç, her zaman yeni olasılıklara, fırsatlara, kültürel ve ekonomik zenginliklere açıktır ve ortak müreffeh bir dünyayı inşa etmek adına bir kazanım olarak değerlendirilmelidir.

Asırlardır Anadolu toprakları kendi ülkelerinden farklı gerekçelerle gelenlere kapılarını açmış, göç edenlerin geçiş güzergâhı olmuştur. 21’inci yüzyılın en büyük insani krizine karşı tüm dünya cevapsız kalırken, devletimiz ilk günden itibaren bu krizi büyük bir özveri ile yönetmiştir. Ülkemizin göstermiş olduğu insani sorumluluğa yönelik oluşturulan negatif algıların en başında ise Suriyeli sığınmacıların ekonomik olarak yük oldukları ve kamusal kaynaklara erişimlerinin yerel halka göre daha kolay olduğu yönünde inşa edilen algılar gelmektedir. Oysaki, gerek var olan gerekse potansiyel nitelikli iş gücü göçü ile birlikte ülkemize birçok farklı ülkeden gelen farklı nitelikte göçmenin potansiyelini ortaya çıkarmak, ülke ekonomisine ve istihdamına pozitif olarak yansıyacaktır. Özellikle farklı nedenlerle iş gücü kısıtının bulunduğu iş sahalarında

göçmenlerin iş gücüne dâhil olarak üretimin ve istihdamın devam etmesine destek oldukları göz önüne alınmalıdır.

İstanbul Ticaret Odası’nın yayınlamış olduğu “İstanbul Ekonomisinde Suriyeli Girişimciler” raporuna göre Türkiye’de yaşayan Suriyelilerin daha çok tarım, inşaat, tekstil ve yiyecek içecek sağlayan dükkân işletmeciliği gibi hizmet sektörlerinde çalıştıkları belirtilmiştir.⁵ Uluslararası Göç ve Mülteci Derneği tarafından yapılmış olan “İstanbul Göçmen Girişimci Araştırması”nda ise İstanbul’da faaliyet gösteren 346 işletme sahibi ile yapılan görüşmelerde, yüzde 52’nin hizmet sektöründe, yüzde 32’sinin ticaret ve pazarlama, yüzde 13’nün ise üretim ve imalat sektöründe faaliyet gösterdiği yer almaktadır.⁶ Her iki raporda da sığınmacıların önemli bir istihdam kaynağı oluşturduğu dikkati çekerken, kayıt dışı istihdam sorunun minimize edilerek istihdamın artırılmasına yönelik gözlemleri ise son derece önemlidir.

Nitekim bu kapsamda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SGK ve Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından başlatılan kayıtlı istihdama geçiş programı (KİGEP)’in etki analizi raporunda, uygulandığı 5 ilde program süresince destek almayan işletmelerin çalışan sayısı yüzde 4,5 artarken, destek alarak hem Türk hem göçmen çalıştıran işletmelerin çalışan sayısı yüzde 20,5 oranında arttığı ifade edilmektedir.⁷ Aynı raporda

Bu yazıyı

uygulaması

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Suriyeliler tarafından 2011 ile 2018 yılları arasında yaklaşık olarak 10 bin iş yeri açıldığı ve bu işletmelerin geçici koruma statüsündeki Suriyelilerin yüzde 7'sini istihdam ettiği bilgisi yer almaktadır. Bu işletmelerin yüzde 55'inin ihracata yönelik üretimler yaptığı da özellikle vurgulanmalıdır.⁸

**Kendi sermayesine sahip,
yabancı uyruklu yatırımcıların
yeni ürün ve girişimlerle
ekonomiye dinamizm
getirerek ekonomiyi pozitif
etkilediği bir gerçektir.**

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı rakamlara göre, en az bir ortağı Suriye uyruklu olan şirket sayısı 15 bini aşmış ve toplamda 100 bini aşkın kişiye istihdam sağladığı bunların üçte birinin ise Suriyeli olduğu aktarılmıştır. İstanbul Ticaret Odası'nın vermiş olduğu rakamlara bakıldığında ise İstanbul'da 2011-2021 yılları arasında kurulan yüzde 100 Suriyeli ortaklı firmaların toplam sermaye miktarları 2 milyarı bulmuştur.⁹

Gerek yüksek niteliklere sahip göçmenler gerekse taşıdıkları potansiyel yeni geldikleri ülke tarafından değerlendirilen göçmenler, geldikleri ülkede hayata tutunma motivasyonları önemli bir girişimcilik kapasitesi ortaya koymaktadır.

**Bir göç ülkesi olan Amerika
Birleşik Devletler'in nitelikli
göçmenlerin ve yabancı
sermayeli şirketlerin üzerinden
ekonomik bir kazanım elde ettiği
gözden kaçırılmamalıdır.**

Nitekim 20'nci yüzyılın en önemli bilim insanlarından biri olan Albert Einstein Almanya'dan Amerika'ya, pandemi döneminde Covid-19 aşısı Biontech'i bulan bilim insanları Doktor Özlem Türeci ve Uğur Şahin, Türkiye'den Almanya'ya göç etmişlerdir. Bu ve benzeri sayısı örneklerin ışığında ülkemize gelen göçmenleri iş gücüne kayıtlı bir şekilde istihdam ederek ve ihtiyaç duyulan sektörlerde uzmanlaştırarak nitelikli hâle gelmeleri, nitelikli göçmenlerin ise yatırımlarını yaparak istihdama katkı sağlamaları ülkemiz ekonomisini büyütecektir. Unutulmamalıdır ki göç, akıl ve sağduyu ile yönetilirse büyük bir kazanç ve zenginliğe dönüşecek, negatif algılara yol açan söylem ve politikalar ile yönetilirse büyük bir kaosa neden olacaktır. Sürdürülen etkin göç politikası, ekonomik alanda hızla ilerleyen projeler ve verimli kararlarla göçü, ekonomik büyüme ve zenginlik getiren bir çerçevede inşa edecektir.

¹ <https://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

² <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022-interactive/>

³ <https://www.unhcr.org/tr/>

⁴ <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36248>

⁵ https://www.ito.org.tr/documents/Kurumsal/Yayinlar/Istanbul_ekonomisinde_suriyeli_girisimciler.pdf

⁶ http://www.im-ra.org/imra_rapor_tum_baski_metin.pdf

⁷ Kayıtlı İstihdama Geçiş Programı (KİGEP), Türk vatandaşlarının ve Geçici Koruma Sağlanan Suriyelilerin (GKSS) kayıtlı istihdamının, işverenlere sağlanan destekler yoluyla artırılmasını amaçlayan bir programdır. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-ankara/documents/publication/wcms_763446.pdf

⁸ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-ankara/documents/publication/wcms_763446.pdf

⁹ https://www.ito.org.tr/documents/Kurumsal/Yayinlar/Istanbul_ekonomisinde_suriyeli_girisimciler.pdf

www.sterling.com.tr

f SterlingAmmunition • SterlingAmmunition • @sterlingammunition • Sterling_Ammo

İsrail KARAMAN
Avukat

Nitelikli Göç

göçün sonucunda geçmişteki ve bugünkü birçok ülke oluşmuştur. Özellikle 1071'den sonra Türkler kitleler hâlinde Anadolu'ya göçmüş ve yerleşmiştir. Ekonomik nedenlerin tetiklediği coğrafi keşifler sonucunda bugün Amerika kıtasındaki ülkeler oluşmuştur.

Peygamber Efendimizin (s.a.v) Mekke'den Medine'ye hicreti de ilahi hikmet ve sonuçlarla dolu kutsal bir göçtür. Bu göç ile Yesrib (kabilelerden medeniyete geçiş) Medine olmuş, yaradılıştan bu yana devam eden İslam Medeniyeti, buradan bütün dünyaya duyurulmuş ve yayılmıştır.

Yakın tarihimizde gurbetçi dediğimiz birçoğumuzun ailesinin bir parçası olan milyonlarca Türk vatandaşı işgücü olarak Almanya ve Avrupa'ya göçmüştür. Almanya'da bugün Türk nüfusu yedi milyonun üzerindedir. Bu sayı birçok Avrupa Ülkesinin nüfusunun üzerindedir. Yani Almanya'nın içerisinde nüfus olarak bir Türk ülkesi var desek mübalağa etmiş olmayız. İşçi olarak bu ülkeye göç etmiş olan ailelerin çocukları nitelikli okullarda eğitimler alarak bu ülkenin kalkınmasına ve ürün geliştirme teknolojisine ciddi katkılar sunmaktadır. Son zamanlarda adlarını sıklıkla duyduğumuz Dr. Uğur Şahin ve Özlem Türeci çifti bunun en somut örneklerindendir.

Şu anda ülkemiz ve dünya; tarihteki en önemli ve en büyük göç hareketliliğini yaşamaktadır. Ülkemiz bu göç hareketinin tam merkezinde yer almaktadır. Afganistan, Pakistan, Irak, İran ve Suriye, Lübnan gibi birçok ülkeden ülkemize göç gelmekte veya ülkemizi göç yolu olarak kullanılmaktadır. Son olarak Rusya-Ukrayna Savaşı'ndan sonra Rus ve Ukraynalılar da bu kategoriye dâhil olmuştur. Nitelikli insan gücü tükenmiş olan Batılı ülkeler; nitelikli yetişmiş nüfusu çok önemli bir avantaj olarak kullanmaktadır. Nitekim, ülkemizden nitelikli insan gücünü kendisine çekmeye

ve bu alanda bir göçü tetiklemeye çalışmaktadır. Amerika, yıllardır uyguladığı ve dünyanın en kaliteli insan gücünü her yerden çekip aldığı özel vatandaşlık programı ile bugün Amerika'yı Amerika yapmıştır. Dünyanın en değerli beyinlerinin genelde Amerika'da ortaya çıkması bu yüzden bir tesadüf değildir. Bugün herkesin elinden düşmeyen iPhone'nun üreticisi Apple firmasının kurucusu Steve Jobs'un babası Amerika'ya Suriye'nin Humus şehriden göç etmiş olan Abdulfattah Jandali'dir. Yine işveren ve yatırımcıları ülkesine çekmek için Amerika'nın uyguladığı "E2 vizesi" programı yatırımcı sermaye ve girişimci insanları Amerika'ya çekmiş ve hâlâ çekmeye devam etmektedir.

Benzer uygulamalar Avrupa ülkeleri tarafından da çok kurumsal bir şekilde yapılmakta ve göçün pozitif yanlarından ülkeleri için fayda sağlanmaktadır. Avrupa Birliği nitelikli göç için "Blue Card" uygulamasını başlatmıştır. Bu uygulama ile Avrupa Birliği yetişmiş hekim, hemşire, mühendis, mucit ve yazılımcıları mesleğinde iyi olan zanaatkarları ve bilim adamlarını kendi ülkesine almakta ve yetişmiş insan kaynaklarını toplamaktadır. Bunun örnekleri çoğaltılabilir. İspanya, Yunanistan ve Portekiz tarafından uygulanan "Golden Vize" programları da bunun benzeri örneklerdir. Ülkemiz yıllarca göç ile ilgili kurumsal yaklaşımları âdeta umursamamış ve ihmal etmiştir.

Ne yapıldıysa son yirmi yılda yapılmış; 2013 yılında Göç İdaresi Kurulmuştur. Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar 2010 yılında kurulmuştur. 1991 yılında kurulmuş olan TİKA da bu amaca dolaylı olarak hizmet eden kuruluşlardır.

Türkiye'nin son yirmi yılı içerisinde göçün önemini fark eden siyasi irade bir taraftan göçün yıkıcı ve bozucu sonuçlarından ülkeyi korumak ve kollamak için tedbirler alırken, diğer taraftan göçün olumlu yönlerinden ülkeyi faydalandırmak istemiş ve bu konuda düzenleme ve programlar üretmiştir.

Bir ülkenin gelişip güçlenebilmesi için, dünyadaki diğer süper güçler arasında yer alabilmesi için nitelikli insan gücünü transfer etmesi, başka bir deyimle kendi ülkesine göç ettirmesi gerekir. Türkiye son yirmi yıl içinde sanayi ve teknoloji alanında iddialı çıkışlar yapmış ve bu çıkışların temel dinamosu olan nitelikli insan kaynağını sağlamayı başarmıştır. Bugün Türkiye'de TUSAŞ geleceğin uçağını ve uzay araçlarını üretirken dünyanın her köşesinden parlak mühendis, yazılımcı, teknisyenlere kapılarını açmakta ve çatısı altında toplamaktadır. Yine aynı şekilde Baykar grubu Sayın Selçuk Bayraktar önderliğinde binlerce genç girişimci, mühendis ve yetişmiş genç insanı Bayraktar Siha projeleri çatısı altında toplamış ve inanılmaz büyük bir başarı hikâyesi ile Türkiye'yi bu alanda dünyanın zirvesine taşımıştır.

Göç kavramı sebepleri ve sonuçları açısından tasnif edilebilir. Kavimler Göçü M.S. 350-800 arası Avrupa'ya yapılan şiddetli insan göçüdür. Hunlar, Slavlar, Bulgarlar Avrupa'nın doğusuna doğru göçtükçe gotları, germenleri ve diğer kavimleri daha Batıya itmiş; yeni ülkeler oluşmuş ve sınırlar değişmiştir. Orta Asya'daki kuraklığın tetiklediği büyük göç sonucunda Türkler Batı'ya doğru göçmüş ve bu

Bugün dünyanın en gelişmiş ekonomileri sürdürülebilir ekonomik istikrar için en başta nitelikli insan gücüne ihtiyaç duymaktadır. Bizim de ülke olarak geliştikçe ve büyüdükçe daha çok nitelikli insan kaynağına ihtiyacımız olacaktır.

Büyümek ve gelişmek istiyorsak bu kaynağı üretmek zorunda olacağımız açıktır. Çok daha uzun istatistik ve rakamlar ile ele almamız gereken göç konusunda şimdilik son olarak birkaç hususun altını çizerek yazımızı sonlandıralım.

Ülkemiz göç konusunda kurumsallaşma gerekliliğinin farkına varmış bazı çok önemli adımları atmıştır. Ancak bunlar yeterli değildir. Nitelikli göç programları daha da çeşitlendirilmeli, uzun dönemli göçmen hedefleri belirlenmeli, kurumsal yapı buna göre yeniden revize edilmelidir. Nitelikli göçmenlerin ürettiği fayda ülkemizin belirli bölgeleri ile sınırlı kalmamalı ve derecelendirilmiş yatırım bölgeleri belirlenmelidir. Portekiz bunun en iyi uygulandığı örneklerdendir. İstanbul'a yatırım yapan bir yatırımcı ile Bayburt ya da Erzurum'a yatırım yapan yatırımcı aynı şartlara tabi olmamalıdır.

Bazı göçmenler için yatırım şartı aranırken bazılarında hiç aranmamalı (bilgi ve teknoloji konusunda potansiyeli olan gençler, özel yetenekler vb.) ve bazı bölgeler için yatırım miktarı düşük bazı bölgeler için daha yüksek olmalıdır. Çok acil bir şekilde göç konferansı yapılmalı ve ülkemizin millî göç politikası her yönüyle oluşturulmalıdır. Ayrıca bu konuda ciddi bir toplumsal bilinç oluşturulmalı ve yabancı düşmanlığının önüne geçilmelidir.

Göçmenlerin toplumsal uyumu ile ilgili kurumsal alt yapı oluşturulmalı ve uyum politikaları belirlenmelidir. Göç hadisesi gelişmek isteyen bir ülke için kesinlikle göz ardı edilmemesi gereken çok ciddi bir meseledir. Rabbimizden dileğimiz bu hadisenin en çok cereyan ettiği ülkelerin başında gelen ülkemizin bu hadisenin olumsuz yönlerinden korunması, olumlu yönlerinden de en iyi şekilde faydalanmasıdır.

**HAYATIN HER ANINDA
YANIBAŞINIZDAYIZ**

**Çınar Boru &
Genel Müdürlük**

Ayazlı Mahallesi
Ereğli Cad. No:178
Akçakoca / DÜZCE
T: 0(380) 525 02 67
F: 0(372) 316 89 72

Çınar Çelik

Organize Sanayi Bölgesi
Çınar Caddesi
Kdz. Ereğli / ZONGULDAK
T: 0(372) 334 36 90
F: 0(372) 334 36 99

Çınar Lojistik

Bozkus İşhanı
No: 18/C
Kdz. Ereğli / ZONGULDAK
T: 0(372) 316 46 20
F: 0(372) 316 89 73

İstanbul Ofis

Finans Kent Mah. Prof. Hasan
Köçük Cad. No:5 Blok:9A-20. Kat
Daire 191 Ümraniye / İSTANBUL
T: 0(216) 688 24 29
F: 0(216) 688 24 28

Zhansaya CHUSHBEKOVA
Pazarlama ve Dış Ticaret Uzmanı

Türkiye’de Göçmenlik ve Ticaret

**Çoğu gelişmiş ülkede
göçmenler vardır.
İş veya ticaret göçü, modern iş
dünyasında yeni bir trend,
yeni bir merak haline geldi.
Bir işletme kurduktan sonra
onlarca yıl tek bir yerde kalmanın
gerekli olduğu günler
çoktan geride kaldı.**

Bugün her şey göç ediyor: resmî kayıt yeri ile birlikte işgücü, mal sahipleri ve şirketin varlıkları. Bu durum Türkiye'deki göçmenlik ve ticareti de etkilemektedir. İş durumu dışında da göç eden bireyler Türkiye'ye gelince yine ticaretle uğraşıyorlar. Çünkü Türkiye coğrafi konum olarak da üretim olarak da bir merkezde bulunmaktadır. Her ne amaçla gelsin, Türkiye'deki göçmenler ticarete sıkı sıkı bağlıdırlar. Hatta bazı konularda, özellikle ihracat durumu gibi, göçmenlerin katkısının daha fazla olduğu kanıtındayım. Gelen göçmenlerin yerel halkın işlerini ellerinden aldığı, sosyal faydaları çığnediği ve genel olarak “iyi yaşamı” engellediği düşünceleri Türkiye sakinlerinin üstesinden geliyor. Ülkeye göç akımlarının artması yerel halkın yaşam standardının düşmesine, istihdamın azalmasına ve gelirin düşmesine neden olmamaktadır. Bununla

birlikte, tecrübede, ev sahibi devletin gerçek artılarını ve eksilerini topladığımızda, göçün gerçek maliyetinin yerel toplulukların temsilcilerinin irrasyonel korkularıyla hiçbir ilgisi olmadığı ortaya çıkmaktadır. Göçmenlerin hareket etme sebebi ne olursa olsun, göçün küresel ekonominin ve uluslararası ticaretin gelişimi için önemli etkileri vardır. Gerçekte, yerel halk kadar göçmenler de ülkenin refahına katkıda bulunur ve ev sahibi devletin vatandaşları tarafından sevilme için en az üç nedenini ele alalım.

İlk olarak, kendim öğrenci konumunda bulunduğumdan ve birçok benim gibi arkadaşlarımın deneyimlerinden yola çıkarak yurt dışından Türkiye'ye göç eden bireylerin en çok Türkiye ihracatına katkı sağlayabilir diye düşünüyorum. Genelde, göçmenler en az iki dil bilen bireylerdir. Bu durum da ülkeler arası iletişim kurmalarına ve geldiği ülkenin vatandaşlarına güven vermesiyle ticaretin gelişmesine katkı sağlayabilirler. Hatta sadece Türkiye içi için üretim yapan şirketlerin ilk ihracatlarına genelde göçmenlerin katkısı oluyor. Ek olarak, göçmenlerin geldiği ülkelerinde bağlantıları oluyor ve onlara da tavsiye ederek Türkiye'den mal satışı yapabilirler. Göç eden kişi İngilizce veya Rusça, Fransızca biliyorsa göç ettiği ülke dışındaki bu dilleri kullanan farklı ülkelere de ihracat yaparak ticarete katkı sağlayabilirler. Geçen aylarda, Genç MÜSİAD bünyesinde yapılan “Türkiye’de Eğitim Gören Uluslararası Öğrencilerin İhracata Katkısı” araştırma sonucunda sadece 500 öğrencinin son iki yılda 245 milyon dolar katkı sağladığı açıklanmıştı. Bu du sadece bir süreliğine gelen göçmenlerin de ihracata olan büyük katkısını göstermektedir.

İkinci olarak, birikimle gelen göçmenler Türkiye’de bir şirket kurarak yatırım yapabilirler. Böylece Türkiye’de kurdukları şirketi veya üretim hattını kendi ülkelerine bağlayarak birçok yönden kazanç getirebilirler.

Dört mevsim boyunca çekiciliğini koruyan inanılmaz çeşitlilikteki doğal manzaralar, lezziz yemekler, politik istikrar ve finansal rekabet gücü ile Türkiye, minimum maliyetle rakipsiz bir yaşam kalitesi arayan çoğu gurbetçi ve göçmenin gereksinimlerini karşılıyor. Bu sebeple de Türkiye yurt dışı yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Bu yatırımlarla ve devamlı ticaretle birlikte Türkiye’ye döviz getirilmektedir. Bu durum hem dış ticareti artırmakta hem de iç piyasayı genişletmektedir.

**İşleri o kadar büyük olmasa
da kütleleri içinde Türkiye’ye
paha biçilmez bir hizmet
sağlıyorlar. Bu girişimci veya
yatırımcılar yine bağlantıları ve
kendi ülkelerindeki çevresine
Türkiye’ye yatırım yapmalarını
teşvik ederek yeni yatırımcılar da
getirebilirler.**

Son olarak, göçmenler, vergi tabanındaki artış yoluyla ev sahibi ülkelerin devlet bütçesi üzerinde bir etkiye sahip olabilir. Ayrıca, resmi iş sözleşmeleri kapsamında istihdam edilen geçici işçi göçmenler, ev sahibi ülkenin sosyal güvenlik sistemi için faydalı olan, emeklilik ve sosyal güvenlik haklarını devretme konusunda ciddi

kısıtlamalar yaşamaktadır. İş göçünün devlet bütçesi üzerindeki dolaylı olumlu etkisi, yerel işçilerden, özellikle de yüksek vasıflı işçilerden gelen işgücü arzını artırmaktır. Öte yandan göç, kamu hizmetleri üzerindeki yükün artması nedeniyle bütçe üzerinde de olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Ayrıca, yabancı işçilerin kayıtlı istihdamının olmayışı, genel vergi tahsilatı ve sosyal güvenlik primleri üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Fakat, yasadışı çalışan göçmenler bile kiraladıkları mülk için satış vergisi gibi vergiler ödüyorlar. Aynı zamanda, bir ticarete araç olsalar bile hem lojistik vergisi ödemesiyle hem de ihracat artmasıyla devlet için bir artı konumundadırlar.

Sonuç olarak, günümüzün birbirine bağlı dünyasında göç kaçınılmazdır. Genel olarak, zaten tüm dünyada göçmenler için bir rekabet var, çünkü devlet geliştikçe vatandaşlar belirli mesleklerle uğraşma isteklerini kaybediyor ve bu mesleklere kesinlikle ihtiyaç vardır. Aynı zamanda, göç ticareti kesinlikle etkilemektedir. Etkinin boyutu ise göçmnen geldiği ülkesine göre, malların türüne, göçmenlerin eğitim durumuna ve mevcut göçmen nüfusunun boyutuna göre değişmektedir. Bu nedenle, hükümetlerin daha serbest bir göç politika izlemesi artı olacaktır. Göçmenlerin ticaret yanlısı etkisini daha geniş bir kamu alanında teşvik edilebilir. Bazı kamu insanların gözünde göçmenler olumsuz konumda olmalarına rağmen genel olarak göçmenler dünyada barış ve dostluğun güçlenmesine, uluslararası ticari ilişkilere, ülkelerinin ticaretinin ve ihracatının artmasına katkı sağlamaktadırlar.

Hacer AYDIN
The Soap Factory Genel Müdür

Kozmetikte Organik Üretim Trendi

edebilmek, ürün ve hizmetlerde inovatif olabilmek rekabette önemli bir yer edinmiştir. Kozmetik sektöründeki gelişmeler ve pazar payındaki artışlar bu rekabetçi ortamda sürdürülebilir marka olarak kalabilmeyi adeta zorunlu hâle getirmiştir.

Organik Kozmetik Çağı

Kozmetik sektöründe son 5 yılın yükselen değeri hiç şüphesiz organik ve doğal kişisel bakım ürünleridir. Kozmetik trendlerine baktığımızda organik ve doğal kozmetiğin yukarı doğru hızlı bir grafik yakaladığını görüyoruz. Küresel organik kişisel bakım pazar büyüklüğünün 2021'de 19,3 milyar ABD doları değerinde olduğu ve 2022'den 2030'a kadar yüzde 9,1'lik bileşik yıllık büyüme oranı (CAGR) ile büyümesi bekleniyor. Bu trendin hızla yayılması ve büyümesinin en büyük nedeni toplumun bilinçlenmesi, özellikle de Covid-19 pandemisinden sonra hayatımıza dahil olan sağlıklı yaşam akımının kabul görmesidir. Covid-19 salgını, tüketiciler arasında artan sağlık, zindelik ve sürdürülebilirlik ile ilgili endişeler nedeniyle kimyasal içermeyen kişisel bakım ürünlerinin kullanımını büyük ölçüde etkilemiştir.

Kimyasal içerikli ürünlerin yol açtığı cilt tahrişi, cilt kuruluğu, cildin görünümünde matlaşma ve egzama vb. gibi daha pek çok yan etki ve özellikle doğaya verilen zarar, hayvanlar üzerinde testlerin yapılması gibi nedenler toplum bilinci arttıkça, dijitalin gücü ile birlikte organik kozmetiğin çok daha kısa sürede veya tahmin edilen ön görülerin de üzerinde bir ivmeyle büyümesine neden oldu.

Kozmetik ürünler genellikle ftalatlar, sodyum lauril sülfat ve parabenler dahil olmak üzere endokrin bozucu kimyasallar içerir. Kanserojenler ise bağışıklık, üreme ve endokrin sistemlerde hasara neden olabilir. Daha fazla ürün kullandığımızda, vücudumuzda toksik konsantrasyonlar birikebilir ve sonunda ciddi sağlık sorunlarına neden olabilir.

Organik ve Doğal Kozmetik Gıda Standartlarındadır Formülünde herhangi bir zararlı kimyasal bulunmayan, ham madde, üretim ve paketlenme aşamaları uluslararası standartlar çerçevesinde denetlenen ürünlere doğal kozmetik ürünleri denir. Doğal cilt bakımı ürünlerinde kullanılan içerikler, doğal gıdalarla aynı standartları karşılamaktadır. Bunlar arasında sert kimyasallar, böcek ilaçları veya gübreler yoktur. Sentetik içerikler kısa vadede cildinizin daha parlak görünmesini sağlayabilir ancak uzun vadede tahrişe, hassasiyete ve gözeneklerin tıkanmasına neden olur.

Ülkemizde hızla yükselen organik kozmetik trendi dünyanın pek çok ülkesinde de aynı hızla yükselişe geçmiş ve önümüzdeki 10 yılda bu yükselişin devam edeceği ön görülmektedir. Yapılan araştırmalara göre küresel organik kişisel bakım pazar büyüklüğünün 2021'de 19,3 milyar ABD doları değerinde olduğu ve 2022'den 2030'a kadar yüzde 9,1'lik bileşik yıllık büyüme oranı (CAGR) ile büyümesi bekleniyor. Dünyamız hızla kirlenmektedir. Bu kirlenme küresel ısınma, doğal afetler, bazı canlıların nesillerinin tükenmesi ve çeşitli sağlık sorunlarını beraberinde getirmiştir. Kozmetik ve diğer ürün gruplarında organik üretime geçilmesinin temel amacı ekolojik dengeyi korumaktır.

Sağlık kaygısıyla belli bir bilinç kazanan tüketici, insan sağlığının yanı sıra çevreyi koruyan üretim modelini benimseyen ürünleri tercih etmeye başladı. Bu durum tüketici hem içeriğin hem de paketlenme malzemelerinin her yönüyle çevre dostu, sürdürülebilir ve yenilenebilir özellikte olan cilt bakım ürünleri aramaya teşvik etti. Üreticiler Bu Trendi Yakalamak Zorunda Kimyasal içermeyen içerikler ve yeşil kimlik bilgileri gibi parametreler artık birçok güzellik ürünü kullanıcıları için bir öncelik haline geldi. Proodge-marketing şirketi tarafından Temmuz 2021'de yayınlanan bir ankete göre, ABD'deki tüketicilerin yüzde 34'ünden fazlası sentetik ürünler yerine organik güzellik ürünleri satın almayı tercih ediyor. Elde edilen bu veriler, üreticileri dinamik olarak değişen tüketici gereksinimlerine uyacak şekilde ürün tekliflerini geliştirmeye zorluyor.

Ecovia Intelligence'a göre, doğal ve organik kişisel bakım ürünlerinin küresel satışının 12 milyar ABD dolarına yaklaşması bekleniyor. Başlangıçta Avrupa ve Kuzey Amerika'dan kaynaklanan doğal ve organik ürünlere olan tüketici talebi bugün her kıtaya yayılmış durumda. Ecovia Intelligence "Doğal ve Organik Kişisel Bakım Ürünleri Küresel Pazarı" hakkındaki raporunun ikinci baskısında, son on yıldaki en yüksek büyümenin Asya'da olduğunu belirtiyor. Asya'nın bu atağına rağmen pazarın yüzde 10'unu elinde halen tutan Almanya, pazarda liderliğini koruyor. Tüm dünyada taleplerin hızla arttığı doğal kozmetik pazarı ülkemizdeki yerel üreticiler için dünyaya

açılma olarak değerlendirilmelidir. Firmalar en kısa sürede bu dönüşüme ayak uydurmalı ve pazarın taleplerine uygun bir üretim modeline geçmelidir. Jeopolitik avantajımızı da kullandığımız takdirde bu pazarda kısa sürede yükselmemiz zor değil.

Burada üretici firmaların dikkat etmesi gereken şey uluslararası standartizasyonlardır. Doğal ve organik kişisel bakım ürünleri için 30'dan fazla standart mevcuttur. Tüm bu standartlar sertifikalandırmaya tabidir. Organik kozmetik sertifikası alabilmek için bazı kriterlerin yerine getirilmesi şarttır. Üretici firmalar öncelikle doğal kozmetik standartlarını öğrenmeli, bu standartlar çerçevesinde gerekli üretim tesisini kurmalı ve standartlara uygun üretim yapmaya başlamalıdır. Bu sertifikayı alabilmek için kozmetik ürünlerinin formülünde zararlı kimyasal bulundurulmaması, doğaya zarar vermemesi, üretim süreçlerinde doğal kaynakların kullanılmaması ve tüm üretim aşamalarının denetleniyor olması gereklidir. Avrupa ülkeleri bu konuda öncü davranıp doğal kozmetik pazarına hâkim olmuştur. Bugün bu pazarda kabul gören kişisel bakım ürünlerinin yüzde 70' inden fazlası Almanya ve Fransa menşelidir.

Kozmetikte Sürdürülebilir Üretim Mümkün

Her yıl yaklaşık 120 milyar kozmetik ürün ambalajı üretiliyor ve bunların çoğu tek kullanımlık ürünlerden oluşuyor. Ayrıca çoğu tüketici satın aldığı ürünü tam olarak tüketmeden son kullanma tarihini dolduruyor ve ürün çöpe gidiyor. Kozmetik ürünlerin ambalajlarının çevresel etkilerini araştıran The LCA Centre'a göre, geri dönüştürülebilir ambalajlarının kullanılmasıyla, sadece kozmetik sektörünün neden olduğu karbon emisyonu oranı yüzde 70 azaltılabilir.

Doğal kozmetik ürünlerinin formüllerinde hiçbir zararlı kimyasala yer verilmez. Tüm üretim ve paketlenme süreçleri standartlar çerçevesinde kontrol edilir. Çeşitli test ve analizler yapılarak uygun bulunan ürünlere doğal kozmetik sertifikası verilir. Uygun bulunan ve çevre etiketi verilen kozmetik ürünleri hem insan hem de ekolojik denge için çok önemlidir. Geri dönüşümleri kolay olan bu ürünler güvenle kullanılabilir. Organik kozmetik sertifikası uluslararası ve bakanlık tarafından yetkilendirilmiş olan bağımsız sertifikasyon firmaları tarafından verilmektedir. Ülkemizde bu işi yapan pek çok uluslararası akrediteye sahip güvenilir firma mevcuttur. Kozmetik üreticileri olarak trendleri takip etme, çağı yakalama ve değişen pazar ihtiyaçlarını dikkate almak zorundayız. Dijital çağda her şey gibi trendler de hızlı ve sert bir şekilde değişiyor. Bunu takip edemeyip, gerisinde kalan firmalar yarıştan koparak geriye düşmeye ve kısa sürede silinip gitmeye mahkûm olur.

Sosyal medyayla birlikte görsellik ve kişisel imaj her zamankinden çok daha fazla önem kazanmış ve insanların kaynaklarını bu yönde kullanmalarına neden olmuştur. Daha güzel görünmek artık sadece kadınların gündemi olmaktan çıkmış erkekler için de yaşam tarzlarını belirleyen bir unsur hâline gelmiştir. Hatta işletmelerinde ürün, hizmet ve içerikleri için pazarlama maliyetlerinde artışa neden olmuştur.

Her şeyin çok çabuk kopyalanabilir olduğu bir dönemde, sosyal medya algoritmalarında öne geçmek isteyenler ise özgün, doğal ve farklı bir imaj ile içeriklerini üretmek durumunda kalmıştır. Gerek kurum gerekse kişisel imajlarda insanlara, doğaya ve özellikle hayvanlar üzerinde test edilmeyen doğal ve faydalı olabilen ürünler veya hizmetler ile ulaşılabilir olmak marka güvenilirliğinde önemli yer edinmiştir.

Yapay zekâ gibi konuların artık sıkça gündemde olduğu bu hız ve dijital çağında özellikle gelişmeleri takip

Taha KILINÇ

Derin Tarih Dergisi Genel Yayın Yönetmeni

Kudüs Nasıl Gezilmez?

Her mühim iş gibi, Kudüs ziyaretlerinin de ihmal edilmemesi gereken, bazı olmazsa olmazları var. Kendi kişisel gözlemlerimden hareketle, bunları şöyle sıralayabilirim:

Kudüs, -olumlu ya da olumsuz- önyargılarla gezilmez: Kudüs, her yönüyle sıra dışı bir şehir. Oraya gidenlerin, Ortadoğu ya da Arap coğrafyasıyla ilgili zihinlerinde var olan bütün önyargılardan ve peşin hükümlerden sıyrılması şart. Şehre teslim olmalı ve size sunduklarını sünger gibi emmelisiniz. İşgalin olumsuz tezahürlerinin bile, size vereceği bir mesaj vardır Kudüs'te. Uykuyu en aza indirip, mümkün olduğunca sokaklarda, yollarda olmalısınız. Zihniniz, bir fotoğraf makinesi gibi her bir kareyi kaydetmeli, sonra ayrıntılı okumalarla bu karelerin altını teker teker doldurmalısınız.

Kudüs, eleştirerek gezilmez: “Sokaklarda bir koku var”, “Bu felifeli nasıl yiyorlar?”, “Yerlerde çöp gördüm” gibi cümleleri sık sık duyarım Kudüs’ü ziyaret eden bizim kabilelerde. Bunlara başka sorular da eklenebilir. Kudüs’ü (diğer bütün İslâm şehirlerini de aslında) gezerken, oradaki hayatı, alışkanlıkları, gelenek-görenekleri, bir takım yanlışlık ve aksaklıkları durmaksızın eleştirmeyi adet edinirseniz, ciddi bir nasipsizliğe duçar olmuşsunuz demektir. İşgal gerçeğini de düşünerek, Kudüs’e bu anlamda ayrı bir ihtimam ve iltimas göstermeli.

Kudüs, sosyal medya hesaplarımıza malzeme toplamak için gezilmez: Elbette bu muhteşem şehirde bol bol fotoğraf ve video çekeceğiz, bu gayet normal bir durum. Ama Filistinli kardeşlerimize “Sosyal medya hesaplarımızda bize beğeni getirecek kobaylar” muamelesi yapmaktan da kaçınmamız gerekiyor. Bir fotoğrafın samimi bir hatıra mı yoksa paylaşılacak bir malzeme mi olduğu, dışarıdan bakınca çok

çabuk anlaşılıyor. Çatur-çutur fotoğraf çekerken, biz memleketimize dönüp geldikten sonra orada işgalle yaşamaya devam edecek olan kardeşlerimizin hassas kalplerini de düşünmemiz gerekiyor.

Kudüs, halkıyla hemhâl olunmadan gezilmez: Kudüs'te dört-beş gün kalıp, Filistinlilerle iki çift laf etmeden, onların bir çayını yudumlamadan, günlük rutinlerine iştirak etmeden, evlerine misafir olmadan dönüp gelen çok maalesef. Kudüs'teki günlerini sadece otel-Aksâ-çarşı üçgeninde geçirmek de, galiba bir başka nasipsizlik türü. Biz genelde yabancılarla sohbetten çeken bir milletiz, lakin bu huyumuzu Kudüs'te askıya alsak çok yerinde olacak. Çünkü kadınıyla-erkeğiyle-çocuğuyla Kudüslüler, bizimle samimi sohbetler etmeye çoktan hazır şekilde bekliyor. Kudüs, sadece Osmanlı'yı aramak için gezilmez: Yurtdışında ayak bastığımız her yerde ecdâdımızı aramak da milli sporlarımızdan. Osmanlı'dan kalan eserler, bizi heyecanlandırıyor ve hamdımızı artırıyor, bu harika bir durum. Lâkin İslâm tarihi Osmanlı'dan ibaret değil. Osmanlı İmparatorluğu, 1400 yıllık uzun medeniyet yürüyüşümüzün bir parçası ve Osmanlı'yı anlayabilmek, ancak bütünün diğer parçalarını da tanımakla mümkün. Kudüs'ü gezerken sadece Osmanlı eserlerinin peşine düşerseniz, hem şehirde epey az malzeme bulursunuz hem de diğer İslâm imparatorluklarının yaptığı unutulmaz katkıları gözden kaçırsınız.

İslâm medeniyeti açısından Kudüs'ün derinliğini kavramaya bir giriş olması için, küçük bir tavsiye: Mescid-i Aksâ avlusunda, Silsile Kapısı ile Kattânin Kapısı arasında bir noktaya oturup, yüzünüzü Emevîler'in hatırası olan Kubbetu's-Sahra'ya çevirin. Karşınızdaki süslü sebîl, Memlûk sultanı Eşref Kayıtbay tarafından yaptırıldığı için onun adını taşıyan bir mimari şaheseridir. Kayıtbay Sebîli'nin sağındaki musalla, Osmanlılardan kalmadır. Musallanın biraz daha güneyinde, Osmanlı'nın Kudüs'teki ilk eseri olan Kasım Paşa Şadırvanı'nı göreceksiniz. Sebîlin arkasında ise, merdivenlerin başında Fâtîmîler'in mührünü taşıyan taş kemerler vardır. Sirtınızı dönük oturduğunuz revaklar da, Eyyûbilerin Kudüs'teki imzasıdır.

Tam bu noktadan bir fotoğraf çektiğinizde, İslâm tarihindeki bütün büyük imparatorlukların, bu küçücük alanda aynı kareye sığdığını fark edeceksiniz. Kudüs tam da budur işte. Müslümanların ortak hafızası, ortak mirası, ortak emeğidir.

Tarih içinde taş taş oluşan bu birikimin derinliğine nüfuz edebilmek için, Kudüs'e, başka hiçbir şehirde yapmadığınız biçimde dikkatli ve derinlemesine odaklanmalısınız. Bunun için, Kudüs'e tek bir sefer yapmanın kâfi gelmeyeceği de açık, üstünkörü okumaların ufkumuzu açmaya yetmeyeceği de...

Bu yazıyı

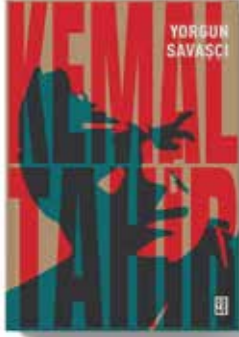
uygulaması

CERÇEVE Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

**Bir Coğrafya
Hikâyesi:
Ketebe
Kemal Tahir
Kitaplığı**

Ketebe Yayınları, geçtiğimiz aylarda yeni bir edisyonla Kemal Tahir kitaplığını yayımladı. Proje Prof. Dr. İsmail Coşkun tarafından yürütüldü ve seri iki farklı diziden oluşturuldu. Toplamda 16 eserle Türk Edebiyatına yeni edisyonuyla tekrar kazandırılan Kemal Tahir kitaplığı, özgün tasarımlarıyla da dikkat çekiyor. Kapaklarını Harun Tan'ın tasarladığı serideki 16 eser, kronolojik bir okuma için "1890-1945 Türkiye" ve "1890-1945 Türkiye/Taşra" olarak iki farklı dizide okura sunuluyor. 1. dizide yer alan eserler "Bir Mülkiyet Kalesi", "Yorgun Savaşçı", "Esir Şehrin İnsanları", "Esir Şehrin Mahpusu", "Kurt Kanunu", "Yol Ayrımı" ve "Bozkırdaki Çekirdek" kitaplarından oluşuyor. 2. dizide ise "Yediçınar Yaylası", "Köyün Kamburu", "Büyük Mal", "Rahmet Yolları Kesti", "Sağırdere", "Körduman" ve "Kelleci Memet" romanları yer alıyor. Türk modernleşmesi odaklı bu okuma önerisinin iki istisnasından "Göl İnsanları" öykü kitabı olması, "Devlet Ana" ise çok farklı bir tarihsel döneme odaklanması nedeniyle bu dizinlerin dışında değerlendiriliyor.

**Ötekileştirmeye
Karşı:
Buğday Tanesi**

Buğday Tanesi filmi, yaşadığı haksızlıklara ve ötekileştirilmeye karşı mücadele eden Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatından esinleniyor. Serkan Bayram, henüz küçük bir bebekken buğday tarlasında çıkan elim yangında, ellerini kaybeder. Büyük mücadeleler vererek hayata tutunmayı başaran Serkan Bayram, bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin Milletvekili, çok sayıda sivil toplum kuruluşunun üyeliğini yapmış başarılı bir avukat olur. Haksızlıklara ve ötekileştirilmeye karşı verdiği mücadele ile engelli insanlara da umut olan Serkan Bayram'ın hayatına dair önemli dönüm noktaları filmde karşımıza çıkıyor. 2022 yılının etkileyici filmlerinden biri olan Buğday Tanesi'nin yönetmen koltuğunda Doğan Ümit Karaca oturuyor. Senaristliğini Volkan Kapkın'ın üstlendiği filmin başrolünde Kutsi, Yeliz Akkaya ve Deniz Arna yer alıyor.

**CERCEVE
Podcast**

**EN ÇOK
DİNLENEN
Podcast'larımız**

TÜRK ROMANINDA
SELF ORYANTALİZM
YANSIMALARI > **1.230**

YENİ ENERJİ KAYNAĞI ve
FOSİL YAKITLARIN
GELECEĞİ > **851**

TÜRK SAVUNMA VE
HAVACILIK SANAYİNİN
GELECEĞİ, TEKNOLOJİK
KOBİ'LERLE GÜVENDE > **626**

SENİN BİR KONSERVE
AÇAĞAĞIN YOK > **516**

GELECEK
"SÜRDÜRÜLEBİLİR
ENERJİ EKONOMİSİ"NDE > **413**

Ücretsiz İndir Dinle

CepPOS ile
**Tahsilatlarınız
Cepten Hallolur!**

SMS, E-POSTA, KAREKOD İLE TAHSİLAT

TÜM KREDİ KARTLARINA TAKSİT İMKANI

KOTASIZ, TAAHHÜTSÜZ, İŞLETİM BEDELSİZ

**ELECTRIC
HOME
APPLIANCES**
Elektrikli Ev Aletleri

www.movas.com.tr

Havanaldırma Sistemleri
**VENTILATION
SYSTEMS**

